

NRG2all B.V.

Gooimeer 1
1411 DC NAARDEN

Onderwerp
U krijgt een omgevingsvergunning

Geachte [REDACTED],

U heeft op 15 april 2021 een omgevingsvergunning aangevraagd voor het aanleggen van een zonnepark. Wij hebben een besluit genomen over uw aanvraag.

Op 27 september 2022 hebben wij besloten dat u een omgevingsvergunning krijgt voor een termijn van 25 jaar

Bij deze brief vindt u de omgevingsvergunning.

Belangrijke informatie voordat u uw plan uitvoert

Bij de omgevingsvergunning horen voorschriften en tekeningen. Daar moet u zich aan houden als u de vergunning gebruikt. De voorschriften leest u in bijlage 1. Er is ook andere belangrijke informatie waarmee u rekening moet houden als u uw plan uitvoert. Deze informatie staat in bijlage 2.

Ingangsdatum van de omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning gaat in op de dag nadat de zes weken voorbij zijn dat beroep kan worden ingesteld. Is er tijdens deze periode een voorlopige voorziening aangevraagd? Dan moet de rechter eerst een besluit over deze aanvraag nemen. Uw omgevingsvergunning gaat dan nog niet in. Hierover leest u meer uitleg in bijlage 2.

Beroep instellen

Belanghebbenden kunnen beroep instellen als ze het niet eens zijn met deze omgevingsvergunning. Daarvoor hebben zij zes weken de tijd. In bijlage 5 leest u hierover meer informatie. Ook kunt u zelf beroep instellen. In bijlage 5 staat hoe u dat doet.

Kosten

Het behandelen van uw aanvraag voor een omgevingsvergunning kost geld. Dit bedrag berekenen wij volgens de regels van de gemeente Ede, de legesverordening. Het bedrag bestaat uit:

Omgevingsdienst De Vallei werkt in opdracht van:

gemeente
Barneveld

gemeente **wageningen**

provincie
Gelderland

Datum
5 oktober 2022

Ons kenmerk
2021W1059

Nummer omgevingsloket
6004085

Behandeld door

[REDACTED]

Kopie aan
HaskoningDHV Nederland
B.V.

[REDACTED]

Indieners zienswijze

Brandweer Gelderland-
Midden
risicobeheersing.brandweer@vggm.nl

Omgevingsdienst De Vallei
Postbus 9024
6710 HM Ede

T 088 - 116 99 00
E info@oddevallei.nl
www.oddevallei.nl

KvK 56714297

(ver)bouwen van een bouwwerk	€	18.520,40
gebruik van gronden of bouwwerken in strijd met de regels van ruimtelijke ordening	€	14.865,25
uitvoeren van een werk of werkzaamheden	€	189,00
<i>Totale kosten</i>	€	<u>33.574,65</u>

U krijgt binnenkort de rekening van de gemeente Ede.

Hoe is het bedrag voor 'bouwen van een bouwwerk' berekend?

Het bedrag hangt af van de hoogte van de vastgestelde bouwkosten. Hoe hoger de bouwkosten, hoe hoger het bedrag. De vastgestelde bouwkosten zijn € 716.625,00 exclusief btw.

Waarom zijn de bouwkosten anders dan u heeft opgegeven?

Wij berekenen de bouwkosten met het online rekenprogramma 'Basisbedragen Gebouwen' van het Nederlands Bouwkosten Instituut. De vastgestelde bouwkosten kunnen daardoor hoger of lager zijn dan u heeft opgegeven. Grondkosten, inrichtingskosten en extra kosten rekenen wij niet mee.

Heeft u vragen?

Neem contact op met [REDACTED] Dat kunt u doen per telefoon of e-mail:

- Bel naar: [REDACTED]
- Stuur een e-mail naar: [REDACTED]

Wilt u kenmerk 2021W1059 noemen? Dan kunnen wij u sneller helpen.

Met vriendelijke groet,

namens burgemeester en wethouders van de gemeente Ede,

[REDACTED]

Teammanager Vergunningverlening Omgevingsdienst de Vallei

Bij deze brief is toegevoegd:

- Uw omgevingsvergunning en de stukken die erbij horen
- Bijlage 1: Voorschriften bij uw omgevingsvergunning
- Bijlage 2: Belangrijke informatie over uw omgevingsvergunning
- Bijlage 3: Ruimtelijke onderbouwing
- Bijlage 4: Nota van Zienswijzen
- Bijlage 5: Informatie over beroep instellen

Omgevingsvergunning

Kenmerk 2021W1059

Omgevingsvergunning voor:

het aanleggen van een zonnepark op het adres Wolfsdijk ongenummerd in Ede. Kadastraal bekend gemeente Ede, sectie E, nummers 1741, 1742, 1647, 5427, 5428, gedeeltelijk 5501 en 5503.

Besluit

U krijgt een omgevingsvergunning voor de activiteiten:

- uitvoeren van een werk of werkzaamheden
- (ver)bouwen van een bouwwerk
- gebruik van gronden of bouwwerken in strijd met de regels van ruimtelijke ordening

Hoe hebben wij uw aanvraag beoordeeld?

Voor uw aanvraag geldt de uitgebreide voorbereidingsprocedure. Dat staat in artikel 3.10 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Een aanvraag voor een omgevingsvergunning moet voldoen aan bepaalde voorwaarden ('toetsingscriteria'). Is dat niet het geval? Dan kunnen wij de vergunning weigeren.

Wij hebben uw aanvraag getoetst aan:

- de Wabo
- het Besluit omgevingsrecht
- de Regeling omgevingsrecht

Wij leggen nu uit waarom u een omgevingsvergunning krijgt voor de activiteiten die u heeft aangevraagd.

Bouwen van een bouwwerk

Wij beoordelen deze activiteit volgens artikel 2.10 van de Wabo. Wij hebben uw aanvraag getoetst aan:

- het bestemmingsplan
- redelijke eisen van welstand
- het Bouwbesluit
- de bouwverordening

Uw aanvraag voldoet niet aan het bestemmingsplan. Uw aanvraag voldoet wel aan de andere onderdelen. Dit lichten wij per onderdeel toe.

Bestemmingsplan

In een bestemmingsplan staat wat iemand mag doen met een stuk grond ('perceel') en wat er op dat perceel gebouwd mag worden. Het perceel waarover uw aanvraag gaat, heeft volgens het bestemmingsplan 'Agrarisch Buitengebied Ede 2012' de bestemming 'Agrarisch, gebiedsaanduiding reconstructiewetzone-verwevingsgebied'.

Het realiseren van een zonnepark past niet binnen deze bestemming. Volgens artikel 2.10 lid 2 van de Wabo is uw aanvraag daarom ook een aanvraag voor de activiteit 'Gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan'. Door hiervoor toestemming te geven, voldoet uw aanvraag aan de regels van artikel 2.10 van de Wabo. Wij hebben uw aanvraag daarom ook getoetst aan deze activiteit.

Welstand

De gemeente Ede heeft verschillende regels opgesteld voor een prettige woonomgeving. Eén daarvan is het welstandsbeleid. Dit beleid bepaalt hoe gebouwen en andere bouwwerken eruit mogen zien en hoe ze in de omgeving passen. Dat heet redelijke eisen van welstand.

Op 29 april 2021 is uw bouwplan getoetst aan redelijke eisen van welstand. Uw bouwplan voldoet daaraan.

Bouwbesluit

In het Bouwbesluit 2012 staan technische regels waar elk bouwwerk in Nederland aan moet voldoen. Deze regels gaan onder andere over veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieu.

U heeft aannemelijk gemaakt dat uw bouwplan voldoet aan het Bouwbesluit 2012.

Bouwverordening

In de bouwverordening van de gemeente Ede staan de overige regels waaraan een bouwwerk moet voldoen. Bijvoorbeeld dat er niet gebouwd mag worden op verontreinigde grond.

U heeft aannemelijk gemaakt dat uw bouwplan voldoet aan de bouwverordening.

Gebruik van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan

De voorwaarden voor deze activiteit staan in artikel 2.12 van de Wabo.

Het gaat om de volgende voorwaarden:

- Het bestemmingsplan geeft de mogelijkheid om daarvan af te wijken.
- Het Besluit omgevingsrecht (Bor) biedt een mogelijkheid om af te wijken.
- Het plan is niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening en het heeft een goede ruimtelijke onderbouwing.

Wij kunnen afwijken van het bestemmingsplan volgens artikel 2.12 lid 1 onder a sub 3 van de Wabo.

Waarom wijken wij af van het bestemmingsplan? Uw plan is niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Ook heeft het plan een goede ruimtelijke onderbouwing. Daarom kunnen wij afwijken van het bestemmingsplan.

U vindt de ruimtelijke onderbouwing in bijlage 3.

Uitvoeren van werk of werkzaamheden

De voorwaarden voor deze activiteit staan in:

- artikel 2.11 van de Wabo
- artikel 3.7 van het bestemmingsplan 'Agrarisch Buitengebied Ede 2012

Wij kunnen alleen een omgevingsvergunning geven als:

- de werken en/of werkzaamheden noodzakelijk zijn voor een doelmatig gebruik/ beheer;
- geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de in de bestemmingsomschrijving genoemde waarden.

Uw aanvraag voldoet aan deze voorwaarden. Door de ontheffing van het bestemmingsplan wordt voldaan aan het criterium doelmatig gebruik/ beheer. Daarnaast wordt het zonnepark zodanig landschappelijk ingepast dat voldaan wordt aan de randvoorwaarde dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de in de bestemmingsomschrijving genoemde waarden.

Reactie(s) op uw aanvraag

Iedereen die dat wilde kon vanaf 2 december 2021 uw aanvraag, het voornemen om de omgevingsvergunning te geven en alle stukken die erbij horen bekijken. Dat hebben wij laten weten op <https://www.overheid.nl/berichten-over-uw-buurt>. Daarnaast wordt dit besluit bekend gemaakt in de Ede Stad. Wie een reactie ('zienswijze') wilde geven op het voornemen, kon dat binnen zes weken doen. Binnen deze periode kon u ook zelf reageren.

Zienswijzen

Op de aanvraag zienswijzen ingediend.

Wij vinden de argumenten ongegrond. In de nota van zienswijzen, bijlage 4, lichten wij dit toe.

Deze zienswijzen zijn daarom voor ons geen reden om u de omgevingsvergunning te weigeren.

Bijlage 1: Voorschriften

Als u een omgevingsvergunning krijgt, moet u zich houden aan de volgende voorschriften:

Bouwen van een bouwwerk

1. U moet ons berekeningen en tekeningen sturen van:
 - funderingsconstructies
 - betonconstructies
 - staalconstructies
 - andere constructies

Dit moet u doen uiterlijk drie weken voordat u met elke constructie begint. De berekeningen en tekeningen stuurt u naar het team Handhaving via info@oddevallei.nl. Noem daarbij het kenmerk 2021W1059. U mag pas met de bouw beginnen als u daarvoor toestemming heeft gekregen.

2. U moet het volgende melden aan het team Handhaving via info@oddevallei.nl. Noem daarbij het kenmerk 2021W1059.

Uiterlijk twee werkdagen voordat u begint met:

- het bouwen (let op: ook als u gaat graven)
- het slaan van funderingspalen en/of proefpalen
- grondverbetering

Uiterlijk één werkdag voordat u:

- beton gaat storten
- beton-, metsel- of buitenpleisterwerk gaat verwerken als de temperatuur lager is dan 2° C

Uiterlijk op de dag zelf:

- als u klaar bent met bouwen
- als u het bouwwerk in gebruik neemt

3. Bij het bepalen van het peil en de situering van het bouwwerk moet u de aanwijzingen van de toezichthouder opvolgen. Ook andere aanwijzingen van de toezichthouder moet u altijd opvolgen.
4. U moet het terrein waarop u de werkzaamheden uitvoert duidelijk afscheiden van de weg en de percelen ernaast.
5. Voorwaardelijke verplichting landschappelijke inpassing:
Het is verboden om de vergunde bouwwerken ten behoeve van het project te gebruiken, indien niet is voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing van het perceel zoals aangegeven op het inrichtingsplan (*Kenmerk inrichtingsplan. 'LIP_Zonnepark Maanderbroek_29aug2022'*) Dit inrichtingsplan is bijgevoegd bij dit besluit.
6. Termijn omgevingsvergunning
Aan de omgevingsvergunning wordt een termijn verbonden die inhoudt dat de omgevingsvergunning eindigt op het moment dat 25 jaar is verstreken na aanvang van de bouwwerkzaamheden.

7. Herstel oude toestand na einde vergunning termijn, met uitzondering van landschappelijke inpassing
Binnen drie maanden na afloop van de vergunning termijn (25 jaar na aanvang bouwwerkzaamheden) moet de voor verlening bestaande toestand zijn hersteld, met uitzondering van de landschappelijke inpassing. De landschappelijke inpassing moet na afloop van de vergunning termijn in stand worden gelaten. (*Kenmerk inrichtingsplan: 'LIP_Zonnepark Maanderbroek_29aug2022'*).

Bijlage 3: Ruimtelijke onderbouwing

Projectafwijkingsbesluit 'Zonneveld Wolfsdijk, Ede'

**Omgevingsvergunning artikel 2.12, lid 1, sub a, onder
3° Wabo**

27 september 2022

Versie 0301

NL.IMRO.0228.PB2021AGBG0009-0301

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	12
1.1.	Aanleiding	12
1.2.	Ligging plangebied	12
1.3.	Geldend plan	13
1.4.	Procedure	15
1.5.	Planmethodiek	16
1.6.	Leeswijzer	16
2.	HET PLAN	18
2.1.	Bestaande situatie	18
2.2.	Nieuwe situatie	18
2.2.1.	Cultuurhistorische en landschappelijke beschrijving	18
2.2.2.	Inrichtingsplan	19
3.	BELEIDSKADER	22
3.1.	Rijksbeleid	22
3.1.1.	Nationale Omgevingsvisie	22
3.1.2.	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening	25
3.1.3.	Ladder voor duurzame verstedelijking	25
3.1.4.	Energieakkoord voor duurzame groei	27
3.1.5.	Rijk investeert in duurzame energie	27
3.1.6.	Water	27
3.1.7.	Ecologie/Natuur	28
3.1.8.	Erfgoedwet	30
3.1.9.	Besluit ruimtelijke ordening en cultuurhistorie	30
3.2.	Provinciaal beleid	30
3.2.1.	Omgevingsvisie Gaaf Gelderland	30
3.2.2.	Omgevingsverordening	33
3.3.	Regionaal	38
3.3.1.	Strategische agenda 2020-2025	38
3.3.2.	Regionale Energiestrategie FoodValley	39
3.3.3.	Gebiedsvisie Regio FoodValley	40
3.3.4.	Citydeal regio Gelrestad (april 2017)	40
3.4.	Gemeentelijk beleid	41
3.4.1.	Structuurvisie Ede Buitengebied	41
3.4.2.	Omgevingsvisie Ede 2040	43
3.4.3.	Routekaart Ede Energieneutaal	44
3.4.4.	Wind- en zonnewijzer gemeente Ede	45
3.5.	Conclusie	47
4.	ONDERZOEK EN RANDVOORWAARDEN	48
4.1.	Inleiding	48
4.2.	Milieueffectrapport (MER)	48
4.3.	Milieuzonering	49
4.4.	Ecologie/natuur	50
4.5.	Water	53
4.6.	Bodem	55
4.7.	Archeologie	56
4.8.	Cultuurhistorie	58
4.9.	Landschap	62
4.10.	Groen	63
4.11.	Verkeer en parkeren	65
4.12.	Geluid (wegverkeerslawaai / Wet geluidhinder)	65
4.13.	Luchtkwaliteit	66
4.14.	Externe veiligheid	67
4.15.	Brandveiligheid	69
4.16.	Hoogspanningslijnen, kabels en leidingen	71
4.17.	Lichtreflectie	73
4.18.	Electromagnetische straling	73
5.	ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID	75
5.1.	Kostenverhaal	75

5.2.	Financiële haalbaarheid plan.....	75
6.	INSPRAAK EN OVERLEG	76
6.1.	Omgevingsdialoog.....	76
6.2.	Vooroverleg	76
6.3.	Zienswijzen	76
7.	BIJLAGEN	77

Ruimtelijke onderbouwing

als bedoeld in artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3° van de Wabo en artikel 5.20 van het Besluit omgevingsrecht.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

De Nederlandse overheid heeft een grote ambitie op het gebied van duurzaamheid. In het Energieakkoord is afgesproken dat het aandeel hernieuwbare energieopwekking in 2020 14% moet zijn, en in 2023 16%. De provincie Gelderland heeft uitgesproken in 2050 een energieneutraal Gelderland te willen bereiken. De gemeente Ede wil ook in 2050 energieneutraal zijn en heeft als opgave voor 2022 om netto 50 hectare aan zonnepanelen in het veld te realiseren.

De initiatiefnemer (NRG2all) wil op het perceel aan de Wolfsdijk in Ede een zonneveld realiseren met een netto-oppervlakte (zonnepanelen met toebehoren en onderhoudspaden) van ca. 2,8 hectare. De oppervlakte van de landschappelijke inpassing bedraagt ca. 1,7 hectare, waardoor de bruto-oppervlakte (netto-oppervlakte + landschappelijke inpassing) ca. 4,5 hectare bedraagt.

De ontwikkeling van het zonnepark draagt bij aan de ambitie uit het energieakkoord voor duurzame groei door middel van het decentraal opwekken van zonne-energie. De ontwikkeling beoogt namelijk het opwekken van 4,5 MWp zonne-energie. Er zullen ca. 9.300 zonnepanelen worden gerealiseerd. Dat staat gelijk aan ca. 1.550 huishoudens. Het zonneveld zal voor een periode van 25 jaar worden gebruikt. Er is door de initiatiefnemer een optieovereenkomst gesloten tot koop.

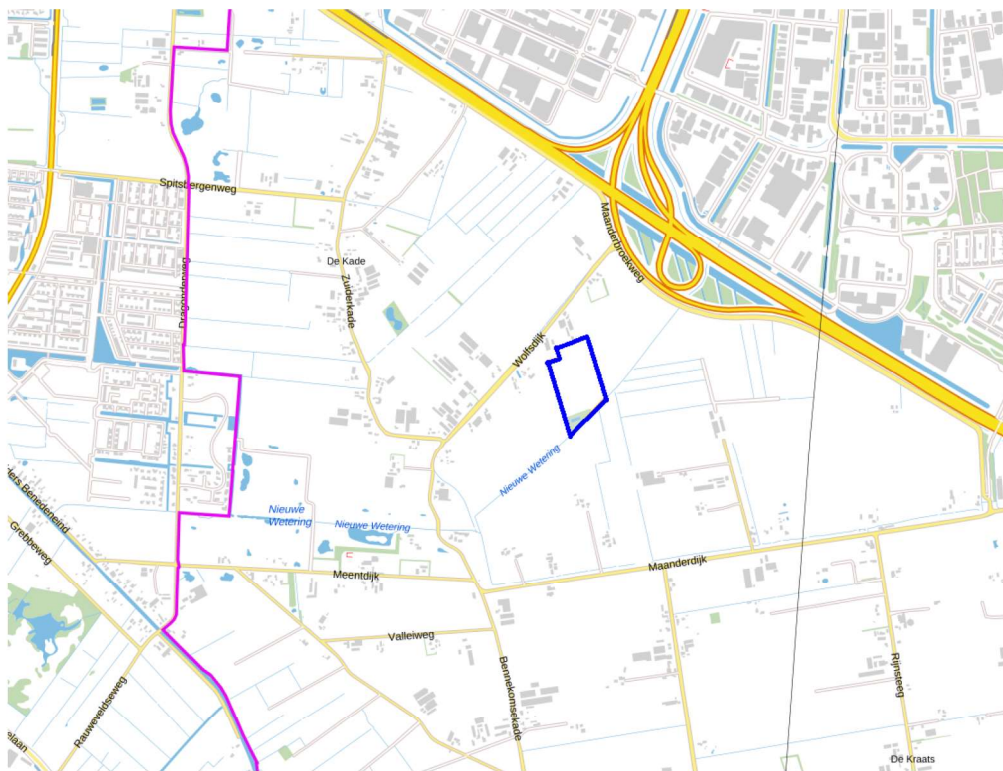
De initiatiefnemer heeft in 2020 deelgenomen aan een selectieprocedure voor grote zonnevelden. Grote zonnevelden hebben een netto-oppervlakte van meer dan 2 hectare. Voor de selectieprocedure heeft de initiatiefnemer op 19 juni 2020 een schetsplan ingediend. Het schetsplan is positief beoordeeld door het college van B&W. Dat betekent dat het project is geselecteerd voor het vervolg van het traject. Na de behandeling in het college, heeft de gemeenteraad zich gebogen over de uitkomsten van de selectieprocedure. Voor het plan aan de Wolfsdijk heeft de raad besloten om af te zien van een verklaring van geen bedenkingen.

Het plan is vervolgens uitgewerkt en voor de realisatie van het zonneveld is een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Deze voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de vergunningsaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde en deze ruimtelijke onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2. Ligging plangebied

De percelen waarop dit zonneveld wordt gerealiseerd is plaatselijk bekend als Wolfsdijk in Ede. De percelen staan kadastraal bekend als Ede, sectie E en nummers 1741, 1742, 1647, 5427, 5428, gedeeltelijk 5501 en 5503. De noordzijde van het plangebied grenst aan de Wolfsdijk. De zuidzijde wordt begrensd door de Nieuwe Wetering. Deze percelen liggen in het buitengebied van de gemeente Ede. Het plangebied van ca. 4,5 hectare ligt op ca. 0,7

kilometer ten zuidwesten van de kern Ede en op ca. 1,2 kilometer ten oosten van Veenendaal.

Afbeelding: De globale ligging van het plangebied is met blauw omlijnd (bron: Geo Ede)

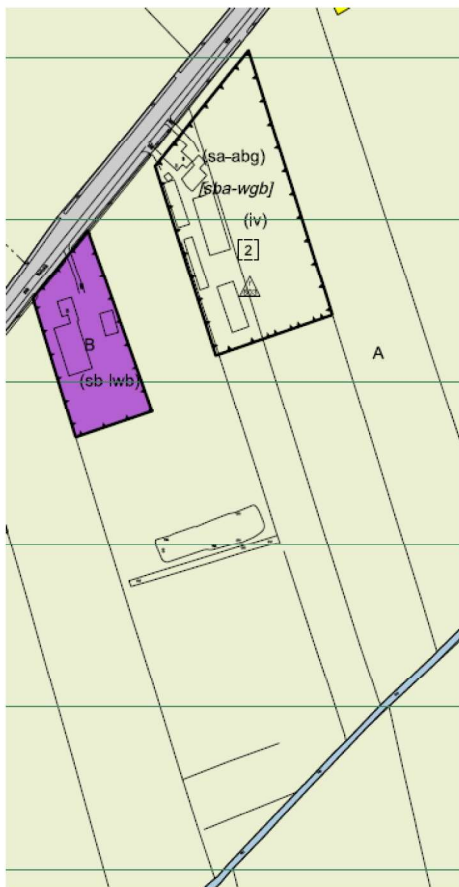
Afbeelding: De ligging van het plangebied is met wit omlijnd (bron: Royal HaskoningDHV)

1.3. **Geldend plan**

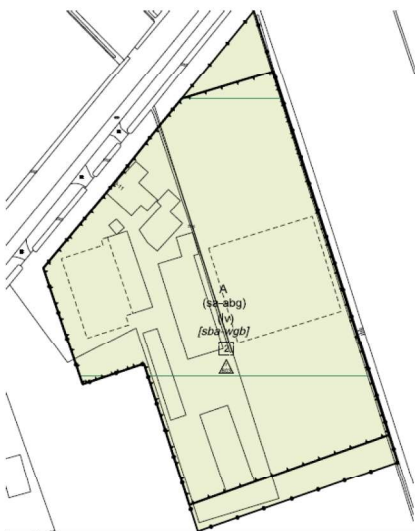
Het plangebied is hoofdzakelijk gelegen binnen het bestemmingsplan

'Agrarisch Buitengebied Ede 2012'. Voor zover het plangebied binnen dit bestemmingsplan is gelegen, geldt de bestemming 'Agrarisch' met de gebiedsaanduiding 'reconstructiewetzone - verweingsgebied'.

Daarnaast is het plangebied voor een klein gedeelte gelegen binnen het bestemmingsplan 'Partiële herziening Agrarisch Buitengebied Ede 2017 - 1e ronde'. Voor zover het plangebied binnen dit bestemmingsplan is gelegen, geldt de bestemming 'Agrarisch' met de gebiedsaanduiding 'reconstructiewetzone - verweingsgebied'. Verder gelden voor het plangebied de paraplubestemmingsplannen 'Ede, Parapluplan Parkeren' en 'Ede, Parapluplan Wonen'.

Afbeelding: Verbeelding van het bestemmingsplan 'Agrarisch Buitengebied Ede 2012'

Afbeelding: Verbeelding van het bestemmingsplan 'Partiële herziening Agrarisch Buitengebied Ede 2017 - 1e ronde'

De gronden met de bestemming 'Agrarisch' zijn onder meer bestemd voor agrarische doeleinden, in de vorm van agrarische bodemexploitatie met bijbehorende voorzieningen, het behoud, herstel en ontwikkeling van landschapswaarden, het behoud, herstel en bescherming van cultuurhistorische waarden in de vorm van onverharde wegen en paden. De realisatie van een zonnenveld past niet binnen de geldende agrarische enkelbestemming, omdat het opwekken van duurzame energie in strijd is met de bestemmingsomschrijving. Bij het opwekken van energie is niet sprake van het voortbrengen van een agrarisch product. Verder is het opwekken van energie niet van zodanig ondergeschikte betekenis, dat deze activiteit geacht moet te zijn opgegaan in de agrarische activiteit.

1.4. Procedure

Voor alle kansrijke initiatieven van zonnenvelden groter dan 150 m² is de gemeente bereid om mee te werken via een projectafwijkingsbesluit. Omdat zonnenvelden een beperkte levensduur hebben, geeft de gemeente voor initiatieven een omgevingsvergunning af voor maximaal 25 jaar. Deze termijn begint na aanvang van de bouwwerkzaamheden. De onderliggende bestemming (bijv. agrarisch) blijft intact na het verlenen van de omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan.

Het projectafwijkingsbesluit valt onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Het projectafwijkingsbesluit is een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, indien de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat (artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3 Wabo). Tijdens het opstellen van een projectafwijkingsbesluit moet op grond van 3.1.1 van de Bro verplicht vooroverleg worden gevoerd met diverse overlegpartners. Daarnaast dient een ruimtelijke onderbouwing geschreven te worden (artikel 5.20 Besluit omgevingsrecht jo. artikel 3.1.6 Wet ruimtelijke ordening).

De formele procedure start na het indienen van de omgevingsvergunningaanvraag. De omgevingsvergunning wordt voorbereid met de uitgebreide procedure. Het college is het bevoegd gezag bij deze omgevingsvergunningaanvraag. De gemeenteraad moet om een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) worden gevraagd. Als de gemeenteraad weigert deze verklaring af te geven, dan moet het college de omgevingsvergunning weigeren (artikel 2.27, lid 1 Wabo).

Op 12 november 2020 heeft de gemeenteraad in het 'Besluit categorieën gevallen waarin een verklaring van geen bedenkingen niet is vereist' vastgesteld. In dit besluit is voor grote zonnenvelden (netto-oppervlakte groter dan 2 hectare) bepaald onder welke voorwaarden geen vvgb nodig is. De tekst luidt als volgt:

Artikel 2. Zonnenvelden vanaf 2 hectare

1. Een verklaring van geen bedenkingen van de raad is niet vereist voor aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een zonnenveld van meer dan 2 hectare, als:
 - a. hierdoor niet het voor de gemeente Ede vastgestelde maximum van 40 hectare aan zonnenvelden van meer dan 2 hectare wordt overschreden;

- b. de aanvraag is gebaseerd op uitwerking van een planontwerp dat is geselecteerd volgens de Beleidsregel selectieproces voor grote zonnevelden in Ede;
 - c. de aanvraag past het vastgestelde beleid dat is opgenomen in de Wind- en zonnwijzer, en;
 - d. het gebied waarop het plan betrekking heeft niet ligt in een nee-tenzij gebied van de wind- en zonnwijzer in het Binnenveld, zoals aangegeven op de kaart die als bijlage onderdeel uitmaakt van dit besluit.
2. Dit artikel vervalt op 16 maart 2022. Als voor 16 maart 2022 een aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend blijft het bepaalde in dit artikel van toepassing tot het besluit op die aanvraag onherroepelijk wordt.
3. De gemeenteraad wordt met toepassing van artikel 3:15, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen over het ontwerp tot verlening van een omgevingsvergunning die behoort tot de categorieën van gevallen die zijn aangewezen op grond van dit artikel.

Het onderhavige zonneveld heeft een netto-oppervlakte van ca. 2,8 hectare. Het vastgestelde maximum van 40 hectare voor grote zonnevelden (groter dan 2 hectare) wordt niet overschreden, omdat er tot nu toe ca. 7,32 hectare aan grote zonnevelden is vergund. Bovendien is de aanvraag gebaseerd op de uitwerking van een planontwerp dat is geselecteerd volgens de 'Beleidsregel selectieproces voor grote zonnevelden in Ede'. Daarnaast voldoet de aanvraag aan de 'Wind- en zonnwijzer'. Zie paragraaf 3.4.4. Tot slot ligt het plangebied niet in een nee-tenzij gebied van de wind- en zonnwijzer in het Binnenveld.

Kortom, voor het onderhavige project hoeft geen vvgb aan de gemeenteraad gevraagd te worden.

Het ontwerp-projectafwijkingsbesluit wordt gedurende 6 weken ter inzage gelegd via www.ruimtelijkeplannen.nl. Hierover zal worden gepubliceerd in Ede Stad, de Staatscourant en op de gemeentelijke website. In die periode wordt eenieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op het plan. Als er zienswijzen zijn ingediend, dan neemt het college deze zienswijzen mee in zijn oordeel om een omgevingsvergunning te verlenen.

1.5. Planmethodiek

Het projectafwijkingsbesluit bestaat uit een omgevingsvergunningaanvraag met bijbehorende bijlagen (tekeningen) en een toelichting. De omgevingsvergunning wordt verleend voor de activiteit 'bouwen van een bouwwerk' (artikel 2.1, lid 1, sub a Wabo), de activiteit 'het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden' (artikel 2.1, lid 1, sub b Wabo) en de activiteit 'strijdig gebruik' (artikel 2.1, lid 1, sub c Wabo). De omgevingsvergunning wordt voor verleend voor de bouw van een zonneveld waarbij met een goede ruimtelijke onderbouwing wordt afgeweken van het bestemmingsplan (artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3° Wabo). Deze ruimtelijke onderbouwing staat in de onderhavige toelichting.

1.6. Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 is een beschrijving van het relevante rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk

beleid opgenomen. In hoofdstuk 4 komen diverse aspecten aan de orde die een sturende of belemmerende werking kunnen hebben op functies of ontwikkelingen binnen het plangebied, zoals cultuurhistorie en archeologie, flora en fauna. De economische aspecten worden behandeld in hoofdstuk 5 en in hoofdstuk 6 wordt aandacht besteed aan het wettelijk vooroverleg.

2. Het plan

2.1. Bestaande situatie

Het plangebied van circa 4,5 hectare ligt ten zuidwesten van de kern Ede en ten oosten van Veenendaal. De eigenaar van Wolfsdijk 11 is exploitant van een veehouderij. Er worden o.a. melkkoeien, zoogkoeien en jongvee gehouden. Momenteel is het plangebied in gebruik als agrarisch perceel en wordt het terrein voornamelijk gebruikt als weide.

Afbeelding: Luchtfoto bestaande situatie met het plangebied in rood omlijnd (bron: Geo Ede)

2.2. Nieuwe situatie

2.2.1. Cultuurhistorische en landschappelijke beschrijving

Het projectgebied ligt in een heide- en broekontginningslandschap. Dit type landschap wordt gekarakteriseerd door de relatieve openheid en de rationele verkaveling, die haaks op de ontsluitingsstructuur staat. Er is veel beplanting langs de landelijke wegen, met name in de vorm van populleren en elzen. Door de afstanden tussen de ontsluitingswegen is het landschap ruim en

open. Ook zijn er restanten van houtwallen en singels te vinden.

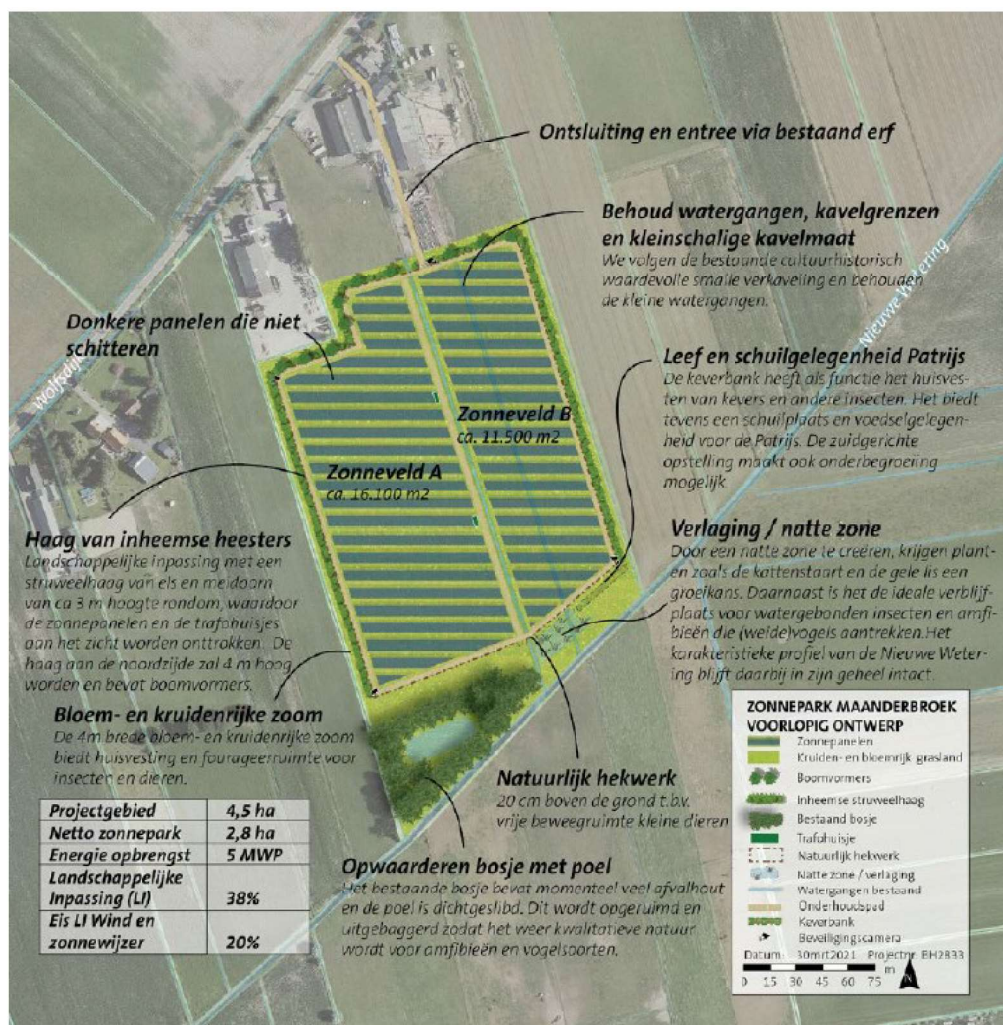
Van oudsher is het gebied woeste grond, het Maanderbroek. Vanaf de 17^e eeuw vonden de eerste ontginningen plaats. In deze periode zijn de eerste karakteristieke boerderijen aan de Wolfsdijk gebouwd. De agrarische functie van het gebied werd zo versterkt. De smalle rechte verkaveling met sloten zorgde ervoor dat het relatief natte gebied goed ontwaterd kon worden.

Op het projectgebied is een bosje met een poel te vinden. Deze dateert uit de 21^e eeuw en is dus betrekkelijk nieuw in het landschap. Het plangebied ligt nu in een gebied met een middellage cultuurhistorische betekenis, wat betekent dat er weinig cultuurhistorische waarden als archeologische vondsten en cultuurlandschapselementen te vinden zijn in het plangebied.

Beleidsstukken zoals de Wind- en Zonnewijzer, het Beeldkwaliteitsplan Buitengebied Ede (2011) en de omgangsvormen voor het landelijk gebied met de Menukaart Regio Foodvalley zijn als leidraad gebruikt voor de landschappelijke inpassing van zonnepark Maanderbroek.

2.2.2. Inrichtingsplan

In deze paragraaf wordt het inrichtingsplan beknopt weergegeven. Het volledige inrichtingsplan van het zonnenveld is opgenomen in de separate bijlage van deze ruimtelijke onderbouwing.

Afbeelding: Landschappelijk inpassingsplan

Het plangebied wordt gekenmerkt door de smalle verkaveling met sloten die afwateren op de Nieuwe Wetering. Ook het bosje en de poel maken onderdeel uit van deze landschappelijke karakteristieken.

Uitgangspunt is het behoud en versterken van deze karakteristiek. Het zonnepark wordt opgesplitst in twee zonnevelden, namelijk **Zonneveld A** met een omvang van 16.100 m² en **Zonneveld B** met een omvang van 11.500 m². Met behoud van de aanwezige watergangen.

De veldopstelling van de panelen - met coating die niet schittert - zijn zuid georiënteerd binnen deze kavelstructuur. Onder een hoek van 10 graden, op 1 m boven maaiveld met een maximale hoogte van 2,10 m. Dit biedt mogelijkheid voor enkele weken begrazing met kleinvee.

De kenmerkende smalle verkaveling en watergangen worden behouden en wordt geaccentueerd door het opdelen van het zonneveld. De karakteristieke rationale verkaveling haaks op de weg wordt geaccentueerd met een inheemse haag. De omringende inheemse haag (met soorten zoals meidoorn, sleedoorn, sporkehout en vlier) van circa 3 meter hoog aan de oost- en westzijde maakt het zonnepark nagenoeg onzichtbaar voor passanten. Tegelijkertijd wordt de inbreuk op de openheid beperkt door de aanwezigheid van hogere landschapselementen in de omgeving, zoals de populierenrijen en het bosje aan de Nieuwe Wetering. Aan de noordzijde, aangrenzend aan bestaande erven, worden hierin boomvormers (els) geplaatst om aan te sluiten bij de karakteristieke erfbeplanting. Aan de buitenzijde van deze hagen ligt een 4 meter brede bloem- en kruidenrijke zoom.

Noodzakelijke omheining (natuurlijk hekwerk) staat aan de binnenzijde van de hagen. Met op de hoekpunten beveiligingscamera's. Het bestaande bosje met poel aan de zuidzijde van de kavel maakt integraal onderdeel uit van de inpassing. Het bestaande vogelbosje wordt opgeknapt. Zo wordt de bestaande poel uitgebaggerd, waardoor amfibieën zoals kikkers en salamanders er kunnen leven. Bovendien kan de poel dienen als drinkwaterpunt voor kleine zoogdieren. Het aanleggen van bloemrijk grasland verhoogt de aantrekkingskracht voor insecten, bijen en vlinders. Daarnaast zijn de grote wilgen in het bosje ook een waardevolle voedselbron voor diverse insecten.

Aan de zuidzijde vindt maaiveld verlaging plaatst waarmee natte omstandigheden worden gecreëerd zonder afbreuk te doen aan het rationale profiel van de Nieuwe Wetering. Ook wordt hier een keverbank geplaatst. Hierdoor levert de keverbank ook voedsel aan verschillende akkervogels, waaronder de patrijs. Verder zal er door een verlaging een natte zone komen, waar andere planten kunnen groeien, zoals de kattenstaart, het wilgenroosje, de wilde bertram en de gele lis. Hier komen amfibieën en watergebonden insecten op af, die vervolgens weer (weide)vogels aantrekken. Het gehele terrein is ingericht als kruiden- en bloemrijke weide (zols Cruydhoeck G1 of N1). Het zonneveld wordt ontsloten via het bestaande erf, via een bestaande inrit.

Het beheer van de weiden, hagen en het natuurgebiedje in het zuidelijk deel van het plangebied zal op ecologisch verantwoorde wijze worden uitgevoerd. Dit wil zeggen dat het maaien en het afvoeren van maaisel plaatsvinden in de voor de natuurontwikkeling meest aangewezen seizoenen. Daarnaast wordt kleinvee ingezet voor begrazing. Voor meer detaillering van het beheerplan, zie hoofdstuk 8 in het Landschappelijke Inpassingsplan.

Tot slot wordt er rekening gehouden met meervoudig ruimtegebruik, door het

combineren van het zonnepark met de volgende functies:

- Natuur en bijbehorende biodiversiteit.
- Klimaatadaptatie. Momenteel wordt het water zo snel mogelijk afgevoerd i.v.m. intensief agrarisch gebruik. Na aanleg van het zonnenveld is dit niet meer nodig en kan de kavel juist als waterbuffer dienen. Door het verlagen van de bodem aan de zuidzijde van het plangebied wordt het waternet minder (snel) belast bij piekwater en wordt een natte zone gecreëerd.
- Begrazing door kleinvee (schapenbegrazing). Een paar weken per jaar, buiten het broedseizoen, kan het kruidenrijk grasland onder de zonnepanelen worden begraasd door kleinvee.

3. Beleidskader

3.1. Rijksbeleid

3.1.1. Nationale Omgevingsvisie

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige duurzame leefomgeving en geldt tot de invoering van de Omgevingswet als structuurvisie onder de Wet ruimtelijke ordening. De NOVI vervangt vrijwel geheel de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR).

Met de NOVI geeft het kabinet richting aan de grote opgaven die het aanzien van Nederland de komende dertig jaar ingrijpend zullen veranderen. Denk aan het bouwen van circa 1 miljoen nieuwe woningen, ruimte voor opwekking van duurzame energie, aanpassing aan een veranderend klimaat, ontwikkeling van een circulaire economie en omschakeling naar kringlooplandbouw. Alles met zorg voor een gezonde bodem, schoon water, behoud van biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving. De NOVI geeft richting door strategische keuzes te maken. Ook maakt de NOVI ruimte voor maatwerk in de regio en een gebiedsgerichte aanpak. Vier prioriteiten staan centraal:

- Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- Een duurzaam en (circulair) economisch groeipotentieel;
- Sterke en gezonde steden en regio's;
- Een toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

De NOVI stelt een nieuwe aanpak voor: integraal, samen met andere overheden en maatschappelijke organisaties, en met meer sturing en richting vanuit het Rijk. De opgaven rond wonen, klimaat, energie, circulaire economie, verkeer en vervoer en landbouw zijn zo groot en ingewikkeld dat meer sturing vanuit het Rijk gevraagd wordt. Bijvoorbeeld bij ontwikkellocaties voor woningbouw in stedelijk netwerk Nederland, door het sturen op clustering van logistieke functies en door functies beter af te stemmen op natuur en landschap. Zo kan het Rijk samen met andere partijen gebiedsgericht tot juiste keuzes en een integrale aanpak komen.

Behoud van omgevingskwaliteit staat in de NOVI centraal. Dat wil zeggen dat alle ontwikkelingen met oog voor de natuur, gezondheid, milieu en duurzaamheid plaatsvinden. De NOVI maakt hierbij gebruik van drie afwegingsprincipes:

1. Combinaties van functies gaan voor eenvoudige functies
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal
3. Afwentelen wordt voorkomen.

Daarbij zijn de belangrijkste inhoudelijke keuzes:

- Een klimaatbestendige inrichting van Nederland. Daarvoor is nodig dat functies meer in evenwicht met natuurlijke systemen (bodem en water) worden ingepast;
- De transitie van de energievoorziening. Bij de inpassing van duurzame energie is er oog voor omgevingskwaliteit;
- De transitie naar een circulaire economie met behoud van concurrentiekracht en een aantrekkelijk vestigingsklimaat;
- De ontwikkeling van het Stedelijk Netwerk Nederland. Hiermee wordt gestuurd op de verstedelijking in samenhang met bereikbaarheid en wordt het potentieel van heel Nederland benut. Woningbouw wordt versneld met oog voor omgevingskwaliteit;

- Concentratie van de stedelijke ontwikkeling/logistieke functies en daarmee behoud van openheid van het landschap;
- Op termijn herindeling van het landelijk gebied in goed evenwicht met natuur en landschap en werken aan de omslag naar de kringlooplandbouw.

Toekomstbestendig

Een belangrijk uitgangspunt is dat onze economie toekomstbestendig is. Duurzaamheid en groei gaan hand in hand. Dat betekent dat we afscheid hebben genomen van de vervuilende manieren van produceren en consumeren, waarbij we onze leefomgeving schade berokkenen. Daarom werkt Nederland samen met andere landen aan een duurzame en circulaire economie. Een economie met een sterk verdienpotentieel, met een bestendige groei. Zodat wij onze welvaart behouden en tegelijkertijd bijdragen aan een stabiel klimaat, met zo min mogelijk schadelijke uitstoot en afhankelijkheid van eindige fossiele grondstoffen. Dit is in lijn met de Parijse klimaatdoelstelling om in 2050 vrijwel geheel klimaatneutraal te zijn. Ook de doelstelling om in 2050 een economie te hebben die 100 procent circulair is, is dan gehaald. Dit betekent dat we geen afval meer hebben en grondstoffen steeds opnieuw gebruiken, zonder de problemen te verplaatsen naar andere gebieden of af te wentelen op toekomstige generaties.

Klimaatneutraal

De ambitie is dat we gezamenlijk deze omslag naar 100 procent circulair in 2050 hebben gerealiseerd en dat we een zo goed mogelijke inpassing van duurzame energie in onze leefomgeving hebben. Op een wijze waarbij de bewoners en gebruikers volledig zijn meegenomen in de aanpak en profiteren van de economische voordelen hiervan. We maken een robuust, betrouwbaar en veilig hoofdnetwerk van buisleidingen mogelijk om de transitie naar een circulaire economie en CO₂-arme energievoorziening te realiseren.

Voorkeursvolgorde voor zon-PV

Op dit moment worden in toenemende mate zonneparken in veldopstelling ontwikkeld, soms ten koste van de kwaliteit van het landelijk gebied. Om te stimuleren dat locaties zorgvuldig worden uitgekozen, heeft het Rijk in samenwerking met medeoverheden en andere belanghebbenden een voorkeursvolgorde uitgewerkt. De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Het inpassen op daken en gevels draagt niet alleen bij aan het combineren van functies. Omdat hier al sprake is van bebouwing, zal het introduceren van zonnepanelen op deze plekken doorgaans minder invloed hebben op de kenmerken of identiteit van een gebied. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Ook in dat geval gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties. Hoewel natuur- en landbouwgebieden daarbij niet volledig worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren of areaal in beheer van het Rijk (zoals Rijkswaterstaat, ProRail, Staatsbosbeheer), waaronder waar mogelijk bermen van spoor- en autowegen.

Deze voorkeursvolgorde houdt geen volgtijdelijkheid in. Na het verkennen van mogelijkheden voor het toepassen van zon-PV kan worden begonnen met het gelijktijdig benutten van gekozen mogelijkheden. Deze voorkeursvolgorde

wordt meegenomen in de Regionale Energie Strategieën. Als onderdeel van het RES-proces zullen deze kwalitatief gewaardeerd worden in het Nationaal Programma RES. In deze waardering wordt gekeken hoe ruimtelijke belangen tegen elkaar zijn afgewogen. Daarbij zal voor zon-PV worden nagegaan of de voorkeursvolgorde uit de NOVI in deze afweging goed is betrokken. Daarnaast zal het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL) worden gewijzigd, waardoor gemeenten meer mogelijkheden krijgen voor het bevorderen van zon-PV op daken. Ook wordt de subsidieregeling SDE++ aangepast waardoor deze bijdraagt aan de voorkeursvolgorde.

Energie en landschap

De energietransitie wordt natuur- en landschapsinclusief vormgegeven. Dit vanuit de belangen van klimaat, maatschappelijk draagvlak, biodiversiteit, landschap en cultureel erfgoed. De voorkeur voor clustering van windenergie en de voorkeursvolgorde zon helpt het landelijk gebied en landschap te beschermen. Het is van belang dat bij het plaatsen van duurzame energie op land deze aansluit bij de kenmerken van het gebied. De uitwerking vindt plaats in de Regionale Energie Strategieën (RES' en). Samenwerking en afstemming tussen RES-gebieden is nodig om gebiedsoverstijgende afwenteling op het landschap te voorkomen. In het Groene Hart wordt bijvoorbeeld nauw samengewerkt met de zeven RES-trekkers, de drie provincies en het Nationaal Programma RES102 aan gemeenschappelijke inrichtingsprincipes met het oog op zuinig, meervoudig ruimtegebruik. Dit biedt wellicht inspiratie voor andere gebieden die landschappelijk van belang zijn.

Relatie met het plangebied

Relevant voor de ontwikkeling van het zonneveld is dat de vraag naar elektriciteit zal blijven groeien. Vanwege de ambities voor beperking van de CO₂-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van energie moet voldoende ruimte gereserveerd worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen (waaronder zon) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze bronnen hebben relatief veel ruimte nodig.

In de NOVI wordt aangesloten bij de ambitie om in 2050 vrijwel geheel energieneutraal te zijn. Het onderhavige zonneveld levert daaraan een bijdrage. Het plan is voorzien van een zorgvuldige landschappelijke inpassing met aandacht voor biodiversiteit, landschap en cultureel erfgoed.

Ten aanzien van de nationale voorkeursvolgorde geldt dat de nationale voorkeursvolgorde vergelijkbaar is met de Edese zonneladder uit de 'Wind- en zonnewijzer'. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, is ook in de NOVI niet uitgesloten dat agrarische gronden in aanmerking komen voor een zonneveld. Bovendien voorziet het plan in dubbel ruimtegebruik, waardoor sprake is van 'slimme functiecombinaties' in het landelijk gebied. Daarnaast geldt dat er geen volgtijdelijkheid is. Hierdoor kan er gestart worden met dit initiatief zonder dat eerst alle daken vol moeten liggen met zonnepanelen. Verder geldt dat de nationale voorkeursvolgorde minder streng is dan de Edese zonneladder. In de nationale voorkeursvolgorde wordt namelijk slechts in zijn algemeenheid een voorkeur uitgesproken, terwijl de Edese zonneladder op perceelsniveau een strakke lijn hanteert.

Kortom, de ontwikkeling van het zonneveld volgt de lijn van de NOVI en doet daarbij geen afbreuk aan de overige nationale belangen.

3.1.2. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Op 30 december 2011 is het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) in werking getreden. Gemeenten moeten voortaan bij het vaststellen van bestemmingsplannen en andere ruimtelijke plannen rekening houden met het Barro.

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is bepaald dat de rijksoverheid bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) regels kan stellen over onder andere de inhoud van bestemmingsplannen. Met het Barro heeft de rijksoverheid van deze bevoegdheid gebruik gemaakt. Het doel van het Barro is dat een aantal projecten die de rijksoverheid van rijksbelang vindt, dwingend worden geborgd in bestemmingsplannen of andere ruimtelijke plannen van lagere overheden. In het Barro zijn de projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en in de bijlagen met digitale kaartbestanden ingekaderd. Per project zijn vervolgens regels gegeven waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen. Het gaat om de volgende projecten: Mainport Ontwikkeling Rotterdam, Kustfundament, Grote rivieren, Waddenzee en Waddengebied, Defensie en Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van het de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Relatie met het plangebied

De realisatie van een zonneveld past binnen de regels van het Barro en het Bro. Wel moet worden afgewogen of de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is op de voorgenomen ontwikkeling.

3.1.3. Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe "Laddersystematiek" wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen.

De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt het volgende in:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'

Het aanleggen van een zonneveld op de voorliggende percelen is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling. De Raad van State heeft namelijk een uitspraak gedaan waarin een zonnepark niet als stedelijke ontwikkeling wordt aangemerkt. In deze uitspraak is het volgende overwogen:

Uit overweging 6.2 van de uitspraak van 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724, blijkt dat de Afdeling diverse voorzieningen op het gebied van energieopwekking en -distributie niet als stedelijke ontwikkeling heeft aangemerkt. Genoemd worden: een hoogspanningsverbinding, een windturbinepark en een transformatorstation. Naar het oordeel van de Afdeling is er geen aanleiding voor een andere benadering met betrekking tot een zonnepark, dat naar zijn aard niet wezenlijk verschilt van een windturbinepark. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat een zonnepark, net als een windturbinepark, zich bij uitstek niet goed leent om binnen bestaand stedelijk gebied te worden gerealiseerd. De toepasselijkheid van de ladder voor duurzame verstedelijking als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro op een dergelijke voorziening zou daarentegen juist tot gevolg hebben dat het bevoegde bestuursorgaan telkens zou moeten motiveren waarom deze voorziening niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden voorzien. Dit vindt de Afdeling in het licht van het doel en de strekking van de ladder voor duurzame verstedelijking een onlogische consequentie.¹

Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Vanuit een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

1. Er bestaat een behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat onder andere aangegeven in de Omgevingsvisie van de Provincie Gelderland en in de Routekaart Ede Energieneutraal van de gemeente Ede. Zowel de provincie als de gemeente willen zich profileren als duurzame overheidsinstanties. Duurzame energieopwekking in de vorm van een zonneveld draagt bij aan deze behoefte en profilering. De gemeente Ede heeft als opgave voor 2022 om netto 50 hectare aan zonnepanelen in het veld te realiseren.
2. Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken om aan de ambities uit het overheidsbeleid te kunnen voldoen, zijn daartoe ook zonnenvelden noodzakelijk. Dit is ook verwoord in het Coalitieprogramma van de gemeente Ede (50 hectare in de komende collegeperiode tot 2022). Voor een economisch rendabel zonneveld dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave is een groot oppervlakte nodig dat effectief gebruikt kan worden. Een zonneveld met een dergelijke omvang is niet te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Ede. Er zijn geen gronden met een dergelijke omvang binnen de kernen beschikbaar, waarbij de realisatie ook financieel uitvoerbaar is. Over het algemeen is er reeds bebouwing aanwezig of is de betreffende grond gereserveerd voor andere functies.

Het plangebied van deze ontwikkeling ligt in het landelijk gebied waarbij de realisatie financieel uitvoerbaar en inpasbaar is (ruimtelijk en landschappelijk). Het is financieel essentieel dat het zonneveld binnen een relatief korte afstand wordt aangesloten op het elektriciteitsnet, wat hier het geval is. Ook is het bijvoorbeeld van belang dat er weinig tot geen schaduw is, zoals in het voorliggende plangebied.

Het zonneveld is goed te bereiken en het zicht voor omwonenden op de zonnepanelen kan, door een goede landschappelijke inpassing, worden geminimaliseerd.

¹ ABRvS 23 januari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:178.

Het zonnenveld wordt aangelegd voor de duur van maximaal 25 jaar en wordt planologisch mogelijk gemaakt met een omgevingsvergunning en afwijking van het bestemmingsplan. Aan het einde van de looptijd worden de percelen weer opgeleverd met de functie en bestemming zoals deze is verkregen. Dit wordt geborgd met een vergunningvoorschrift.

3.1.4. Energieakkoord voor duurzame groei

In het Energieakkoord voor duurzame groei is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het akkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Eén van de te realiseren doelen is een toename van hernieuwbare energieopwekking naar 16% in 2023.

Relatie met het plangebied

Met de voorgenomen ontwikkeling kan potentieel 4,5 MW_p aan vermogen gerealiseerd worden, op een zonnenveld van circa 2,8 hectare. Er zullen ca. 9.300 zonnepanelen worden gerealiseerd. Dat staat gelijk aan ca. 1.550 huishoudens. Hiermee levert de voorgenomen ontwikkeling een forse bijdrage in de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 16% duurzaam opgewekte energie in 2023 en aan de doelstelling van de gemeente waarbij wordt voorzien in 50 hectare in de komende collegeperiode.

3.1.5. Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd betreffende het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonnenvelden kan SDE++-subsidie worden aangevraagd.

Relatie met het plangebied

De subsidieregeling vanuit het Rijk laat zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert.

3.1.6. Water

Startovereenkomst Waterbeleid 21^e eeuw

De kern van het advies van de commissie Waterbeheer 21^e eeuw is het water meer ruimte geven voordat het die ruimte neemt. Dit betekent dat in het landschap en de stad meer ruimte beschikbaar moet komen voor het opslaan van water. De strategie van het waterbeleid valt uiteen in drie sporen: Anticiperen in plaats van reageren, Meer ruimte naast techniek en Vasthouden, bergen en afvoeren.

De Watertoets is een direct gevolg uit de Startovereenkomst Waterbeleid 21^e eeuw. Het is het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van de waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. De waterparagraaf is verplicht en wordt verder uitgewerkt in paragraaf 4.5.

Nationaal Waterplan 2016-2021

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 (hierna NWP2) geeft het integrale kader voor het waterbeleid van het Rijk voor de komende zes jaar en geeft uitvoering aan de Europese richtlijnen voor waterkwaliteit, de mariene strategie en de overstromingsrisico's. De Stroomgebiedbeheerplannen, het Programma van maatregelen mariene strategie, de Beleidsnota Noordzee en de Overstromingsrisicobeheerplannen maken onderdeel uit van het NWP2.

Het NWP2 geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050.

Met dit NWP2 zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van het watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit, een duurzaam beheer en goede milieutoestand van de Noordzee en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart. Hierbij wordt gestreefd naar een integrale benadering door economie (inclusief verdienvermogen), natuur, scheepvaart, landbouw, energie, wonen, recreatie en cultureel erfgoed zo veel mogelijk in samenhang met de wateropgaven te ontwikkelen. Het beleid en de maatregelen in dit Nationaal Waterplan dragen bij aan het vergroten van het waterbewustzijn in Nederland.

3.1.7. Ecologie/Natuur

De Nederlandse natuur wordt op verschillende wijzen beschermd: de soortenbescherming, de gebiedsbescherming (via de Wet natuurbescherming, hierna ook afgekort als Wnb) en het beleid voor de voormalige Ecologische hoofdstructuur (dit laatste is inmiddels overgegaan in een provinciaal natuurnetwerk, genaamd het Gelders Natuurnetwerk (GNN)).

Met ingang van 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming inwerking getreden. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet.

Natura 2000

De natuur binnen de Europese Unie is van grote biologische, esthetische en economische waarde. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden, die aangewezen zijn onder de Wet natuurbescherming, waaronder de Veluwe (gebiednr. 57) en (deels) het Binnenveld (gebiednr. 65) in de gemeente Ede. Voor deze gebieden gelden instandhoudingsdoelen, die zijn vastgelegd in een aanwijzingsbesluit en verder worden uitgewerkt in een Natura 2000 Beheerplan. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat deze instandhoudingsdoelen niet in gevaar mogen worden gebracht door plannen, projecten en handelingen binnen en buiten de beschermde gebieden.

De wet bevat de procedures die moeten worden gevoerd bij besluitvorming over deze plannen en projecten. Bij het nemen van dit projectafwijkingbesluit dient de plantoetsing volgens artikelen 2.7, lid 1 en 2.8 Wnb toegepast te worden: wanneer op voorhand kan worden uitgesloten dat het voornemen, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen en projecten significante gevolgen kan hebben voor het Natura 2000-gebied, kan het besluit genomen. Nader onderzoek (passende beoordeling) of een vergunning is dan niet nodig.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming deelt soorten in drie beschermingsregimes in:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn. Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.

2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidings-gebied opzettelijk te doden of te vangen.
 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
 5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
3. Beschermingsregime andere soorten. Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel A opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of;
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

De Wet natuurbescherming maakt invulling van de wet door provincies mogelijk, hiertoe kunnen provincies een eigen invulling geven aan de bescherming van soorten. Voor een aantal meer algemene soorten is een vrijstelling bij ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en/of bestendig beheer en onderhoud. Deze is voor Gelderland te vinden in bijlage 28 van de omgevingsverordening, onderdeel Wet natuurbescherming.

Daarnaast dient men wel voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, ongeacht beschermingsstatus, ontheffing of vrijstelling.

Stikstofdepositie

In een dichtbevolkt land als Nederland is het een uitdaging om een evenwicht te vinden tussen veerkrachtige natuur en gezonde economie. Het Rijk en provincies geven ruimte aan ondernemers, omdat ze belangrijk zijn voor onze economie. Tegelijkertijd moeten economische activiteiten passen binnen de draagkracht van de natuur, want economie en natuur hebben elkaar nodig.

Al jaren is er in Natura 2000-gebieden een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden). Dit is schadelijk voor de natuur. Het belemmert ook vergunningverlening voor economische activiteiten. Projecten mogen niet tot een toename aan stikstofuitstoot leiden. In paragraaf 4.4 wordt nader ingegaan op dit aspect.

3.1.8. Erfgoedwet

De Erfgoedwet regelt de integrale bescherming van het waardevolle cultureel erfgoed. Sinds 1 juli 2016 zijn de verschillende wetten en regels voor behoud en beheer van cultureel erfgoed samengegaan in één wet. De wet regelt op rijksniveau wat verstaan wordt onder cultureel erfgoed en op welke wijze dit kan worden beschermd. De omgang met het onroerende erfgoed wordt straks geregeld in de nieuwe Omgevingswet. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn de artikelen hierover te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is.

Het betreft:

- vergunningen tot wijziging, sloop of verwijdering van rijksmonumenten;
- verordeningen, bestemmingsplannen, vergunningen en ontheffingen op het gebied van archeologie;
- bescherming van stads- en dorpsgezichten.

Belangrijke uitgangspunten uit de Monumentenwet 1988, zoals de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem en het inpassen van archeologisch erfgoed in de ruimtelijke ordening en de financiering van onderzoek ('de verstoorder betaalt'), blijven dus onverminderd van kracht.

Bij de vaststelling van een bestemmingsplan en bij de bestemming van de in het plan begrepen gronden moet dan ook rekening worden gehouden met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische resten.

3.1.9. Besluit ruimtelijke ordening en cultuurhistorie

Door wijziging per 1 januari 2012 van het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6) dienen cultuurhistorische waarden uitdrukkelijk te worden meegewogen bij het vaststellen van bestemmingsplannen.

3.2. Provinciaal beleid

3.2.1. Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland is door Provinciale Staten vastgesteld op 19 december 2018. De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland is op 1 maart 2019 in werking getreden.

In de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland is beleid opgenomen betreffende de energietransitie. Het energievraagstuk is een wereldwijd vraagstuk. Het gaat aan niemand voorbij en raakt iedereen, ook in Gelderland. 'Oude' manieren van energie opwekken en gebruiken hebben teveel negatieve effecten en passen niet meer. Nieuwe manieren zijn nodig. Het provinciale streven is dat

Gelderland in 2050 volledig klimaatneutraal is. Het begin van verandering is er, maar het tempo en de kracht waarmee moeten flink omhoog, wil Gelderland in de toekomst schoon en gezond blijven. Er is geen tijd te verliezen. In 2030 wil de provincie – als tussenstap – dan ook verder zijn dan landelijk is afgesproken.

Forse ingrepen in de gebouwde omgeving zijn nodig om de overstap naar alternatieve, duurzame energiebronnen voor elkaar te krijgen. Om te beginnen, zet de provincie in op energiebesparing en het terugdringen van het energieverbruik door isolatie en efficiëntere toepassingen: in huizen en gebouwen, bij verkeer en vervoer, in de industrie, in de landbouw. Daarnaast zet de provincie in op duurzame opwekking. Wind, zon, biomassa, waterstof, geo- en aquathermie en waterkracht; ze zijn allemaal van belang en nodig. De provincie stimuleert de ontwikkeling en toepassing van nieuwe technologieën. En: de provincie pakt de kansen die dit biedt voor de werkgelegenheid door de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt op dit vlak te versterken.

Voor het opwekken, opslaan en transporteren van duurzame energie is ruimte nodig; veel ruimte. Windturbines, zonneparken, warmtecentrales, (mest)vergisters, waterkrachtcentrales moeten een plek krijgen in het Gelderse landschap, wil de provincie de ambitie halen. In de bodem zoekt de provincie naar mogelijkheden voor het benutten van aardwarmte (geothermie). Dit raakt de leefomgeving van alle Gelderlanders en kan botsen met sterke Gelderse kwaliteiten – zoals de natuur, het rivierenlandschap met haar uiterwaarden, het zicht op het mooie erfgoed. Tegelijkertijd ontbreekt het in de Gelderse steden vaak aan ruimte om duurzame alternatieven in te passen. De provincie ziet al veel, en steeds meer, energie-initiatieven van onderop komen: zonneakkers, windmolens. Deze initiatieven wil de provincie verder ontwikkelen. Maar er is meer nodig: een gezamenlijke regionale aanpak. Samen met partners moet de provincie bepalen waar de noodzakelijke extra meters gemaakt kunnen worden en waar initiatieven zich niet en waar wel kunnen ontwikkelen en onder welke voorwaarden, bijvoorbeeld langs wegen of op vrijgekomen landbouwgronden. Niet zomaar en overal, maar met oog voor de kwaliteiten die Gelderland uniek maken. Hier zet de provincie zich in en pakt door, als dat nodig is.

Provinciale ambitie:

- *In 2050 is Gelderland klimaatneutraal. Dit bereiken we door grootschalige besparing en opwekking uit verschillende duurzame bronnen van energie, zoals wind, zon, waterkracht, biomassa en bodemenergie. En we stimuleren innovatie en het uitrollen van bewezen technieken.*
- *Als tussendoel realiseren we in 2030 55% broeikasgasreductie in Gelderland.*

(on)Mogelijkheden grote zonnevelden

In de Omgevingsvisie heeft de provincie zones aangewezen waar:

- Grote zonnevelden mogelijk zijn,
- Grote zonnevelden niet mogelijk zijn,
- Grote zonnevelden onder voorwaarden mogelijk zijn.

Aan iedere categorie liggen verschillende argumenten ten grondslag. Zo zijn locaties gelegen in het Gelders Natuurnetwerk, weidevogelgebieden, rustgebieden voor winterganzen, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en glastuinbouwgebieden niet mogelijk. In andere gebieden, zoals Natura 2000, landbouwonwikkelingsgebieden, waterwingebieden, groene ontwikkelingszone, waardevol open gebied, dagrecreatiecentrum en nationaal

landschap zijn grote zonnenvelden onder voorwaarden mogelijk. In de overige gebieden, waar gebiedskwaliteiten geen obstakel vormen, is de ontwikkeling van grote zonnenvelden mogelijk.

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in de realisatie van een grondgebonden zonnenveld. Dit is volgens het provinciale beleid mogelijk. Het plangebied is aangewezen als een gebied waarin grote zonnenvelden mogelijk zijn. Dit zijn gebieden waar de gebiedskwaliteiten geen obstakel vormen voor de ontwikkeling van grote zonnenvelden. De gemeente heeft de uiteindelijke bevoegdheid om hier een groot zonnenveld toe te staan.

Afbeelding: Uitsnede uit themakaart Ruimtelijk beleid (bron: Omgevingsvisie Gaaf Gelderland). Het plangebied bevindt zich binnen de blauwe omlijning.

De ervaring leert bij de realisatie van grote zonneparken dat voor draagvlak een goed ontwerp en betrokkenheid van omwonenden van groot belang is. Bij het ontwerp dient rekening gehouden te worden met de specifieke kenmerken van de plek en de omgeving. Zo kan aandacht worden besteed aan de hoogte van het park, zichtlijnen vanuit de omgeving, eventuele afscherming door beplanting en invloed van weerkaatsing van zonlicht. Door de relatief geringe hoogte van de zonnepanelen is landschappelijke inpassing vaak goed mogelijk. Bij de aanleg van grote zonneparken dient aandacht te worden besteed aan de ruimtelijke kwaliteit en het landschappelijk ontwerp. De betrokkenheid van omwonenden kan worden vergroot door het ruimtelijk ontwerp van het park te visualiseren en rekening te houden met hun wensen. Maar ook door financiële participatie van omwonenden mogelijk te maken en door te kijken of bij de aanleg ook andere wensen van omwonenden gerealiseerd kunnen worden, zoals het mogelijk maken van recreatief (mede) gebruik van het zonnepark. Het combineren van grote zonneparken met andere functies in een gebied heeft de voorkeur. Hierbij valt te denken aan een combinatie met luchthaven (zonnepanelen onder aanvliegroute vliegtuigen), defensie terreinen, stortplaatsen, wegen (eventueel op geluidsschermen), grondwaterbeschermingsgebieden en als drijvende panelen op plassen en waterbergingsgebieden. De beoordeling of grote zonneparken ruimtelijk passend zijn laat de provincie aan de betreffende gemeente.

Relatie met het plangebied

Het zonnenveld aan de Wolfsdijk in Ede wordt ontwikkeld voor de duur van maximaal 25 jaar. De huidige bestemming blijft behouden en de ontwikkeling van het zonnenveld gaat samen met een landschappelijke en natuurlijke inrichting. Hiermee voorziet de ontwikkeling in een combinatie van functies. Het inrichtingsplan is opgesteld in afstemming met omwonenden en andere

belanghebbenden. Ook zijn er diverse mogelijkheden voor participatie. Het zonneveld draagt bij aan het provinciale doel om duurzame energie op te wekken. Geconcludeerd wordt dat het initiatief past binnen de algemene doelstellingen van de Omgevingsvisie Gelderland.

Landschap en natuur

Het plangebied voor het zonneveld ligt niet in aangewezen waardevolle landschappelijke gebieden en niet in beschermde natuurgebieden.

3.2.2. Omgevingsverordening

Met een omgevingsverordening stelt de provincie regels aan bestemmingsplannen van gemeenten. Provinciale Staten van Gelderland hebben op 24 september 2014 de Omgevingsverordening Gelderland vastgesteld. Op 15 december 2021 zijn de meest recente wijzigingen in de Omgevingsverordening vastgesteld. Deze wijzigingen zijn op 1 februari 2022 in werking getreden.

De provincie beschikt over een palet van instrumenten waarmee zij haar ambities realiseert. De Omgevingsverordening is er een van. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de Provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, verkeer en bodem. De verwachting is dat de Omgevingsverordening op termijn alle regels zal gaan bevatten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving.

Relatie met het plangebied

In de Omgevingsverordening zijn onderwerpen genoemd die aandacht vragen in de uitwerking en motivering van het onderliggende projectafwijakingsbesluit. In hoofdstuk 4 worden deze thema's beschreven in relatie tot het voorliggende projectafwijakingsbesluit. Het zonneveld ligt in een gebied met weinig provinciale aandachtspunten.

Afbeelding: Belangrijke aandachtspunten uit de Omgevingsverordening Gelderland). Het plangebied bevindt zich binnen de rode omlijning.

Verder is het plan getoetst aan artikel 2.65a van de Omgevingsverordening Gelderland. Dit artikel geldt sinds 1 februari 2022.

Artikel 2.65a (gebieden of locaties voor zonneparken)

1. Als een bestemmingsplan zonneparken in het buitengebied mogelijk maakt, wordt met het oog op het belang van zorgvuldig ruimtegebruik rekening gehouden met:
 - a. de bijdrage van zonne-energie aan de lokale energiebehoefte;
 - b. de mogelijkheden om binnen het stedelijk gebied en op daken van gebouwen in die behoefte te voorzien;
 - c. de gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteit van gebieden of locaties waar zonneparken mogelijk zijn en de wijze waarop deze kwaliteit behouden of blijvend versterkt kan worden;
 - d. de samenhang met het omringende landschap;
 - e. de consequenties voor het elektriciteitsnet; en
 - f. het huidige grondgebruik.
2. Het bestemmingsplan verzekert een gebruikstermijn van maximaal 30 jaar en dat na beëindiging van het gebruik het zonnepark wordt verwijderd.
3. Het bestemmingsplan bepaalt in welke mate de bij aanleg en gebruik van een zonnepark gerealiseerde versterking van de ruimtelijke kwaliteit na verwijdering van het zonnepark in stand wordt gehouden.

Hieronder wordt artikelsgewijs toegelicht dat het plan voldoet aan bovenstaande regels uit de Omgevingsverordening.

Lid 1, sub a

Het zonnenveld aan de Wolfsdijk levert een belangrijke bijdrage aan de lokale energiebehoefte. De ontwikkeling beoogt namelijk het opwekken van 4,5 MWp zonne-energie. Er zullen ca. 9.300 zonnepanelen worden gerealiseerd. Dat staat gelijk aan ca. 1.550 huishoudens. Daarnaast heeft het onderhavige zonnenveld een netto-oppervlakte van ca. 2,8 hectare. Hiermee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de beleidsdoelstelling om binnen de periode 2018-2022 40 hectare aan grote zonnenvelden (groter dan 2 hectare) te vergunnen.

Lid 1, sub b

Binnen stedelijk gebied zijn geen landbouwgronden aanwezig, waardoor men daar is aangewezen op zon op daken, dubbel ruimtegebruik en

veldopstellingen binnen een tijdelijke bestemming.

Zon op daken

Uit het monitoringsrapport van de gemeente Ede van december 2020 (titel: Duurzame Energie Monitor Ede) blijkt dat van de energiedoelstellingen voor 2022, wat betreft de realisering van zonnepanelen op het dak, reeds in 2019 de voorgenomen 100.000 zonnepanelen zijn gerealiseerd. Tot 2022 komen er zelfs nog eens 100.000 zonnepanelen bij, dus een score van 200% van deze energiedoelstelling. De 'Wind- en zonnewijzer' geeft geen volgtijdelijkheid aan, maar maximale benutting van de verschillende opties. Het doel voor 2022 is om 132.000 zonnepanelen op daken te hebben gerealiseerd en om 50 ha zonnepanelen in het veld te hebben gerealiseerd. Deze realisatie van beide opties kunnen parallel aan elkaar plaatsvinden zolang het maximum van 40 hectare grote zonnevelden in de huidige periode, zoals vastgesteld door de gemeenteraad, niet wordt overschreden. Om aan de doelstelling van energieneutraal in 2050 te voldoen, zal zowel moeten worden ingezet op zonnepanelen op daken als op zonnepanelen in veldopstelling. Voor grote zonnevelden heeft de 'Wind- en zonnewijzer' een (voorlopige) harde bovengrens van 40 hectare gesteld (zie pagina 21 van de 'Wind- en zonnewijzer'). Voor zonnepanelen op daken is 132.000 als opgave geformuleerd. Voor 2050 is deze opgave 911.000 zonnepanelen op daken. Er is geen harde bovengrens gesteld voor zonnepanelen op daken. Een harde bovengrens is niet wenselijk, omdat zonnepanelen op daken de voorkeur hebben, zodat het wenselijk is dat wordt vooruitgelopen op de opgave van 2022. Daarnaast is een harde bovengrens voor zonnepanelen op daken niet werkbaar, omdat deze onder voorwaarden vergunningvrij kunnen worden gerealiseerd.

Zon met dubbel ruimtegebruik

Bij dubbel ruimtegebruik kan het gaan om een combinatie van zonnepanelen met parkeerterreinen, vliegvelden, geluidsschermen, agrarische activiteiten of gebruik van restlocaties. Dat is bijvoorbeeld ruimte langs de weg, zoals op- en afritten bij snelwegen, geluidswallen, (voormalige) vuilstorten en waterberging.

De gemeente Ede heeft als ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Om invulling te geven aan deze ambitie is de Wind -en zonnewijzer opgesteld waarin de kaders staan voor wind- en zonne-energieprojecten. Bij vaststelling van de Wind- en zonnewijzer is door de raad gevraagd om de kansen voor zon op restgronden en dubbel ruimtegebruik in kaart te brengen. Door onderzoeksbureau ROM3D is in 2019 een globale studie gedaan naar potentiële restgronden, waaruit blijkt dat er circa 130 hectare bruto ruimte is voor zonne-energie in Ede. Vervolgens heeft de gemeente Ede een verdiepingsslag gemaakt waarbij de werkelijk kansrijke locaties uit het ROM3D-onderzoek zijn gefilterd. Dit heeft geresulteerd in het actieplan 'zon op restgronden', dat zicht richt op een maximale potentie van circa 81 hectare binnen vier sporen: zon boven parkeren en water (1), vliegveld Deelen (2), Zonnelint A12-A30 (3) en tijdelijke bestemmingen (4).

De gemeente Ede heeft uitgebreid onderzocht in hoeverre zonne-energie kan worden gecombineerd met bovengenoemde functies. Realisatie van zonne-energieprojecten op dit type gronden blijkt moeizaam omdat de business case over het algemeen slechter is dan op daken of enkelvoudige veldopstellingen. Desalniettemin blijft de gemeente hierop inzetten, door zelf projecten te initiëren en de markt uit te nodigen, faciliteren en stimuleren. Zo wordt in

samenwerking met energiecoöperatie Vallei Energie gewerkt aan een zonnepark op de geluidswal langs de A12 en wordt voor diverse (gemeentelijke) parkeerterreinen verkend of solar carports daar mogelijk zijn.

Ook na realisatie van deze projecten zal de energieopgave van de gemeente Ede nog niet behaald zijn en zijn dus ook andere treden van de zonneladder nodig.

Selectieprocedure voor grote zonnevelden

Op 12 december 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met de uitgangspunten in de aangepaste Wind- en zonnewijzer. Met dit besluit wordt ruimte geboden aan de ontwikkeling van zonnevelden groter dan 2 hectare in de gemeente Ede, tot een maximum van in totaal 40 hectare in de periode 2018-2022. De gemeenteraad heeft eveneens besloten dat de initiatieven aan de hand van een selectieprocedure moeten worden geselecteerd.

Voor grote zonnevelden (netto-oppervlakte groter dan 2 ha) geldt dat de gemeente een selectieprocedure heeft doorlopen om de meest geschikte zonnevelden te kunnen selecteren. Op 25 februari 2020 is voor de invulling van de selectieprocedure de 'Beleidsregel selectieproces voor grote zonnevelden in Ede 2020' door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld. Vervolgens is aan deze beleidsregel uitvoering gegeven en heeft een selectieproces plaatsgevonden. Er zijn vier inzendingen met schetsplannen binnengekomen. Van deze inzendingen voldeden drie aan de in de beleidsregel gestelde uitsluitingscriteria. Eén inzending voldeed niet aan het criterium dat moet worden aangetoond dat kan worden beschikt over de gronden en werd daarom uitgesloten van de verdere beoordeling. Het resultaat is dat drie inzendingen zijn geselecteerd met een totale omvang van ca. 22,1 hectare. Deze projecten kunnen onder voorwaarden verder worden uitgewerkt tot een vergunningaanvraag. Buiten deze projecten zijn er dus geen alternatieven voor grote zonnevelden beschikbaar. Daarnaast is dit initiatief wenselijk om aan de doelstelling te voldoen van maximaal 40 hectare aan grote zonnevelden in de periode 2018-2022.

Lid 1, sub c

Het project is voorzien van een zorgvuldig uitgewerkt landschappelijk inpassingsplan. Hierbij wordt verwezen naar de bijlage 'Inrichtingsplan met landschappelijke inpassing' en de paragrafen 2.2.2 en 4.9 van de toelichting. Met de landschappelijke inpassing wordt ruimtelijke kwaliteit toegevoegd. Deze toegevoegde kwaliteit blijft na de vergunningtermijn van 25 jaar behouden. Dit zorgt ervoor dat de landschappelijke en ecologische winst na 25 jaar niet teniet wordt gedaan.

Lid 1, sub d

Bij het opstellen van het landschappelijk inpassingsplan is getoetst aan de geldende kaders voor het buitengebied, waaronder het beeldkwaliteitsplan buitengebied Ede uit 2011 en het programma buitengebied uit 2016. Hierbij is o.a. rekening gehouden met de samenhang met het omringende landschap. Zo is o.a. het bestaande landschap uitgebreid omschreven en is gekeken naar de ruimtelijke kenmerken. Aan de hand van het geldende beleid is een analyse met uitgangspunten voor het landschap opgesteld.

Voor een uitgebreide motivering wordt verwezen naar het landschappelijk inpassingsplan en de paragrafen 2.2.2 en 4.9 van de toelichting.

Lid 1, sub e

De energie die wordt opgewekt door zonnepanelen wordt geleverd aan het elektriciteitsnetwerk. Binnen het elektriciteitsnetwerk zijn verschillende elektriciteitsnetten:

- Laagspanningsnet: het laagspanningsnet ligt overal waar elektriciteit verbruikt wordt. Hier zijn bijvoorbeeld alle voedingspunten voor woningen op aangesloten. Kleinere zonnenvelden kunnen hierop worden aangesloten. Maar alleen als er ruimte is op het elektriciteitsnetwerk.
- Middenspanningsnet: dit verbindt het hoogspanningsnet met het laagspanningsnet. In het middenspanningsnet zijn onderstations en regelstations opgenomen. Is er ruimte beschikbaar op de middenstations? Dan kunnen daar middelgrote zonnenvelden op worden aangesloten.
- Hoogspanningsnet: grote zonnenvelden worden aangesloten op een onderstation van Liander of op het hoogspanningsnet van TenneT. Dit hangt af van de grootte en locatie. TenneT is de landelijke beheerder van het hoogspanningsnet in Nederland.

De stroom die op het zonnenveld aan de Wolfsdijk wordt opgewekt dient aan het net te worden terug geleverd, zodat deze vervolgens verder gedistribueerd kan worden naar potentiële afnemers. Liander heeft aangegeven dat op onderstation Frankeneng in de gemeente Ede capaciteit is. De initiatiefnemer (NRG2All b.v.) heeft een offerte aanvraagd en aanbetaald, waardoor de capaciteit gereserveerd is en aansluiting op het net zeker is. De aansluiting van het zonnenveld aan de Wolfsdijk was definitief toegezegd voordat TenneT op 2 september 2021 de congestiemelding voor teruglevering van stroom aan het net voor Gelderland afkondigde. Voor nieuwe grote zon- en windinitiatieven die voor 2 september 2021 nog geen aansluitingsreservering van Liander hadden is het voorlopig niet mogelijk om een aansluiting op het net te krijgen, omdat het hoogspanningsnet in Gelderland de grens heeft bereikt voor teruglevering van elektriciteit.

Projecten met een opwekvermogen van ongeveer meer dan 150 zonnepanelen vallen onder de congestiemelding van TenneT. Voor kleinere opwekprojecten voor kleinverbruikers is aansluiting op het elektriciteitsnet nog wel mogelijk als het laagspanningsnet in dat deel van Ede daar voldoende ruimte voor heeft. De congestiemelding van TenneT geldt namelijk alleen voor grotere aansluitingen. Opwekprojecten waarbij de opgewekte stroom volledig voor eigen gebruik is en levering aan het net niet nodig is, kunnen sowieso worden gerealiseerd.

Lid 1, sub f

Momenteel is het plangebied in gebruik als agrarisch perceel en wordt het terrein voornamelijk gebruikt als weide. Het project leidt tot een geringe afname van de beschikbare landbouwgronden.² Het Edese buitengebied bestaat uit ca. 11.000 hectare aan agrarische grond en ca. 19.000 hectare aan natuur. Volgens een onderzoek van de WUR met de titel 'Het voedsellandschap van Ede' bedraagt de oppervlakte aan agrarisch cultuurlandschap in Ede ca. 7.652 hectare. Het zonnenveld heeft een netto-oppervlakte van ca. 2,8 hectare (zonnepanelen met toebehoren en onderhoudspaden) en een bruto-oppervlakte van ca. 4,5 hectare (netto-

² ABRvS 16 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:3010.

oppervlakte + landschappelijke inpassing).

Als men kijkt naar de totale oppervlakte aan agrarische gronden, dan leidt dit project tot een geringe afname van respectievelijk 0,025% (netto-oppervlakte) en 0,041% (bruto-oppervlakte).

Als men kijkt naar de totale oppervlakte aan agrarische cultuurgronden, dan leidt dit project tot een geringe afname van respectievelijk 0,037% (netto-oppervlakte) en 0,059% (bruto-oppervlakte).

Bovendien wordt rekening gehouden met dubbel ruimtegebruik, door het combineren van het zonnepark met de volgende functies:

- Natuur en bijbehorende biodiversiteit.
- Klimaatadaptatie. Momenteel wordt het water zo snel mogelijk afgevoerd i.v.m. intensief agrarisch gebruik. Na aanleg van het zonneveld is dit niet meer nodig en kan de kavel juist als waterbuffer dienen. Door het verlagen van de bodem aan de zuidzijde van het plangebied wordt het waternet minder (snel) belast bij piekwater en wordt een natte zone gecreëerd.
- Begrazing door kleinvee (schapenbegrazing). Een paar weken per jaar, buiten het broedseizoen, kan het kruidenrijk grasland onder de zonnepanelen worden begraasd door kleinvee.

Tot slot gaat het om een tijdelijk project, omdat het zonneveld voor een periode van maximaal 25 jaar zal worden gebruikt. Na een periode van 25 jaar wordt het zonneveld ontmanteld. Om de tijdelijkheid te waarborgen, wordt aan de omgevingsvergunning het voorschrift verbonden dat de vergunning geldt voor een periode van maximaal 25 jaar die begint na aanvang van de bouwwerkzaamheden. Na deze periode dienen alle bouwwerken (zonnepanelen, hekwerken, transformator- en inkoopstation) binnen drie maanden te worden verwijderd en kunnen de gronden weer hoofdzakelijk agrarisch worden gebruikt.

Lid 2 en lid 3

De omgevingsvergunning geldt voor een termijn van 25 jaar die begint na aanvang van de bouwwerkzaamheden. Na afloop van deze termijn moet het plangebied binnen drie maanden weer worden teruggebracht tot de toestand die bestond voordat de vergunning werd verleend. De landschappelijke inpassing is hiervan echter uitgezonderd. Dit betekent dat de zonnepanelen, hekwerken en transformator- en inkoopstation na 25 jaar zullen worden afgebroken, maar dat de landschappelijke inpassing blijft behouden. Dit zorgt ervoor dat de landschappelijke en ecologische winst na 25 jaar niet teniet wordt gedaan.

3.3. Regionaal

3.3.1. Strategische agenda 2020-2025

De Regio FoodValley bestaat (qua grondgebied) uit de gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen. In 2011 was FoodValley nog een abstract begrip met een doel: het bestond uit een beeld van een agrofoodregio die de wens had uit te groeien tot een economisch krachtige, vitale, duurzame groene regio, waar het goed wonen, werken, leren en recreëren is. Acht gemeenten, bedrijfsleven, onderwijs/onderzoek en provincies Gelderland en Utrecht hebben zich sindsdien samen sterk gemaakt voor dat doel. Er is een gezamenlijk toekomstbeeld geschetst voor 2025.

De Strategische Agenda is de leidraad voor die keuzes in de komende vier jaar. De opgaven en de doelen om in 2025 tot de top te behoren betreffen:

- het verbeteren van de kennisinteractie;
- het uitbouwen van zogeheten global pipelines;
- het vergroten van de innovatiekracht;
- het aanscherpen en verbeteren van branding & marketing;
- het versterken van een fysiek en sociaal duurzame leefomgeving.

Binnen duurzaamheid wordt onderscheid gemaakt in fysieke duurzaamheid (milieu, duurzame innovaties op het gebied van voeding en biomassa) en sociale duurzaamheid.

De realisatie van een zonneveld past binnen de Strategische agenda. Het draagt namelijk bij aan het bevorderen van een duurzaam leefklimaat.

3.3.2. Regionale Energiestrategie FoodValley

We zijn in Nederland begonnen met het grootschalig opwekken van duurzame energie. Ons land wordt schoner en stiller en we worden onafhankelijk van olie en gaswinning. Zo zorgen we voor een betere toekomst voor ons en onze kinderen.

In Nederland hebben we afspraken gemaakt in het Klimaatakkoord. We gaan met elkaar de CO₂-uitstoot sterk verminderen: in 2030 met de helft ten opzichte van 1990. Iedereen in Nederland krijgt vroeg of laat te maken met de maatregelen uit het Klimaatakkoord. Regio Foodvalley wil in 2050 energieneutraal zijn: evenveel energie opwekken als gebruiken. Energie opwekken houdt niet op de grens van onze gemeente. Daarom werken we in Regio Foodvalley, net als in 29 andere energieregio's in Nederland, aan een Regionale Energiestrategie: de RES Foodvalley.

In de RES FoodValley (Regionale Energiestrategie) onderzoeken we in Regio Foodvalley met veel partijen de mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie op land. Waar is ruimte? En hoeveel? Voor windmolens en voor bijvoorbeeld collectieve zonnepanelen? Is daar aansluiting op het energienetwerk? Welke warmtebronnen zijn te gebruiken zodat wijken en gebouwen van het aardgas af kunnen? En: is er voldoende draagvlak voor en is het financieel haalbaar? Al deze afwegingen samen vormen de RES. De RES is een manier om samen te werken aan de energietransitie. De RES is ook een document waarin elke energieregio zijn eigen keuzes maakt en beschrijft. In de RES staan concrete plekken, projecten en een planning voor de uitvoering.

Alle gemeenten hebben in 2019 een startnotitie vastgesteld. Daarin staat beschreven hoe we met z'n allen aan de RES werken. Tot en met oktober 2020 is de concept-Regionale Energiestrategie (RES) behandeld in de gemeenteraden. De concept-RES uit oktober 2020 is verder uitgewerkt tot een volgende document: de Regionale Energiestrategie 1.0. van Regio Foodvalley. Deze is tussen 21 april 2021 en 5 juli 2021 vastgesteld in de acht gemeenteraden, de twee Provinciale Staten en het algemeen bestuur van de het waterschap.

Relatie met plangebied

Voor de gemeente Ede is expliciet genoemd dat drie plannen voor grote zonnevelden worden uitgewerkt binnen de selectieprocedure van de 'Wind- en zonnewijzer'. Het zonneveld aan de Wolfsdijk in Ede één van deze drie

plannen. Daarom past het zonneveld binnen de RES.

3.3.3. Gebiedsvisie Regio FoodValley

De Gebiedsvisie Regio FoodValley beschrijft de gezamenlijke ambities en opgaven en levert handreikingen op voor de regio, samenwerkingsverbanden van enkele gemeenten en individuele gemeenten om te komen tot de missie en ambitie.

In verdiepende sessies met bestuurders, burgers en ondernemers die begin 2013 hebben plaatsgevonden, zijn per thema diverse doelen en wensen geformuleerd als perspectief voor de langere termijn. Het gaat dan om de volgende thema's:

- faciliteren van bedrijven;
- relatie onderwijs en arbeidsmarkt;
- mobiliteit en bereikbaarheid;
- afstemmen regionale woningmarkt;
- vernieuwen landbouw;
- leefomgeving;
- duurzaamheid;
- recreatie.

De bovengenoemde thema's hebben te maken met de hoofddoelen uit de Strategische Agenda Regio FoodValley, die de betrokken partijen willen bereiken door het uitzetten van hoofdrichtingen. Geconcludeerd wordt dat duurzaamheid belangrijk is voor de profilering van de FoodValley regio. Speerpunten die passen bij een herkenbaar profiel voor FoodValley zijn bijvoorbeeld de relatie tussen food-en-energie en food-en-afval; het sluiten van kringlopen en een biobased economy. Inzet van aanwezige kennis en het bedrijfsleven kan nieuwe innovaties opleveren. Hoewel duurzame energie heel goed past bij de kernwaarden van de regio moet voorzichtig worden omgegaan met het fijnmazige en kwetsbare landschap in de FoodValley. Men wil daarom heel gericht investeren in duurzame energie. Daarbij wordt gelet op de inpasbaarheid van initiatieven in het landschap.

Het voorliggende plan betreft een dergelijke investering in duurzame energie. Een zonneveld is op deze plek goed landschappelijk inpasbaar. Bovendien wordt rekening gehouden met dubbel ruimtegebruik, door het combineren van het zonnepark met de volgende functies:

- Natuur en bijbehorende biodiversiteit.
- Klimaatadaptatie. Momenteel wordt het water zo snel mogelijk afgevoerd i.v.m. intensief agrarisch gebruik. Na aanleg van het zonneveld is dit niet meer nodig en kan de kavel juist als waterbuffer dienen. Door het verlagen van de bodem aan de zuidzijde van het plangebied wordt het waternet minder (snel) belast bij piekwater en wordt een natte zone gecreëerd.
- Begrazing door kleinvee (schapenbegrazing). Een paar weken per jaar, buiten het broedseizoen, kan het kruidenrijk grasland onder de zonnepanelen worden begraasd door kleinvee.

Dit past goed in de regionale doestellingen.

3.3.4. Citydeal regio Gelrestad (april 2017)

Met deze City Deal beogen Regionale maatschappelijke partners om Gelrestad (de stedelijke regio's Arnhem, Nijmegen, Ede en Apeldoorn) en de provincie Gelderland, een innovatieve koploper van Nederland te laten zijn op de sectoren Energy, Food en Health. Het Rijk juicht deze ambitie toe en ondersteunt dit via onder andere de inzet en acties zoals verwoord in deze

deal. Daarbij zetten Partijen zich in om via projectmatige samenwerking rond de thema's mondiale energietransitie, duurzaamheid, gezondheid en voedsel cross-overs te realiseren tussen de sectoren Food, Health en Energy. Daarmee draagt de City Deal tegelijkertijd bij aan de realisatie van het Gelders Energieakkoord. Daarnaast werken partijen samen om de stedelijke regio's binnen Gelrestad verder te profileren als bron voor innovatie en economisch potentieel voor de BV Nederland.

3.4. Gemeentelijk beleid

3.4.1. Structuurvisie Ede Buitengebied

Op 29 september 2011 heeft de raad van de gemeente Ede de 'Structuurvisie Buitengebied Ede' 'Ruimte voor Kwaliteit' vastgesteld. In de Structuurvisie Buitengebied Ede zet de gemeente Ede de koers uit voor het buitengebied tot 2030.

Het uitgestrekte buitengebied van Ede kent grote tegenpolen. Aan de ene kant de Veluwe: een natuurgebied van (inter)nationale allure. Aan de andere kant het intensief gebruikte agrarische landschap van de Vallei. In het midden Ede – stad; een knooppunt van bedrijvigheid en grootschalige infrastructuur. De stad en het landschap zijn in beweging. De dynamiek lijkt soms te botsen met de wens tot behoud en verbetering van het leefmilieu van mens, dier en plant. Met de Structuurvisie Buitengebied wil de gemeente Ede ruimte geven aan de dynamiek van het buitengebied. De gemeente Ede wil daarbij sturen op ruimtelijke kwaliteit. De visie biedt een langetermijnvisie voor het buitengebied van Ede, met richtinggevende beleidsuitspraken voor de op te stellen bestemmingsplannen en ander ruimtelijk beleid. Daarnaast zet het plan concrete uitvoeringslijnen uit voor de korte en middellange termijn.

Nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan nieuwe kwaliteit van het buitengebied van Ede; zowel op ruimtelijk/fysiek, economisch als op sociaal/maatschappelijk niveau. De visie op het buitengebied van Ede is gericht op de volgende vier beleidsdoelen:

- Een integrale ontwikkelingsgerichte aanpak. De ontwikkeling dient zich te richten op sterke economische dragers en een aantrekkelijke en duurzame inrichting.
- Een sterke samenhang tussen stad en land. Het buitengebied en de stedelijke samenleving vormen één geheel.
- Een sterk groen-blauw casco, dat de natuurkernen met elkaar verbindt. Het sterke groen-blauwe casco is noodzakelijk, als antwoord op de voortschrijdende uitbouw van de stedelijke gebieden van Ede en Veenendaal en de voortschrijdende dynamiek van het buitengebied.
- Een sterke eigenheid van Ede. Alle nieuwe ontwikkelingen – zowel in grootschalige ontwikkelingen als in kleinere particuliere initiatieven – dienen voort te bouwen op de huidige kenmerkende kwaliteiten van het Edese buitengebied.

De planlocatie is gelegen in het verwevingsgebied. In de verwevingsgebieden liggen goede kansen in het combineren van gangbare of biologische grondgebonden landbouw, streekproducten, zorglandbouw, minicampings en andere vormen van recreatie en 'groene en blauwe' diensten. Een extra stimulans kunnen de projecten van Food Valley vormen.

De 'Structuurvisie Ede Buitengebied' bevat geen beleid voor het opwekken van duurzame energie als windenergie en zonne-energie. De realisatie van een zonneveld in het verwevingsgebied, in de nabijheid van het stedelijk gebied van Ede, past binnen de gemeentelijke beleidsdoelen. Door de

tijdelijkheid van de vergunning (maximaal 25 jaar), de landschappelijke inpassing en de ecologische beheersmaatregelen wordt geen afbreuk gedaan aan de visie, doelstellingen en waarden van de 'Structuurvisie Buitengebied Ede'.

Wel kan worden gekeken naar de volgende aandachtspunten:

Bewaken openheid, versterken basiskwaliteit cultuurlandschappen.

Dit wordt gewaarborgd door het verlagen van de zonnepanelen tot maximaal 2,10 meter boven de grond. Er wordt ook gestreefd naar lagere hagen, met een hoogte van circa 3 meter, met voldoende ruimte om ecologische waarden te kunnen huisvesten. In het noorden van het plangebied wordt een struweelhaag van 4 meter toegepast, zoals afgestemd met de omgeving tijdens het participatietraject en besproken met de gemeente Ede. Daarnaast worden hier boomvormers geplaatst. Hiervoor is gekozen om deze structuur zo beter aan te laten sluiten bij de aangrenzende erven. Er is bewust gekozen voor een struweelhaag in tegenstelling tot een geschoren haag die wat meer openheid en zichtbaarheid biedt, omdat een struweelhaag beter past bij de groenstructuren in het landelijk gebied. Een geschoren haag komt voornamelijk op erven voor.

De openheid in dit gebied is echter van nature al opgebroken door onder andere het bestaande bosje ten zuiden van het plangebied. Hierdoor zijn verschillende perspectieven en dieptes ontstaan. Daarnaast functioneren de populieren op de Wolfsdijk als groene wal, waardoor het zonnepark wegvalt in het bestaande groen. In het Landschappelijke Inpassingsplan zijn 3D-impressies opgenomen. De historische kwaliteiten, waaronder de oude Wolfsdijk, blijven behouden. Het zonnepark wordt op voldoende afstand hiervan geplaatst waardoor de relatieve openheid en rationele verkaveling leesbaar blijven voor de voorbijganger. Aan de zuidzijde is bewust geen struweelhaag toegepast, om dit vergezicht te behouden.

Duurzame inrichting

Het zonnepark wordt zo veel mogelijk op een duurzame manier uitgevoerd. Als lid van Holland Solar houdt initiatiefnemer zich aan de Gedragscode 'zon op land'. Initiatiefnemer gaat enkel samenwerking aan met een importeur van zonnepanelen welke een overeenkomst is aangegaan met een externe partij, zoals PV Cycle, om zonnepanelen terug te nemen. Zonnepanelen worden na de gebruikperiode door een dergelijke partij ingenomen. Hiervoor kan tevens een bankgarantie worden afgesloten. Na beëindiging van de vergunning zal een schone grondverklaring worden overlegd. De volgende oorspronkelijke hoofdstructuren zullen na beëindiging van het zonnepark gehandhaafd blijven: het bosje inclusief poel, de omringende watergangen en de sloot door het plangebied. Indien gewenst kunnen ook de omliggende hagen, de verlaagde en natte zone en keverbank behouden blijven. De zonnepanelen en trafohuisjes worden na beëindiging van het zonnepark verwijderd.

Behoud van landschappelijke diversiteit, gebruik van streek eigenbeplanting uit het buitengebied en onderdeel van groen-blauw casco.

Het groen-blauwe casco van het buitengebied blijft behouden omdat bestaande watergangen in stand blijven. Daarnaast wordt er ruimte gegeven aan de Nieuwe Wetering, door hier met het zonnepark op afstand van te blijven. Er wordt streek-eigen vegetatie toegepast, die aansluit bij de bestaande erfbeplanting en het bestaand bosje.

3.4.2. Omgevingsvisie Ede 2040

Op 12 mei 2022 heeft de gemeenteraad van Ede de 'Omgevingsvisie Ede 2040' vastgesteld.

In de Omgevingsvisie is de toekomst beschreven voor de leefomgeving van gemeente Ede voor de periode tot 2040. Drie sleutelbegrippen staan daarin centraal: dierbaar, duurzaam en dynamisch.

- Dierbaar: omdat het gaat om leefbaarheid en samenleven. Ede is krachtig in haar sociale verbanden en gemeenschapszin.
- Duurzaam: omdat het gaat om de kwaliteit van de leefomgeving. We willen duurzaam omgaan met onze leefomgeving. Rentmeesterschap is dan een term die bij Ede past.
- Dynamisch: omdat het gaat om een stevige economische ontwikkeling met kansen voor iedereen en levendigheid. Vanuit die begrippen hebben we een toekomstvisie geschetst voor gemeente Ede richting 2040. Deze is uitgewerkt in vijf strategische keuzen. De Omgevingswet en de andere middelen en instrumenten bieden ons als gemeente de mogelijkheden om het voortouw te nemen bij de realisatie van die toekomstvisie. Samen met onze huidige en toekomstige inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zijn we in staat vraagstukken op een goede manier aan te pakken. De Omgevingsvisie is bedoeld als inspiratiebron voor die samenwerking. Het doel: een Ede waar het ook in 2040 goed wonen, werken en leven is.

Op basis van de resultaten van de participatie, de voorziene ontwikkelingen en eerder vastgesteld beleid is de rode draad voor de Omgevingsvisie beschreven. Hiervoor zijn vijf leidende principes beschreven:

1. Leven in gezonde wijken, dorpen en buurtschappen
2. Duurzame energie en mobiliteit
3. De natuur als basis en de Veluwe centraal
4. Werk maken van Foodvalley
5. Compacte groei vanuit eigenheid van Ede

Duurzame energie

Het overgrote deel van het energieverbruik in 2020 in de gemeente Ede komt voor rekening van woningen, bedrijven en instellingen (48%) en verkeer en vervoer (43%). Overige sectoren hebben een relatief klein aandeel: industrie 6% (landelijk 29%) en landbouw 3% (landelijk 8%). Ede wil in 2050 energieneutraal zijn, door minder energie te gebruiken en uitsluitend energie van duurzame energiebronnen. Hoe, dat staat in de Routekaart Ede Energieneutraal (2018).

Energie besparen en opwekken

Energiebesparing is de eerste en belangrijkste stap om energieneutraal te worden. Veel Edenaren hebben dan ook hun woning of bedrijf geïsoleerd en geïnvesteerd in energiezuinige verlichting en installaties. Ondanks deze successen ligt er voor het isoleren van woningen, kantoren en andere gebouwen nog een grote opgave. De afgelopen jaren is al veel geïnvesteerd in het opwekken van duurzame energie. Op steeds meer daken van woningen, bedrijven, agrarische gebouwen en scholen liggen zonnepanelen (circa 300.000 in 2020). Het toepassen van duurzame energie bij realisatie van nieuwe gebouwen is inmiddels wettelijk verplicht. Naast zonnepanelen op daken zien we de eerste zonnenvelden verschijnen – kleine velden bij boerenbedrijven (tot 150 m²) en een eerste middelgroot zonnenveld (2

hectare) aan de Meikade. Plannen voor nog meer middelgrote en enkele grote zonnevelden zijn in voorbereiding. Langs de A30 staan al enkele jaren twee windmolens met een masthoogte van 99 meter te draaien. Deze wekken genoeg stroom op voor zo'n 4.000 huishoudens. In de zone langs de A12 en A30 wordt de bouw van meer windmolens voorbereid.

Energiecorridors langs snelwegen A12/A30 en op bedrijfsterreinen

We streven naar zorgvuldig ruimtegebruik en een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing van duurzame-energieopwekking, energieopslag en -infrastructuur. Dit is een opgave voor de bestaande gebouwde omgeving, het landelijk gebied en de nog te realiseren nieuwe gebouwde omgeving. Grootschalig opwekken van duurzame energie vindt bij voorkeur plaats in de zone langs de A30 en A12 en op bedrijventerreinen. Dat is ruimte en naar verwachting ten tijde van realisatie voldoende infrastructuur aanwezig.

Relatie met het plangebied

Het zonneveld past binnen de bovengenoemde uitgangspunten en doelstellingen. Het zonneveld levert namelijk een belangrijke bijdrage aan de doelstelling om energieneutraal te worden.

Ten aanzien van de locatie geldt dat de huidige locatie in de nabijheid van de snelweg A12 en snelweg A30 is gelegen. De afstand tot de snelweg bedraagt namelijk ca. 320 meter. Daarnaast geldt dat de locatie passend is binnen de 'Wind- en zonnewijzer'. De omgevingsvisie beschrijft de gewenste ontwikkelrichting voor de fysieke leefomgeving. Thema's als wonen, werken, recreatie, gezondheid en duurzame energie komen hierin aan bod. En er wordt een alles omvattende afweging gemaakt over wat kan en moet. De omgevingsvisie beschrijft op hoofdlijnen hoe we duurzame energie grootschalig willen opwekken. De Wind- en zonnewijzer is een nadere invulling van de omgevingsvisie voor zover het gaat om beleid voor het (grootschalig) opwekken van wind- en zonne-energie. Voor de onderbouwing wordt verwezen naar paragraaf 3.4.4.

Kortom, dit plan voldoet aan de omgevingsvisie.

3.4.3. Routekaart Ede Energieneutraal

Op 8 maart 2018 heeft de raad van de gemeente Ede de Routekaart Ede energieneutraal vastgesteld. De gemeente Ede wil uiterlijk in 2050 energieneutraal zijn. Dit betekent dat alle energie die in 2050 in de gemeente gebruikt wordt (inclusief de energie voor verkeer en vervoer, excl. de energie voor consumptie, zoals vliegverkeer en vleesconsumptie), met hernieuwbare energiebronnen wordt opgewekt waarbij de voorkeur wordt gegeven aan opwekking binnen de eigen gemeentegrenzen.

Om zover mogelijk te komen, moet in de periode tot 2020 worden ingezet op:

- Vergaande energiebesparing (elektriciteit) bij huishoudens en bedrijven, waarbij nu al rekening gehouden moet worden met de toenemende elektriciteitsvraag ten gevolge van het uitfasen van aardgas (trend naar all-electric);
- De aanleg en grootschalige uitrol van zonnepanelen op daken van woningen en bedrijven;
- Het in beeld brengen en benutten van de ruimtelijke mogelijkheden voor grootschalige opwekking (zonnevelden, windturbines), het reserveren van ruimte voor deze voorzieningen en het stimuleren/faciliteren van de aanleg ervan. De realisatie van de grootschalige opwekking zal een grote ruimtelijke impact hebben, met name in het Edese buitengebied. Voor

wat betreft zonnevelden kunnen de effecten deels worden beperkt door een zorgvuldige landschappelijke inpassing.

In het stappenplan behorende bij de Routekaart is zonne-energie in veldopstelling genoemd als een van de maatregelen om het einddoel (Ede energieneutraal in 2050) te kunnen halen. Zonne-energie in veldopstelling wordt steeds interessanter; het is op weg naar een volwaardig businessmodel. Voor 2022 dient circa 50 hectare zonnepanelen in veldopstelling gerealiseerd te worden. Op de middellange termijn neemt zonne-energie in veldopstelling toe met 77 hectare. Voor de lange termijn (2030-2050) bereikt zonne-energie in veldopstelling zijn maximale potentie door toename met bijna 200 hectare, tot in totaal 300 hectare.

Op de middellange termijn (2020 -2030) geldt voor hernieuwbare elektriciteit: waar het maar kan. In deze periode vindt de uitrol van grootschalige hernieuwbare opwekking van elektriciteit (windturbines en zonnevelden) inclusief slimme netten (smart grids) plaats, waarbij een link wordt gelegd met mobiliteit en mogelijke opslag van hernieuwbare energie (bv. wijk- en buurtaccu's).

3.4.4. Wind- en zonnewijzer gemeente Ede

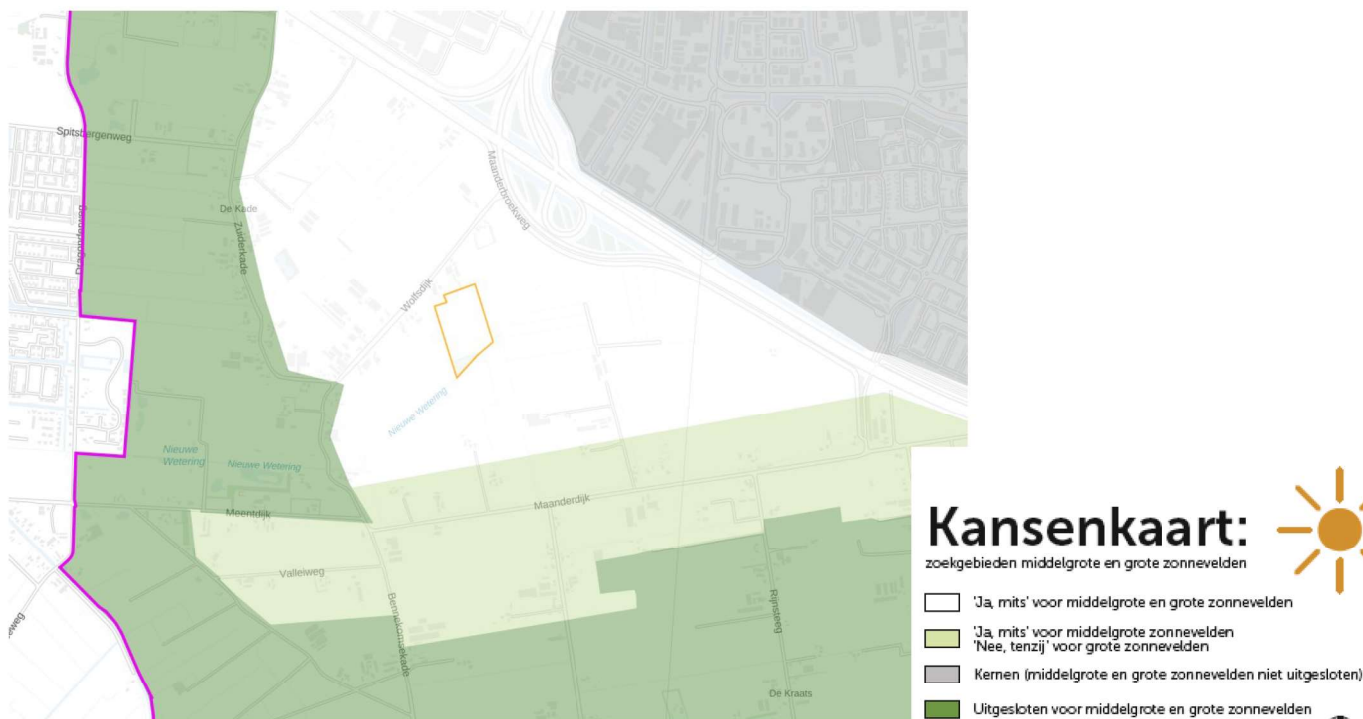
Op 12 december 2019 heeft de gemeenteraad de meest recente versie van de 'Wind- en zonnewijzer' vastgesteld. De 'Wind- en zonnewijzer' dient als 'houvast' bij initiatieven voor duurzame energieopwekking van inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers in en buiten Ede. De 'Wind- en zonnewijzer' is geldig tot medio 2022. In de 'Wind- en zonnewijzer' wordt het beleidskader geschetst, de rol van participatie en regels voor het inpassen van de initiatieven. De 'Wind- en zonnewijzer' is gebaseerd op de Routekaart die Ede moet helpen om energieneutraal te worden in 2050. Hoeveel energie er in de gemeente Ede verbruikt zal worden is nu nog niet exact te bepalen. Het energiegebruik is daarom geschat op basis van de huidige kennis. De gemeente Ede heeft voor 2022 de volgende opgave gesteld op het gebied van zon: 50 hectare zonnepanelen in het veld en 132.000 zonnepanelen op daken. Voor 2050 is de ambitie om 318 hectare zonnepanelen en 911.000 zonnepanelen op daken te realiseren.

De gemeente Ede heeft een groot buitengebied met daarin verschillende kleinschalige landschapstypen. Door de ligging tussen de Veluwe en de Vallei heeft het gebied een rijke ontwikkelingsgeschiedenis die tot op heden terugkomt in het landschap. Voor inpassing van initiatieven gelden hier de 'omgangsvormen' voor het landelijk gebied, zoals onder meer toegepast in de 'Menukaart Regio Food Valley'. Bij de beoordeling van initiatieven wordt gekeken naar een zorgvuldige landschappelijke inpassing, het voorkomen van onaanvaardbare negatieve neveneffecten, het voldoen aan wettelijke normen en de eventuele maatschappelijke tegenprestatie in de vorm van een financiële bijdrage. Voor het proces bij grote windturbines, middelgrote zonnevelden en grote zonnevelden geldt de aanpak van de omgevingsdialoog.

Kansenkaart zon

Bij de afweging van initiatieven voor duurzame opwekking van wind- en zonenergie gebruikt de gemeente Ede een aantal locatiecriteria. Deze criteria zijn gebaseerd op het provinciaal beleid (vastgelegd in de Omgevingsvisie Gelderland), aangevuld met gemeentelijk beleid, zie vorige paragrafen. Zo worden in de eerste stap van de routekaart gebieden met hoge landschappelijke, cultuurhistorische of ecologische waarden in principe uitgesloten voor de ontwikkeling van middelgrote en grote zonneparken en windturbines. De kansenkaart is een ruimtelijke onderlegger voor de mogelijkheden voor het opwekken van wind- en zonne-energie.

Bij de ontwikkeling van een zonnenveld kiest de gemeente voor kwaliteit: het beschermen van de bestaande kwaliteiten en het benutten van de mogelijkheden van de plek. Hierbij horen indicatieve zones waar zonnepanelen mogelijk of niet mogelijk zijn. De uitwerking van zonne-energie is vervolgens maatwerk, waarbij rekening gehouden dient te worden met de kernkwaliteiten van het gebied waardoor in de overgangsgebieden ontwikkelingen mogelijk zijn.

Afbeelding: Kansenkaart zon met plangebied in het oranje weergegeven

Het zonnenveld aan de Wolfsdijk in Ede is een groot zonnenveld volgens de definitie uit de 'Wind- en zonnewijzer'. Het zonnenveld heeft namelijk een netto-oppervlakte die groter is dan 2 hectare. Het zonnenveld ligt in een zone waar voor grote zonnenvelden een 'ja, mits'-principe geldt (wit gebied). 'Ja, mits' betekent dat deze locaties als wenselijk worden gezien voor zonnenvelden, maar er moet op detailniveau naar elk initiatief gekeken worden of deze op het door de initiatiefnemer aangegeven perceel goed in te passen is. Hierbij zijn ontwerpprincipes gesteld.

Het zonnenveld is in het onderhavige geval goed in te passen en voldoet aan de ontwerpprincipes. Hiervoor wordt verwezen naar de bijlage 'Landschappelijk inpassingsplan' en de paragrafen 2.2 en 4.9.

Edese zonneladder

Bij de afweging van kleine, middelgrote en grote initiatieven hanteert de gemeente Ede een zonneladder. De zonneladder helpt bij de beoordeling van de geschiktheid van de initiatieven voor duurzame energie op perceelniveau. De ladder heeft de volgende treden:

1. Eerst op daken
Zonnepanelen op daken hebben onze eerste voorkeur. Omdat het totale (geschikte) dakoppervlak in bestaand bebouwd gebied onvoldoende is, is er ook rekening gehouden met zonnenvelden op de grond.

2. Dubbel ruimtegebruik
Het kan hierbij gaan om een combinatie van zonnepanelen met parkeerterreinen, vliegvelden, agrarische activiteiten of gebruik van restlocaties. Dat is bijvoorbeeld ruimte langs de weg, zoals op- en afritten bij snelwegen, geluidswallen, (voormalige) vuilstorten en waterberging.
3. Veldopstellingen binnen een tijdelijke bestemming
Denk daarbij aan gronden die op langere termijn bestemd zijn voor een bouwbestemming (wonen, bedrijventerrein).
4. Veldopstelling op andere gronden
Denk aan stads- en dorpsranden en landbouwgronden, ook hier liefst met dubbel ruimtegebruik.

Bij de beoordeling van een initiatief moet onderbouwd worden in hoeverre op de locatie alle mogelijkheden van de eerste drie treden zijn benut voordat wordt overgestapt naar de vierde trede.

Op de locatie zijn geen gebouwen met daken aanwezig (trede 1). Hoewel sprake is van dubbel ruimtegebruik, gaat het bij dit initiatief niet om de voorbeelden uit trede 2. Verder is de locatie niet gelegen op gronden die op langere termijn zijn bestemd voor een bouwbestemming (trede 3). Gezien de ligging en het huidige agrarisch gebruik valt de planlocatie onder trede 4. Hierbij is sprake van dubbel ruimtegebruik door het combineren van het zonnepark met de volgende functies:

- Natuur en bijbehorende biodiversiteit.
- Klimaatadaptatie. Momenteel wordt het water zo snel mogelijk afgevoerd i.v.m. intensief agrarisch gebruik. Na aanleg van het zonneveld is dit niet meer nodig en kan de kavel juist als waterbuffer dienen. Door het verlagen van de bodem aan de zuidzijde van het plangebied wordt het waternet minder (snel) belast bij piekwater en wordt een natte zone gecreëerd.
- Begrazing door kleinvee (schapenbegrazing). Een paar weken per jaar, buiten het broedseizoen, kan het kruidenrijk grasland onder de zonnepanelen worden begraasd door kleinvee.

Participatie

De initiatiefnemer geeft omwonenden de mogelijkheid om te participeren en te profiteren. Hierbij heeft de initiatiefnemer omwonenden en andere belanghebbenden zorgvuldig geïnformeerd over het plan. Een samenvatting van het participatieplan is weergegeven in de bijlagen 'Participatie- en communicatieplan'. Dit document is als bijlage bij de toelichting gevoegd.

Uit bovenstaande informatie blijkt dat het project voldoet aan de 'Wind- en zonnewijzer'.

3.5. Conclusie

Uit de voorgaande beleidstoets is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen het nationale, provinciale, regionale en gemeentelijke beleid.

4. Onderzoek en randvoorwaarden

4.1. Inleiding

Bij de voorbereiding van een projectafwijkingsbesluit moeten relevante aspecten in beeld worden gebracht. Het vaststellen van een projectafwijkingsbesluit kan gevolgen hebben voor de belangen van natuur en milieu, voor cultuurhistorische, landschappelijke en archeologische waarden, de waterhuishouding en andere waarden. In onderstaande paragrafen wordt op de verschillende thema's ingegaan.

4.2. Milieueffectrapport (MER)

Beleid/regelgeving

Bij de voorbereiding van een besluit tot vaststelling van een projectafwijkingsbesluit dient op grond van verschillende kaders nagegaan te worden of voor de activiteiten die met het projectafwijkingsbesluit worden mogelijk gemaakt, een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld of niet.

Het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) regelt wanneer een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen (onderdeel C) en wanneer er een m.e.r.-beoordeling aan de orde is (onderdeel D). In een m.e.r.-beoordeling (onderdeel D) kijkt het bevoegd gezag of een project mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen heeft. Als dat zo is, moet een m.e.r.-procedure worden doorlopen.

In de situatie dat er niet wordt voldaan aan de voorwaarden in kolom 2 van onderdeel D kan het toch voorkomen dat er een MER gemaakt moet worden. In bepaalde gevallen kan een activiteit met een kleinere omvang wel degelijk belangrijke nadelige milieugevolgen hebben. In die situatie zal toch gekeken moeten worden of er eventueel een MER noodzakelijk is aan de hand van de criteria van Bijlage II van de Europese richtlijn 2001/42/EG.

Uit deze vormvrije m.e.r.-beoordeling zijn twee uitkomsten mogelijk:

- Belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten. In dat geval zijn er geen extra procedurele verplichtingen. In de toelichting wordt gemotiveerd dat er geen m.e.r. of m.e.r.-beoordeling nodig is;
- Belangrijke nadelige milieugevolgen zijn **niet** uitgesloten. In deze situatie moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor een m.e.r. Doorgaans zal voor de laatste optie worden gekozen.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Situatie plangebied

Het project maakt een zonneveld met een netto-oppervlakte van ca. 2,8 hectare mogelijk. Uit een uitspraak van de Raad van State blijkt dat een zonneveld niet is aan te merken als stedelijk ontwikkelingsproject (categorie D11.2) of als een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water (categorie D 22.1). Daarnaast is een

zonneveld niet aan te merken als landinrichtingsproject (categorie D.9). Niet elke ontwikkeling in het buitengebied betreft een landinrichtingsproject. Een tijdelijke functiewijziging van 4,3 hectare heeft onvoldoende substantieel karakter om aangemerkt te kunnen worden als een landinrichtingsproject als bedoeld in het Besluit mer.³ Naar analogie kan worden beargumenteerd dat een tijdelijk zonneveld met een netto-oppervlakte van ca. 2,8 hectare (zonnepanelen met toebehoren en onderhoudspaden) en een bruto-oppervlakte van ca. 4,5 hectare (netto-oppervlakte + landschappelijke inpassing) niet is aan te merken als landinrichtingsproject als bedoeld in de Wet inrichting landelijk gebied. De ontwikkeling van een zonneveld valt pas onder deze categorie als deze onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject. Dit laatste was bijv. het geval bij een zonneveld van 117 hectare.⁴

Gelet op de kenmerken van het project, en de kenmerken van de potentiële effecten zullen geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Eén en ander blijkt tevens uit dit hoofdstuk waarbij uitgebreid is ingegaan op de milieu- en omgevingsaspecten.

Conclusie

Kortom, er is geen m.e.r.-procedure, m.e.r.-beoordelingsprocedure of vormvrije m.e.r.-beoordeling vereist bij dit project.

4.3. Milieuzonering

Beleid/regelgeving

De VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (editie 2009) is een algemeen geaccepteerd hulpmiddel in de ruimtelijke ordening. In de publicatie wordt voor een aantal milieuaspecten per milieucategorie een indicatieve afstand aangegeven die aangehouden wordt voor beoordeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Deze afstanden zijn van belang wanneer in de directe nabijheid van bedrijvigheid geluidsgevoelige bestemmingen zoals woningen worden gerealiseerd en vice versa. Door middel van nader onderzoek kan eventueel gemotiveerd afgeweken worden van de richtafstand uit de VNG-publicatie.

Situatie plangebied

De initiatiefnemer (NRG2all) wil op het perceel aan de Wolfsdijk in Ede een zonneveld realiseren met een netto-oppervlakte (zonnepanelen met toebehoren en onderhoudspaden) van ca. 2,8 hectare. De oppervlakte van de landschappelijke inpassing bedraagt ca. 1,7 hectare, waardoor de bruto-oppervlakte (netto-oppervlakte + landschappelijke inpassing) ca. 4,5 hectare bedraagt. Hiermee kan potentieel 4,5 MW_p aan vermogen gerealiseerd kan worden. Verder worden er een inkoopstation en een transformatorstation gerealiseerd.

Eventuele geluidhinder zou door transformatoren kunnen ontstaan. Het betreft transformatoren die vergelijkbaar zijn aan die in woonwijken. Voor transformatorstations (een buitengewoon conservatieve benadering van de te plaatsen transformatoren; deze zijn doorgaans veel kleiner dan transformatorstations) geldt een te hanteren afstand van 30 meter.

Het inkoopstation en het transformatorstation hebben een bronvermogen van

³ ABRvS 14 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2770.

⁴ Rb. Noord-Nederland 21 maart 2017, ECLI:NL:RBNNE:2017:1061.

minder dan 10 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstandentabel voor het aspect geluid van 30 meter opgenomen en voor gevaar 10 meter. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden tot geluidsgevoelige functies, zoals woningen.

Tussen de kadastrale grenzen en de omheining bevindt zich een zone van 7 m. Verder ligt er nog een zone van 4 meter tussen de omheining en de zonnepanelen. In deze zone bevindt zich een onderhoudspad ten behoeve van het zonneveld. Binnen een straal van 30 meter rondom de zonnepanelen zijn geen bestaande woningen aanwezig. De transformatoren liggen nog verder in het midden van het plangebied op een grotere afstand van omliggende woningen. De transformatoren veroorzaken daarmee naar alle waarschijnlijkheid geen hinder voor omliggende woningen.

Daarnaast is het niet mogelijk om deze bestaande omliggende woningen of een nieuwe mantelzorgwoning volgens het bestemmingsplan of vergunningvrij op minder dan 30 meter van de twee transformatoren van het zonneveld te bouwen. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

Binnen het plangebied wordt geen nieuwe geluidgevoelige bestemming gerealiseerd. Bestaande bedrijven worden niet extra belemmerd.

Conclusie

Het aspect milieuzonering is geen belemmering voor dit plan.

4.4. Ecologie/natuur

Beleid/regelgeving

Voor ruimtelijke ingrepen of bestemmingsplanwijzigingen is de natuurwetgeving relevant. Binnen de natuurwetgeving wordt onderscheid gemaakt in bescherming van soorten en gebieden. Onlangs zijn drie wettelijke regimes samengevoegd tot één nieuwe Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming is per 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Vergelijkbaar met het oude wettelijke regime maakt de nieuwe Wet natuurbescherming onderscheid in gebieds- en soortenbescherming. De gebiedsbescherming was voorheen met name gereguleerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en de soortenbescherming vond zijn grondslag in de oude Flora- en faunawet. Daarnaast is er het provinciale beschermingskader van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelzone (GO) dat een samenhangend netwerk van natuurgebieden nastreeft.

Soortenbescherming

Vergelijkbaar met de oude Flora- en faunawet (april 2002) richt de Wet natuurbescherming zich op de instandhouding van populaties van soorten die bescherming behoeven.

Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming in de nieuwe Wet natuurbescherming is mede gebaseerd op bepalingen vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn

verwerkt. Bij toetsing aan de Wet natuurbescherming gaat het om soorten en habitats waarvoor, krachtens de Habitat- en Vogelrichtlijn, Natura 2000-gebieden zijn aangewezen en instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Het is van belang na te gaan of er een Natura 2000-gebied binnen de invloedssfeer van de planlocatie ligt, waardoor er mogelijk sprake is van (significant) negatieve effecten. Indien dit het geval is, dienen de mogelijke effecten van de voorgenomen ingrepen op de instandhoudingsdoelen bepaald te worden. Dit kan leiden tot een vergunningplicht op grond van de Wet natuurbescherming, middels een verstorings- en verslechteringstoets bij negatieve effecten en een passende beoordeling wanneer er significant negatieve effecten verwacht worden.

Gelders Natuur Netwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO)

De provincie Gelderland heeft in de Omgevingsvisie en -verordening gebieden aangewezen ter bescherming en versterking van de ecologische structuren.

In het *Gelders Natuurnetwerk* geldt: in de basis hier geen nieuwe initiatieven. Er zijn enkele uitzonderingen mogelijk. Dat zijn ontwikkelingen van een groot algemeen of provinciaal belang of waarvoor – overtuigend gemotiveerd – geen alternatieven bestaan. Voor dergelijke uitzonderingen gelden specifieke spelregels die garanderen dat het Gelders Natuurnetwerk in stand blijft.

Een groot deel van de Gelderse natuurgebieden is internationaal beschermd: de Natura 2000-gebieden. Juist in deze gebieden moet de biodiversiteit worden behouden of verbeterd. De provincie geeft in het natuurbeleid prioriteit aan het behalen van de Natura 2000-doelen in de Natura 2000-gebieden.

De *Gelderse Groene Ontwikkelingszone* is een gebied waar partners en partijen juist worden uitgenodigd om actief 'groene' doelen mee te helpen realiseren. Er is in dit gebied ruimte voor de verdere ontwikkeling van bestaande en bij het gebied behorende bedrijvigheid of bewoning. Daarbij maakt de provincie onderscheid tussen de mate waarin partijen worden gevraagd om een –extra- bijdrage te leveren aan dit gebied. De provincie wil met haar beleid voor deze zone zo duidelijk mogelijke spelregels hanteren die recht doen aan de doelen in dit gebied.

Situatie plangebied

Gebiedsbescherming

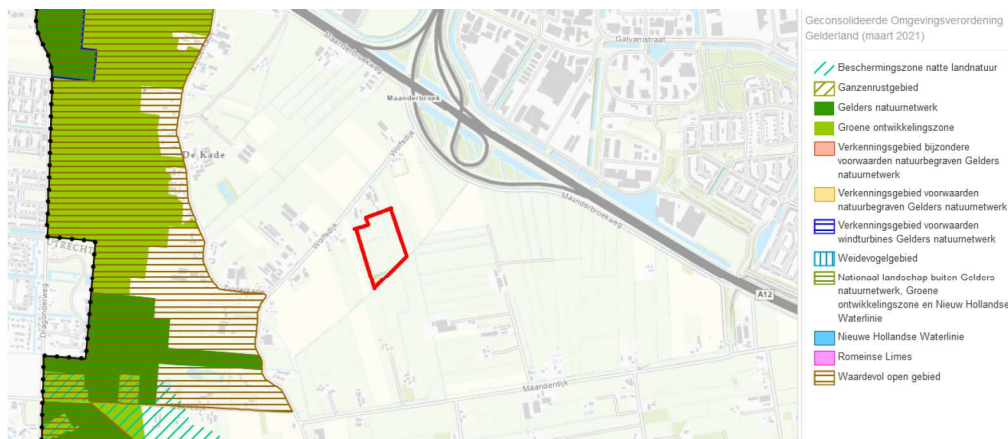
GNN en GO

Het plangebied en de directe omgeving maken geen onderdeel uit van het GNN of de GO. Het plangebied ligt op ongeveer 1,7 kilometer van begrensd GNN-gebied, zijnde gebied 112 Wekeromsche Zand dat aan de zuidkant, aan de rand van de Veluwe ligt. Ten noordoosten ligt het gebied 110 Kootwijk en 120 Harskampse Zand op ongeveer 3 kilometer afstand.

Met de voorgenomen ontwikkeling (zonneveld) en bijbehorende werkzaamheden kunnen negatieve effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN of de GO worden uitgesloten. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN significant aantasten. Daarnaast wordt het bestemmingsplan niet gewijzigd; de percelen blijven de agrarische bestemming houden. Een toetsing aan het GNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Het plangebied ligt op een ruime afstand van ca. 0,6 km buiten de begrenzing van het GNN. De wezenlijke kenmerken en waarden van de GNN worden niet negatief beïnvloed. Er hoeft daarom geen "Nee, tenzij"-toets te worden doorlopen. De ontwikkeling kan in overeenstemming met de planologische gebiedsbescherming

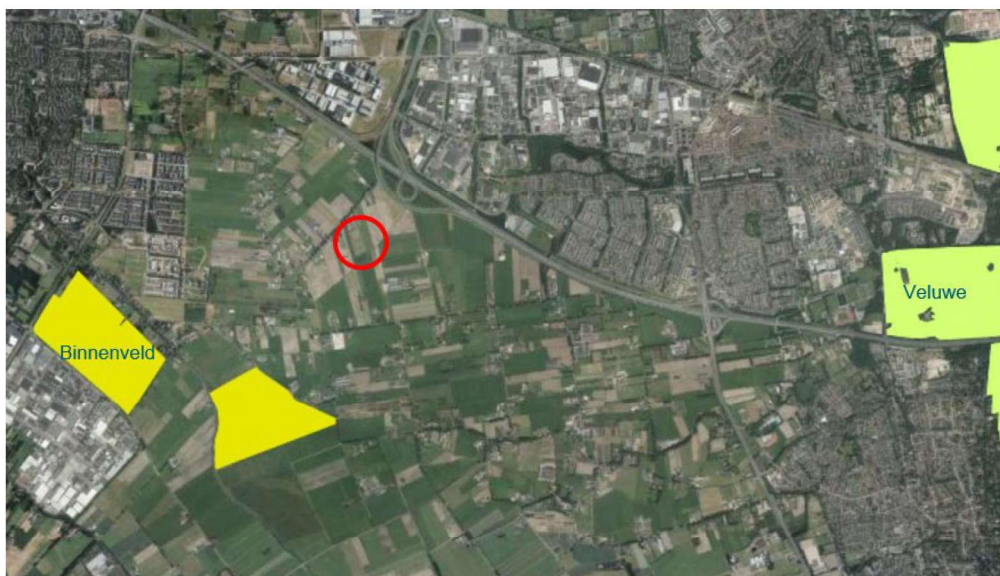
plaatsvinden.

Afbeelding: Belangrijke aandachtspunten uit de Omgevingsverordening Gelderland). Het plangebied bevindt zich binnen de rode omlijning.

Natura 2000

In de omgeving van het plangebied zijn op een afstand minder dan 5 kilometer een of meerdere Natura 2000-gebieden gelegen. Op basis van de Effectenindicator is nagegaan of en in hoeverre enige relatie te verwachten is tussen het de voorgenomen ingreep en de instandhoudingsdoelen van deze Natura-2000 gebieden. Op een afstand van circa 1,2 kilometer ten westen van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Binnenveld en op circa 4,2 kilometer ligt het Natura 2000-gebied Veluwe.

Afbeelding: Het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van de Natura 2000-gebieden

- De afstand van de Natura 2000-gebieden en hun waarden tot het plangebied is dusdanig groot dat voor de meeste storingsfactoren op voorhand kan worden uitgesloten dat deze zullen optreden als gevolg van de voorgenomen activiteit.
- De enige storingsfactor waarvan op voorhand niet duidelijk is of deze relevant is, is 'verzuring en vermeting door N-depositie (stikstofdepositie) uit de lucht'.

Externe werking

Middels de AERIUS-Calculator is de stikstofdepositiebijdrage van voorgenomen initiatief in Natura 2000-gebieden berekend. Uit de rekenresultaten blijkt dat er

stikstofdepositiebijdrage groter dan 0,00 mol N/ha/ja in Natura-2000 gebieden als gevolg van de aanleg van het zonnepark in Ede wordt berekend wanneer wordt uitgegaan van STAGE IV materieel. Met intern salderen kan de netto depositie worden beperkt, en wordt voor de aanlegfase ten opzichte van de referentiesituatie een maximale bijdrage van 0,00 mol N/ha/j berekend. Significant negatieve effecten ten gevolge van stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebieden zijn daarom uitgesloten en is er geen vergunningsplicht om het project uit te voeren.

Gemakshalve wordt hierbij verwezen naar de bijlagen 'Ecologische quickscan' en 'Stikstofdepositie' die als bijlagen bij de toelichting zijn gevoegd.

Soortenbescherming

Ten aanzien van beschermde soorten in het kader van de Wnb zijn er geen overtredingen van verbodsbepalingen te verwachten mits:

- Buiten het broedseizoen wordt gewerkt (broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot eind augustus);
- Of tijdens het broedseizoen voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied laten inspecteren op broedgevallen door een erkend ecooloog. Bij afwezigheid van broedende vogels vrijgave van het werkterrein door de ecooloog;
- Of voor het broedseizoen wordt begonnen zodat broedvogels tijdig een andere broedlocatie kunnen kiezen en zo niet verstoord worden. Het dempen van de sloot in één richting naar de Nieuwe wetering toe gebeurt en buiten de voortplantingsperiode van amfibieën uit te voeren (voortplantingsperiode: maart-half september)

Door het nemen van voorzorgsmaatregelen, wordt een overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen en hoeft voor de ontwikkeling van het terrein geen ontheffing te worden aangevraagd.

Programma biodiversiteit

In 2019 is door het college het programma biodiversiteit vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat elke ruimtelijke ontwikkeling een bijdrage moet leveren aan de versterking van de biodiversiteit.

De bevindingen uit de natuurtoets en het veldbezoek zijn overgenomen in de landschappelijke inpassing. Hierin wordt o.a. ingezet op het aanplanten van een haag van inheemse heesters, bloem- en kruidenrijke bufferzoom, het terugbrengen van de poel en het creëren van een natuurvriendelijke oever waardoor het planvoornemen een positieve impact heeft op de biodiversiteit.

Conclusie

De Wet natuurbescherming en de omgevingsverordening van de provincie Gelderland vormen geen belemmering voor de voorgenomen ingreep.

4.5. Water

Beleid/regelgeving

Het gemeentelijke beleid qua water staat beschreven in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2018 - 2022, Verbindend water. Dit plan is een gezamenlijk product van Gemeente Ede en Waterschap Vallei & Veluwe. De belangrijkste gidsprincipes voor de omgang met water, die in het Gemeentelijk rioleringsplan worden beschreven zijn:

- We streven naar een duurzame en gezonde stad
- We blijven gebruikt water hygiënisch verantwoord verwerken
- We houden schoon water schoon
- We hanteren de trits 'vasthouden, bergen en dan pas afvoeren van regenwater'

- We gebruiken regenwater waar het valt
- We benutten de inrichting van de openbare ruimte
- We gebruiken water om de herkenbaarheid van woonmilieus te versterken

In het Bouwbesluit 2012 is in artikel 6.18 aangegeven dat de perceeleigenaar de eerste verantwoordelijkheid heeft voor de opvang van hemelwater. Afkoppeling van daken gebeurt bij voorkeur via zichtbare afvoer en infiltratie en wel om de volgende reden:

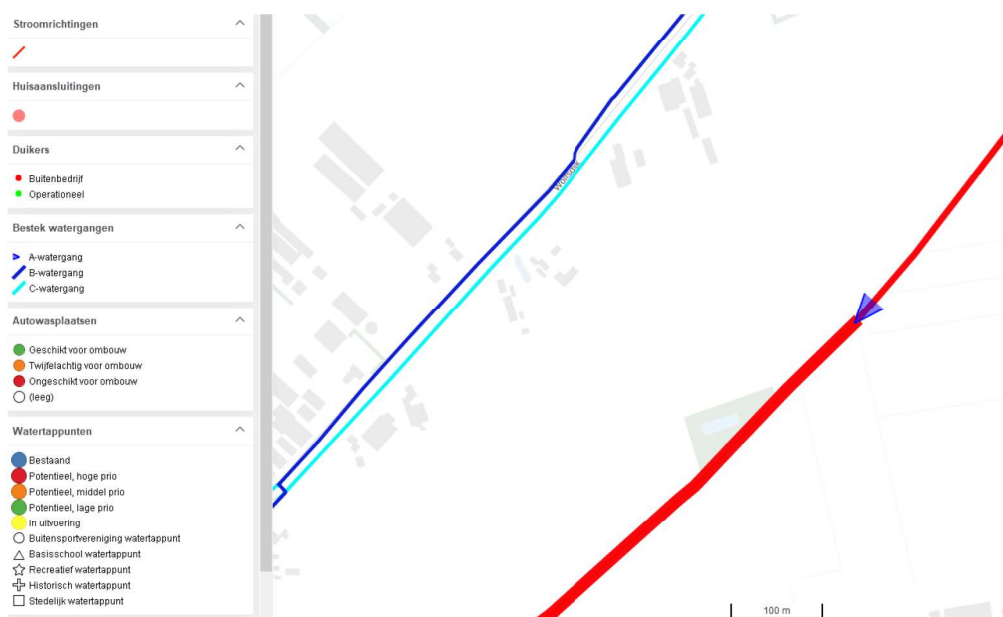
- foutieve afkoppeling zichtbaar (voorkoming bodemvervuiling)
- bewustwording burger
- verbeteren kwaliteit leefomgeving

Op grond van artikel 10.33 Wet milieubeheer hebben Gemeenten de zorgplicht ten aanzien van de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, dat vrijkomt bij de binnen het grondgebied van de gemeente gelegen percelen. Percelen die, gerekend vanaf de kadastrale perceelsgrens, op 40 m van de gemeentelijke riolering liggen zijn verplicht aan te sluiten. Percelen die op een grotere afstand liggen moeten een individuele zuiveringsvoorziening (IBA) aanleggen, die voldoet aan de wettelijke eisen vastgelegd in het Besluit lozing afvalwater huishoudens en de bijbehorende Regeling lozing afvalwater huishoudens. Op basis van doelmatigheid kan hier in bepaalde gevallen van afgeweken worden.

Situatie plangebied

Op 17 februari 2021 heeft hierover afstemming plaatsgevonden met Waterschap Vallei en Veluwe. Vanuit het Waterschap wordt met name aandacht gevraagd voor het behouden van de beschermingszones. Hoofdpunten zijn verwerkt in onderstaande waterparagraaf.

- Het plangebied is volgens de Omgevingsverordening Gelderland gelegen in een intrekgebied. In Artikel 2.38 staat de instructieregel opgenomen dat een bestemmingsplan voor gronden binnen een intrekgebied de winning van fossiele energie niet mogelijk maakt. Het voorgenomen initiatief heeft echter als doelstelling om duurzame energie op te wekken door middel van zonnepanelen. Dit is daarom mogelijk binnen een Intrekgebied.
- De aanwezige watergangen in het plangebied betreffen C-watergangen. Deze watergangen blijven behouden.
- Aan de zuidzijde, buiten het plangebied, grenst het initiatief aan een A-watergang, namelijk de Nieuwe Wetering. Hieromheen ligt een onderhoudsstrook en daaraan grenzend een beschermingszone. Het zonnepark ligt op geruime afstand van deze zones.
- Aan de zuidzijde wordt het gebied rondom de C-watergang verlaagd om zo een natte zone te creëren. Hierdoor krijgen planten zoals de kattenstaart en de gele lis meer groeikansen. Tevens is het een ideale verblijfsplaats voor watergebonden insecten en amfibieën die (weide)vogels aantrekken. Het karakteristieke profiel van de Nieuwe Wetering wordt intact gehouden.
- De voorziene ontwikkeling van zonnepanelen wordt niet gezien als verhard oppervlak, aangezien tussen de rijen van de panelen ruimte is om het regenwater via de bodem te infiltreren. Doordat het oppervlak niet verhard wordt zal hemelwater niet versneld worden afgevoerd. Door de gekozen beplanting en worteling daarvan in de ondergrond kan regenwater in de bodem blijven infiltreren. De kansen die hierdoor ontstaan voor de bodemkwaliteit staan verderop in deze onderbouwing beschreven.
- De poel aan de zuidzijde van het plangebied blijft behouden en wordt versterkt door het opruimen van afvalhout en slib en het opnieuw uitbaggeren van de poel. Hierdoor ontstaat hier weer kwalitatieve natuur.

Afbeelding: kaart met relevante waterinformatie ter plaatse van het zonnenveld

Conclusie

De waterhuishoudkundige situatie zal door de realisatie van het zonnepark niet wijzigen. Hemelwater spoelt af van de zonnepanelen en kan vrij in de bodem infiltreren. Onder de panelen wordt geen verharding aangebracht en het hemelwater wordt daarom ook niet versneld afgevoerd. De bestaande waterlopen blijven behouden. Daarnaast wordt een flauwe oever die uitkomt op de Nieuwe Wetering gerealiseerd en wordt de bestaande poel hersteld.

De conclusie is dat het project uit het oogpunt van waterhuishouding uitvoerbaar is en geen aanvullende maatregelen nodig zijn.

4.6. Bodem

Beleid/regelgeving

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

De gemeente Ede heeft specifiek bodembeleid. In de bodemkwaliteitskaart wordt de chemische bodemkwaliteit weergegeven binnen de zone van 0 tot 2 meter beneden maaiveld. De bodemkwaliteitskaart is vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders op 19 juni 2018. Uit de bodemkwaliteitskaart blijkt dat de bodem van Ede in het algemeen van een goede milieu hygiënische kwaliteit is.

Daarnaast kent de gemeente Ede een vrijstellingsregeling. Dit houdt in dat B&W vrijstelling kan verlenen van de bodemonderzoekplicht bij een omgevingsvergunning of bij een bestemmingsplanwijziging, omdat er al voldoende gegevens zijn met betrekking tot de bodemkwaliteit. Voorwaarde hierbij is wel dat uit historisch onderzoek is gebleken dat het terrein niet verdacht is van bodemverontreiniging door bijvoorbeeld bedrijfsactiviteiten of calamiteiten.

Situatie plangebied

De locatie is onverdacht voor bodemverontreinigingen. Voor zover bekend zijn de gronden alleen in gebruik geweest als bouwland. Op Wolfsdijk 11 heeft rond 2010 demping plaatsgevonden van een waterpartij, maar ook dat is geen reden bodemverontreiniging te verwachten. Er zijn geen bodemonderzoeken bekend, geen tanks aanwezig geweest en de locatie is niet verdacht voor asbest of niet-gesprongen explosieven. Het gebruik als zonneveld is niet bodemgevoelig. De grondwerkzaamheden zullen beperkt zijn en kunnen worden uitgevoerd op basis van de bodemkwaliteitskaarten voor Ede. Er is daarom geen bodemonderzoek nodig voor de omgevingsvergunning en er zijn geen specifieke aandachtspunten voor het onderdeel bodem.

Conclusie

Het aspect bodemkwaliteit levert geen belemmeringen voor dit plangebied.

4.7. Archeologie**Algemeen**

In 2018 is de erfgoednota 'Erfgoed maakt Ede! Erfgoedbeleid gemeente Ede 2018' door de gemeenteraad vastgesteld. In deze nota is het integrale erfgoedbeleid van de gemeente vastgelegd, waar archeologie een onderdeel van uit maakt. In de erfgoednota zijn de wettelijke kaders uit de Erfgoedwet uit 2016 verwerkt. Wat betreft archeologie zijn de wettelijke kaders in de Erfgoedwet niet wezenlijk veranderd. Het gemeentelijk archeologiebeleid zoals vastgesteld in de archeologienota uit 2012 'Archeologie in Evenwicht, Archeologienota gemeente Ede 2012-2015' blijft daarom van kracht.

De archeologienota uit 2012 stoelt op de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (2007), een wetwijziging van de Monumentenwet. Met deze wetwijzigingen heeft de zorg voor het archeologisch erfgoed een prominenter plaats gekregen in het proces van de ruimtelijke planvorming. Gemeenten zijn wettelijk verplicht bij vaststelling van een bestemmingsplan en bij het bestemmen van de in dat plan begrepen grond rekening te houden met zowel de bekende als de te verwachten archeologische waarden.

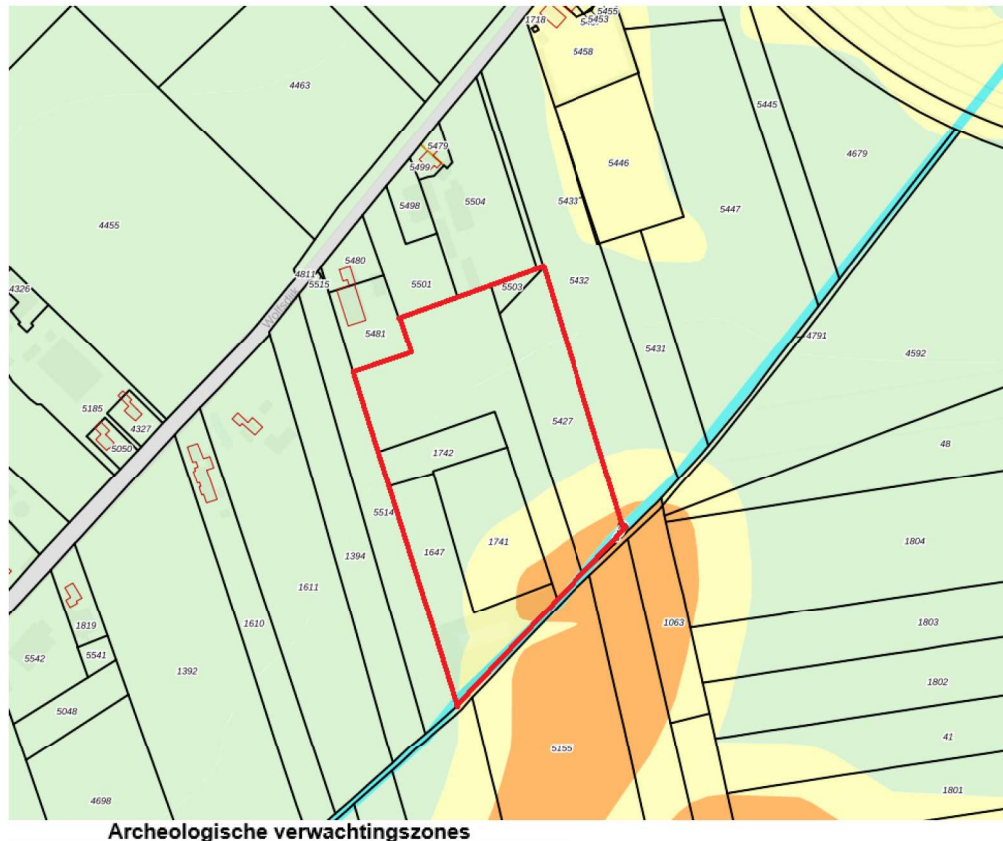
Op een aantal punten biedt de wet de gemeente ruimte om archeologieregels op eigen wijze in te vullen. Met de archeologienota uit 2012 is deze ruimte benut en is gemotiveerd hoe in Edese bestemmingsplannen met archeologie wordt omgegaan. In de nota zijn onder andere een aantal vrijstellingen voor archeologisch onderzoek opgenomen en is een verruiming (versoepeling) van de in de wet vastgelegde ondergrenzen doorgevoerd. De nota vormt de basis voor de archeologische regeling in dit plan. Bij de inventarisatie van bekende en te verwachten archeologische waarden in het onderhavige plangebied is gebruikt gemaakt van de Cultuurhistorische Waardenkaart Ede.⁵

Situatie plangebied

In het bijgevoegde figuur is het gehele bestemmingsplangebied te zien, zoals

⁵ Keunen, L.J., L.M.P. van Meijel, J. Neeffjes, N.W. Willemse, T. Bouma, S. van der Veen & J.A. Wijnen, 2013: Cultuurhistorische Waardenkaart Ede; een interdisciplinaire studie naar het aardkundig, archeologisch, historisch-geografisch, historisch-bouwkundig en -stedenbouwkundig erfgoed in de gemeente Ede, RAAP-rapport 2500, Weesp.

weergegeven op de Cultuurhistorische Waardenkaart, kaartbijlage archeologie (2013). De groene kleur geeft aan dat de trefkans op archeologische resten in het plangebied laag is, geel staat voor een middelhoge verwachting en oranje voor een hoge verwachting. Op de Cultuurhistorische Waardenkaart heeft het plangebied een middellage integrale cultuurhistorische betekenis.

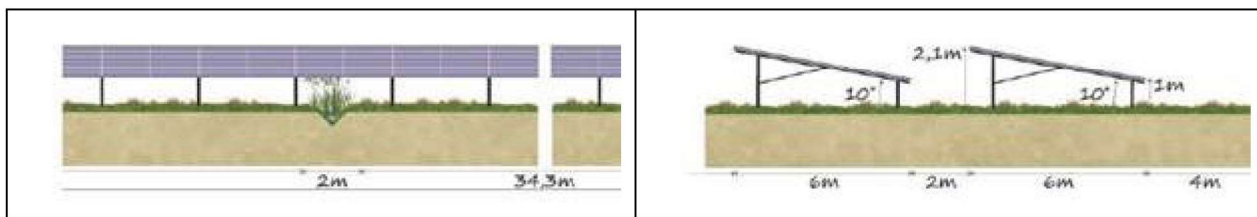

Afbeelding: Uitsnede Cultuurhistorische Waardenkaart, kaartbijlage archeologie (RAAP-rapport 2500).

In de zone met de hoge archeologische verwachtingswaarde vindt geen bodemverstoring plaats. Hier worden geen zonnepanelen, kabels e.d. geplaatst.

In de zone met de middelhoge verwachtingswaarde worden wel zonnepanelen geplaatst. De bodemverstoring die daarmee gepaard gaat is echter zeer beperkt:

De palen (stijlen) van de stellages worden de grond in gedreven, tot ca. 60-70 cm -mv. Dit zijn metalen profielen die op ca. 4 meter afstand van elkaar worden geplaatst (zie onderstaande afbeelding). Als het vanwege de lokale draagkracht van de bodem nodig is, worden de profielen tot op ca. 2 meter van elkaar geplaatst.

Afbeelding: Voor- en zijaanzicht stellages zonnepanelen.

De kabels van zonnepanelen naar de trafo's binnen de omheining van het zonnepark worden bovengronds aangelegd. Er vindt geen bodemverstoring plaats.

Bodemverbetering voor het onderhoudspad en de plaatsing van camera's vindt plaats. Deze werkzaamheden reiken niet dieper dan 40 cm -mv.

Het onderhavige project voorziet in een directe mogelijkheid tot realisatie van het zonnenveld. Op basis van de informatie op de Cultuurhistorische Waardenkaart Ede is de kans klein dat tijdens de beoogde werkzaamheden belangrijke archeologische resten worden geraakt. Uitvoering van de bestemming zal niet leiden tot onevenredige aantasting van archeologische waarden. Hoewel er in het zuidelijke deel een hoge en middelhoge archeologische verwachting geldt, is de ingreep in de bodem dusdanig beperkt dat een beschermende planologische regeling niet noodzakelijk is.

De meldingsplicht bij Onze minister, namens deze de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, van een zaak die in het plangebied wordt aangetroffen en waarvan redelijkerwijs kan worden vermoed dat het een archeologische vondst betreft, blijft van kracht (Erfgoedwet 2016, artikel 5.10).

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat het aspect archeologie geen belemmering vormt voor het vaststellen van het projectafwijkingbesluit.

4.8. Cultuurhistorie

Beleid/regelgeving

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij een afwijkingbesluit in het kader van de Wro.

De cultuurhistorische waardenkaart (CHW) vormt in de gemeente Ede de basis voor de cultuurhistorische inbreng bij het opstellen van ruimtelijke plannen. De CHW betreft een uitwerking van het gemeentelijke erfgoed- en archeologiebeleid. Het is een integraal ruimtelijk beleidskader waarin alle aardkundige, archeologische, cultuurlandschappelijke en historisch (steden-)bouwkundige sporen bijeen zijn gebracht en integraal zijn gewogen. Daarmee is een helder totaalbeeld ontstaan van aanwezige en te verwachten cultuurhistorische waarden. De integrale cultuurhistorische beleids- en waarderingskaart, de feitelijke CHW, toont vier categorieën cultuurhistorisch waardevolle zones.⁶

⁶ Zie <https://www.ede.nl/vrije-tijd-en-toerisme/kunst-en-cultuur/cultuurhistorische-waardenkaart/>.

CULTUURHISTORISCH WAARDEVOLLE ZONES

- Cultuurhistorisch Waardevolle Zone 1: hoge cultuurhistorische betekenis (landschap, archeologie en historische (steden)bouwkunst)
- Cultuurhistorisch Waardevolle Zone 2: middelhoge cultuurhistorische betekenis
- Cultuurhistorisch Waardevolle Zone 3: middellage cultuurhistorische betekenis
- Cultuurhistorisch Waardevolle Zone 4: lage cultuurhistorische betekenis

Afbeelding: Ligging plangebied ten opzichte van de cultuurhistorische waardenkaart

Het plangebied valt binnen Cultuurhistorisch Waardevolle Zone 3 van de Cultuurhistorische Waardenkaart. Voor deze zone geldt de volgende beleidsstrategie:

Het aanwezige erfgoed is een weerslag van de plaatselijke historische ontwikkeling en als zodanig onderdeel van het cultuurlandschap van Ede. Het gebied draagt bij aan de lokale identiteit, maar de samenhang is op onderdelen vertroebeld. Ontwikkelingen bieden een kans om de kwaliteit te verbeteren. Bij deze transformatie dient een basiszorgvuldigheid te worden betracht, met aandacht voor de historische kenmerken van het gebied.

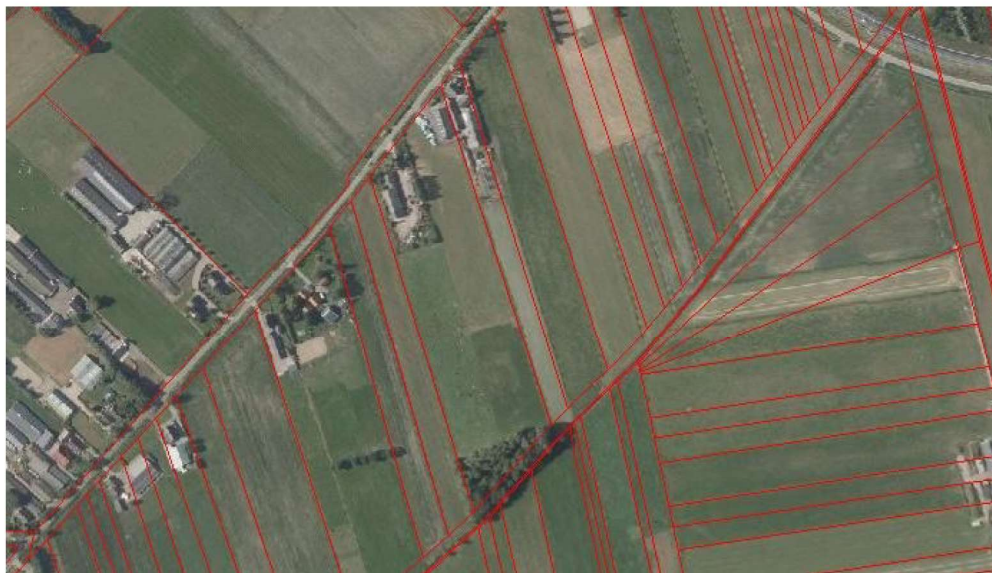
Ten behoeve van het formuleren van cultuurhistorische randvoorwaarden, uitgangspunten en aanbevelingen omvat het volgende hoofdstuk een bondige historisch-ruimtelijke analyse.

Ontwikkelingsgeschiedenis

Het plangebied ligt in de Gelderse Vallei en maakt onderdeel uit van het Maanderbroek. Broeken zijn oudere ontginningen op natte zandgronden en venige gronden, die vanaf de Middeleeuwen zijn ontgonnen. Hoewel op topografische kaarten uit de 19de en 20ste eeuw geen percelering in dit gedeelte van het Maanderbroek staat weergegeven, is het gebied vermoedelijk al voor 1850 in cultuur gebracht en zijn de gronden in gebruik genomen als wei- en hooiland.⁷ Op een kaart die in 1655 werd vervaardigd door cartograaf Nicolaes van Geelkercken is De Nieuwe Wetering - die langs het huidige plangebied stroomt - reeds weergegeven. In de Maanderdijk - die de grens van het Buurtschap Manen vormde - staat de Maandersluis ingetekend. Ten zuiden van de Maanderdijk zijn op deze kaart de verschillende stegen (o.a. Rijnsteeg, Slagsteeg) en agrarische erven (o.a. Dickenes, Harsloo) in De Kraats (destijds 't Wageningsbroeck) opgenomen.

Kaart van de Gelderse Vallei, vervaardigd door Nicolaes van Geelkercken in 1655 (noorden rechts).

Perceelsgrenzen van het kadastraal minuutplan 1811-1832 geprojecteerd op een actuele luchtfoto (bron: www.hisgis.nl).

⁷ De reden is vermoedelijk dat de watergangen in dit gebied een geringe breedte hebben, waardoor kartering op de topografische kaarten in het verleden niet heeft plaatsgevonden. Op de kadastrale kaart 1811-1832 - die eigendomsgrenzen in plaats van fysieke grenzen weergeeft - is de verkavelingsstructuur wel herkenbaar.

Tot het einde van de 19de eeuw vonden binnen en in de omgeving van het plangebied geen grootschalige ruimtelijke veranderingen plaats. In het eerste kwart van de 20ste eeuw ontwikkelde zich geleidelijk een open bebouwingslint langs de Wolfsdijk. Deze weg was voorheen geheel onbebouwd geweest. In de naoorlogse periode leidde de opkomst van de intensieve veehouderij tot een verdichting van het bebouwingspatroon. Door toevoeging van grote stallen en silo's op de agrarische erven veranderde het landschapsbeeld. Ook werd in de jaren 50 van de vorige eeuw aan de noordzijde van het Maanderbroek de autosnelweg A12 aangelegd. Ondanks deze ruimtelijke verandering is thans nog sprake van een relatieve openheid van het cultuurlandschap.

Cultuurhistorische waarden

Landschapstype

Het landschapstype waar het plangebied onderdeel van uitmaakt valt volgens de Cultuurhistorische Waardenkaart Ede te typeren als een jonge vochtige landbouwontginning, die in het verleden weinig tot niet bebouwd was (hn1o). Uit het kadastraal minuutplan 1811-1832 blijkt dat de gronden destijds echter al wel waren verkaveld en werden gebruikt als grasland. Vermoedelijk is sprake van een oudere landbouwontginning.

Historisch-ruimtelijke structuren

Blijkens de deelkaart 'Cultuurlandschap en historische landschapselementen' van de Cultuurhistorische Waardenkaart Ede komen binnen en nabij het plangebied enkele cultuurhistorisch waardevolle structuren voor. Het gaat daarbij om de Nieuwe Wetering, de Wolfsdijk en historische kavelgrenzen die voor 1832 werden aangelegd. Ten noorden van de Nieuwe Wetering ligt een wal, die vermoedelijk redelijk recent is aangelegd (niet te relateren aan topografie 1850 of 1900). Het toponiem 'hooikamp' duidt op het vroegere gebruik van de gronden als hooiland.

Fragment deelkaart 'Cultuurlandschap en historische landschapselementen' van de Cultuurhistorische Waardenkaart Ede.*Rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en karakteristieke panden*

Binnen het plangebied bevinden zich geen objecten of terreinen met een beschermde status als rijksmonument of gemeentelijk monument. Evenmin komt binnen of in de omgeving bebouwing voor die staat op de lijst van potentiële karakteristieke panden.

Effecten van het plan op de aanwezige cultuurhistorische waarden

Het planvoornemen heeft betrekking op de realisatie van een zonneveld. Gelet op de beleidsstrategie die behoort bij Cultuurhistorisch Waardevolle Zone 3 van de Cultuurhistorische Waardenkaart dient bij ruimtelijke ingrepen een basiszorgvuldigheid te worden betracht, met aandacht voor de historische kenmerken van het gebied.

Het planvoornemen voorziet in het behoud van de Nieuwe Wetering. Gelet op de ontginningsgeschiedenis van het Maanderbroek vormt deze wetering een ruimtelijke structuur met een zeer hoge cultuurhistorische waarde. Vanuit cultuurhistorisch perspectief wordt het als positief beoordeeld, dat het profiel en beloop van de wetering niet worden aangetast en dat de zonnepanelen op ruime afstand van de watergang worden gepositioneerd. De aanleg van een nattere zone ten noorden van de wetering wordt beschouwd als een passend alternatief voor een natuurvriendelijke oever langs de wetering. Hierdoor blijft het cultuurhistorische karakter van de Nieuwe Wetering - als rechte hoofdwatergang die in de 17de eeuw werd gegraven door de mens ten behoeve van de ontginning van het veengebied Maanderbroek - afleesbaar in het landschap.

Vanuit cultuurhistorisch perspectief wordt positief geadviseerd over het behoud van de kleinere watergangen binnen het plangebied en langs de randen daarvan. Door handhaving van de sloten blijft het gaaf bewaard gebleven verkavelingspatroon in dit gebied intact.

Geconcludeerd wordt dat de cultuurhistorisch waardevolle structuren binnen het plangebied gehandhaafd blijven. Oude landschapselementen worden ingepast in het ruimtelijk ontwerp van het zonneveld. Daarnaast wordt met de landschappelijke inrichting rekening gehouden met de relatieve openheid en rationele verkaveling van het gebied. Vanuit cultuurhistorisch perspectief bestaat er geen bezwaar tegen het plan.

4.9. Landschap**Beleid**

Voor het gebied is het 'Beeldkwaliteitsplan Buitengebied Ede' uit 2011 van kracht. Het beeldkwaliteitsplan richt zich op de vormgeving, situering en landschappelijke inpassing van gebouwen. Het beeldkwaliteitsplan heeft de status van welstandsnota voor het buitengebied. Bij de toetsing zal niet altijd toetsing aan alle beeldkwaliteitscriteria nodig zijn. Ontwikkelingen kunnen verschillen in de mate waarin er sprake is van verandering op het betreffende erf. Vervangende nieuwbouw op dezelfde plek is natuurlijk veel minder ingrijpend dan sloop van bedrijfsgebouwen en terugbouw van woningen. In het eerste geval kan bijvoorbeeld worden volstaan met toetsing aan de beeldkwaliteitscriteria op bebouwingsniveau. Bij de begeleiding van de bouwplannen door de gemeente zal worden aangegeven welke criteria van

toepassing zijn. In bijzondere gevallen kunnen de beeldkwaliteitscriteria ontoereikend zijn. In zo'n geval kunnen de algemene welstandscriteria uit hoofdstuk 10 worden toegepast.

Situatie plangebied

Dit plan is getoetst aan de geldende kaders voor het buitengebied, waaronder het beeldkwaliteitsplan buitengebied Ede uit 2011 en het programma buitengebied uit 2016. Het perceel ligt in het heide- en broekontginningslandschap en is reeds goed ingepast. De kenmerkende smalle verkaveling en watergangen worden behouden en wordt geaccentueerd door het opdelen van het zonnenveld. De karakteristieke rationale verkaveling haaks op de weg wordt geaccentueerd met een inheemse haag. Tegelijkertijd wordt de inbreuk op de openheid beperkt door de aanwezigheid van hogere landschapselementen in de omgeving, zoals de populierenrijen en het bosje aan de Nieuwe Wetering. Aan de noordzijde, aangrenzend aan bestaande erven, worden hierin boomvormers (els) geplaatst om aan te sluiten bij de karakteristieke erfbeplanting. Noodzakelijke omheining (natuurlijk hekwerk) staat aan de binnenzijde van de hagen. Met op de hoekpunten beveiligingscamera's. Het bestaande bosje met poel aan de zuidzijde van de kavel maakt integraal onderdeel uit van de inpassing. Aan de zuidzijde vindt maaiveldverlaging plaats waarmee natte omstandigheden worden gecreëerd zonder afbreuk te doen aan het rationale profiel van de Nieuwe Wetering. Ook wordt hier een keverbank geplaatst. Het gehele terrein is ingericht als kruiden- en bloemrijke weide (zoals Cruydhoeck G1 of N1). Het zonnenveld wordt ontsloten via het bestaande erf, via een bestaande inrit. Binnen het zonnepark wordt geen verharding aangebracht.

Verder is het plan voorzien van een zorgvuldig uitgewerkt inrichtingsplan met landschappelijke inpassing. Zie paragraaf 2.2 en de bijlage 'Inrichtingsplan met landschappelijke inpassing'.

Conclusie

Vanuit landschappelijk oogpunt is er sprake van een positieve ontwikkeling, mits de landschappelijke inpassing wordt uitgevoerd en in stand blijft. Aan de omgevingsvergunning zal het voorschrift worden verbonden dat de bouwwerken pas ten behoeve van het project mogen worden gebruikt, nadat de landschappelijke inpassing is gerealiseerd en in stand wordt gehouden. Dit wordt ook wel een voorwaardelijke verplichting genoemd. Daarnaast geldt de omgevingsvergunning voor een termijn van 25 jaar die begint na aanvang van de bouwwerkzaamheden. Na afloop van deze termijn moet het plangebied binnen drie maanden weer worden teruggebracht tot de toestand die bestond voordat de vergunning werd verleend. De landschappelijke inpassing is hiervan echter uitgezonderd. Dit betekent dat de zonnepanelen, hekwerken en transformator- en inkoopstation na 25 jaar zullen worden afgebroken, maar dat de landschappelijke inpassing blijft behouden. Dit zorgt ervoor dat de landschappelijke en ecologische winst na 25 jaar niet teniet wordt gedaan.

4.10. Groen

Beleid/regelgeving

Bomen

In 2013 is het bomenbeleidsplan vastgesteld. Uitgangspunt van het bomenbeleidsplan is de focus te leggen op de "belangrijke bomen", het aanplanten van de juiste boom op de juiste plek en diversiteit aanbrengen in het bomenbestand om weerbaar te zijn tegen ziektes en plagen. Vanuit het bomenbeleidsplan zijn de regels voor het kappen van bomen aangepast en zijn de groenstructuren voor de kernen van de gemeente vastgesteld. De kaarten opgesteld in de Visie Openbare Ruimte vormen hiervoor de basis. Op de groenstructuurkaarten zijn de gebieden vastgelegd waarop zich de groenstructuren bevinden en zijn de gebieden vastgelegd met belangrijk particulier groen. Dit zijn de gebieden waar het groene karakter gehandhaafd

dient te worden.

Om het groene karakter in stand te houden hecht de gemeente er belang aan dat bomen binnen projecten gecompenseerd worden zodat er niet ingeboet wordt op het areaal bomen en groen. Per half 2020 heeft de gemeente een Bomenfonds om dit te borgen. Het gemeentelijk Bomenfonds biedt de mogelijkheid om bomen die niet gecompenseerd kunnen worden als 'geld op de bank te zetten', zodat de mogelijkheid bestaat om de financiële middelen van de bomen op een later moment in te zetten voor de aanplant van bomen op een andere locatie.

In de zomer van 2016 is de Visie Openbare Ruimte vastgesteld. Hierin is de globale visie voor de inrichting van de openbare ruimte neergelegd, globaal zijn spelregels voor burgerparticipatie omschreven en wordt er een aanzet gegeven naar de te verwachten opgaves die eraan komen voor de gemeente Ede.

Begin 2017 is de Stadsvisie Ede vastgesteld. In deze visie is een gezamenlijke visie opgesteld waarin is beschreven wat de belangrijkste speerpunten zijn voor Ede. Duurzaamheid en een gezonde leefomgeving spelen hierin een belangrijke rol maar ook klimaatadaptatie. Bomen en groen spelen een belangrijke rol in een gezonde leefomgeving. In nieuwe situaties is het daarom belangrijk voldoende ruimte voor groen te reserveren om hieraan bij te dragen.

Japanse duizendknoop

Zorg voor aanvang van werkzaamheden voor een Japanse duizendknoop vrije omgeving. De Japanse duizendknoop is een invasieve exoot: een plant die niet thuishoort in Nederland. De plant verdringt andere planten maar kan ook schade veroorzaken aan kabels en leidingen, schakelkasten, wegen, funderingen, grondlichamen en constructies. De Japanse duizendknoop verspreid zich ontzettend snel. Dit komt omdat er aan de stengels en wortels groeiknoppen zitten. Deze vormen nieuwe planten wanneer ze achterblijven in grondresten of maaisel.

Relevante informatie over de Japanse duizendknoop, de verspreiding en het werken in besmet gebied komt samen in een digitaal loket. Dit loket staat om de gemeentelijke website: <https://www.ede.nl/wonen-en-leven/natuur-en-landschap/japanse-duizendknoop/>. Het loket bevat informatie voor particulieren, aannemers en andere geïnteresseerde partijen.

Situatie plangebied

Monumentale en waardevolle bomen:

Er zijn op dit perceel geen bomen opgenomen op de monumentale en waardevolle bomenlijst.

Groenstructuur

De te ontwikkelen locatie valt buiten de gemeentelijke groenstructuur.

Invasieve soorten

Voor zover bij ons bekend is er geen besmettingslocatie van de Japanse duizendknoop op de te ontwikkelen locatie.

Conclusie

Het aspect groen vormt geen belemmering voor het projectafwijakingsbesluit.

4.11. Verkeer en parkeren**Beleid/regelgeving**

Uitgangspunten voor nieuwe ontwikkelingen zoals deze zijn de door de raad vastgestelde 'Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan' (GVVP) en de nota 'Parkeernormering gemeente Ede'. Daarnaast wordt gekeken naar de verkeersgeneratie voor de toekomstige situatie. Zo wordt gekeken of de nieuwe ontwikkeling de verkeersveiligheid niet beïnvloed. Daarnaast is het uitgangspunt dat alle benodigde parkeerplaatsen op eigen terrein worden gerealiseerd.

Situatie plangebied

Het voorgenomen plan wordt niet toegankelijk voor autoverkeer. Daarom wordt een structurele verkeerstoename uitgesloten. In het kader van onderhoud zal er incidenteel verkeer zijn, maar de intensiteit is te vergelijken met het huidige landbouwverkeer. Parkeerplaatsen zijn dan ook niet noodzakelijk. Alleen tijdens de bouw en ontmanteling van het zonneveld zal er sprake zijn van een hogere verkeersfrequentie.

Conclusie

Het plan zorgt niet voor een toenemende verkeer- en parkeerdruk op de omgeving. Daarmee zorgt het aspect verkeer en parkeren niet voor belemmeringen voor de haalbaarheid van het projectafwijakingsbesluit.

4.12. Geluid (wegverkeerslawaaï / Wet geluidhinder)**Beleid/regelgeving**

Sinds het eind van de jaren zeventig vormt de Wet geluidhinder (Wgh) een belangrijk juridisch kader voor het Nederlandse geluidsbeleid. Deze wet biedt geluidsgevoelige bestemmingen (zoals woningen) bescherming tegen geluidhinder van wegverkeerslawaaï, spoorweglawaaï en industrielawaaï door middel van zonering. De Wgh is daarom sterk gelinkt aan de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

De systematiek van de zonering Wet geluidhinder houdt in dat langs (spoor)wegen en rond gezoneerde industrieterreinen een planologisch aandachtsgebied (de zone) ligt waarbinnen in een aantal situaties bescherming wordt geboden aan geluidsgevoelige bestemmingen. Deze bescherming geldt in de volgende situaties:

- indien middels een ruimtelijk besluit de aanleg van een gemeentelijke of provinciale weg of een gezoneerd industrieterrein wordt mogelijk gemaakt;
- indien middels een ruimtelijk besluit een geluidsgevoelige bestemming in de zone van een (spoor)weg of industrieterrein wordt mogelijk gemaakt;
- indien een reconstructie/wijziging aan een bestaande gemeentelijke of provinciale weg (al dan niet in combinatie met een ruimtelijk besluit) wordt doorgevoerd.

In bovenstaande gevallen geldt voor nieuwe situaties in de zone van een weg een beschermingsniveau van 48 decibel (dB). Dit is de wettelijke voorkeurswaarde. Door middel van een zogenaamde hogere waarde procedure kan het bevoegd gezag in bepaalde gevallen (indien bron- en

overdrachtsmaatregelen tekortschieten) gemotiveerd afwijken van de voorkeurswaarde en een hogere geluidsbelasting (zogenaamde hogere waarde) toestaan. Hier staat dan tegenover dat de geluidsisolatie van de betreffende woning onderzocht en, indien sprake is van overschrijding van de norm voor het binnenniveau in de woning, verbeterd dient te worden. De maximale ontheffingswaarde ter plaatse van bestaande woningen bedraagt bij de aanleg van een nieuwe weg 63 dB in stedelijk gebied en 58 dB in buitenstedelijk gebied. In het geval van een reconstructie van een weg geldt een maximale ontheffingswaarde van 68 dB. De maximale ontheffingswaarde voor nieuwe woningen in buitenstedelijk gebied in de zone van een bestaande weg bedraagt 53 dB.

Beschouwing plansituatie

In theorie zou een zonnepark een toename van de geluidsbelasting kunnen veroorzaken bij omliggende woningen i.v.m. reflecties.

Hierbij zijn twee soorten reflecties van belang:

1. Verticale reflecties, waarbij de zonnepanelen functioneren als een soort geluidscherm, en het geluid terug gereflecteerd wordt in de richting waar het vandaan komt. Dit treedt hier niet op, omdat de zonnepanelen onder een kleine hoek t.o.v. het horizontale vlak worden geplaatst.
2. Horizontale reflecties. Deze worden veroorzaakt doordat de bodem, die voorheen absorberend (zacht) was, reflecterend (hard) wordt, zodat het geluid verder wordt gereflecteerd in dezelfde richting. Spoorwegen bevinden zich niet in de nabijheid, dus dat is niet aan de orde. Wel kan verwacht worden dat de woningen gelegen aan de Wolfsdijk, ten zuidwesten van het plangebied, een kleine verhoging van de geluidsbelasting vanwege de A12 zullen ondervinden. Het gaat met name om de woningen Wolfsdijk 19-29 en Wolfsdijk 2-16. De toename is naar verwachting minder dan 1 dB, en daarmee in de praktijk onhoorbaar.

Een zonnepark is geen geluidgevoelig object, waardoor onderzoek in het kader van de Wet geluidhinder vanwege omliggende (spoor)wegen ook achterwege kan blijven.

Vanwege het bovenstaande kunnen we concluderen dat betreffende het milieuaspect geluid de invloed van het zonnepark verwaarloosbaar is. Het verrichten van nader specifiek geluidsonderzoek is dan ook niet aan de orde.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat het aspect verkeerslawaaï geen belemmering vormt dit plan.

4.13. Luchtkwaliteit

Wet- en regelgeving

Op 15 november 2007 is de Wet luchtkwaliteit, hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm), in werking getreden ter vervanging van het Besluit luchtkwaliteit 2005. In deze wet is gestreefd naar meer flexibiliteit als het gaat om de koppeling van luchtkwaliteitseisen en ruimtelijke ontwikkelingen. Deze flexibiliteit is met name terug te vinden in een verdeling in projecten die wel (IBM) of niet (NIBM) in betekenende mate bijdragen aan de luchtkwaliteit.

De kritische componenten in Nederland zijn fijn stof (PM_{10}) en stikstofdioxide (NO_2). De concentratie van de overige vervuilende stoffen, waaronder benzeen, lood, zwaveldioxide en koolstofoxide, bevindt zich in Nederland ruim

onder de grenswaarden.

In de algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM) zijn de uitvoeringsregels vastgelegd die betrekking hebben op het begrip NIBM. Per 1 augustus 2009 geldt als NIBM-grens 3% van de grenswaarde. In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze gevallen kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Ruimtelijke ontwikkelingen die wel in belangrijke mate de luchtkwaliteit beïnvloeden (IBM-projecten) zijn opgenomen in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dit programma heeft tot doel in heel Nederland tijdig te voldoen aan de grenswaarden en omvat enerzijds alle IBM-projecten en anderzijds nationale, regionale en lokale maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit. Middels de jaarlijkse monitoring wordt de luchtkwaliteit in heel Nederland op leefniveau getoetst aan de grenswaarden. Indien nodig wordt middels maatregelen bijgestuurd om tijdig aan de normen te voldoen.

Situatie plangebied

Het project gaat in de gebruiksfase niet gepaard met verbranding van (fossiele) brandstoffen. Ook is er geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. In de gebruiksfase vindt incidenteel verkeer plaats die samenhangt met het beheer en onderhoud van de zonneparken. Er is daardoor geen sprake van uitbreiding van activiteiten die in betekenende mate bijdragen aan verslechtering van de lokale luchtkwaliteit.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat het aspect luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor dit plan.

4.14. Externe veiligheid

Inleiding

Externe veiligheid gaat over het binnen aanvaardbare grenzen houden van risico's voor mens en milieu bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Het gaat daarbij uitsluitend om de kans dat derden (omwonenden) dodelijk letsel oplopen door een calamiteit bij een bedrijf of door een ongeval bij het vervoer van gevaarlijke stoffen. Rond bedrijven en langs routes (of buisleidingentracés) waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd, zijn daarom invloedsgebieden ingesteld waarbinnen de risico's moeten worden onderzocht en getoetst voor toekomstige bebouwing. Deze risico's worden uitgedrukt in een plaatsgebonden risico (PR) en een groepsrisico (GR) en betreffen alleen de personen die niet deelnemen aan deze activiteiten.

Het PR is de kans per jaar dat een persoon op een bepaalde plaats overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen, indien hij onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven. Het PR wordt weergegeven met risicocontouren rondom een inrichting of langs een vervoersas. Het GR drukt de kans per jaar uit dat een groep mensen van minimaal een bepaalde omvang overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Bij overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico of een significante toename dient het bevoegd gezag het groepsrisico te betrekken bij de vaststelling van het ruimtelijk besluit. Voor deze groepsrisico verantwoording is de hoogte van het groepsrisico of de

toename ervan onderdeel van de afweging. Daarnaast worden factoren meegenomen zoals mogelijke bronmaatregelen ter verlaging van het risico, eventuele alternatieven, de bestrijdbaarheid van het incident en de zelfredzaamheid van de personen in het invloedsgebied. Daarvoor wordt door het bevoegd gezag advies gevraagd aan de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM).

Ongevallen met gevaarlijke stoffen kunnen nader worden onderscheiden in ongevallen met betrekking tot:

- bedrijven;
- vervoer gevaarlijke stoffen door buisleidingen;
- vervoer gevaarlijke stoffen over weg, water of spoor.

Wet- en regelgeving

Het op 27 oktober 2004 in werking getreden Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) regelt hoe een gemeente of provincie moet omgaan met risico's voor mensen buiten een bedrijf als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in een bedrijf.

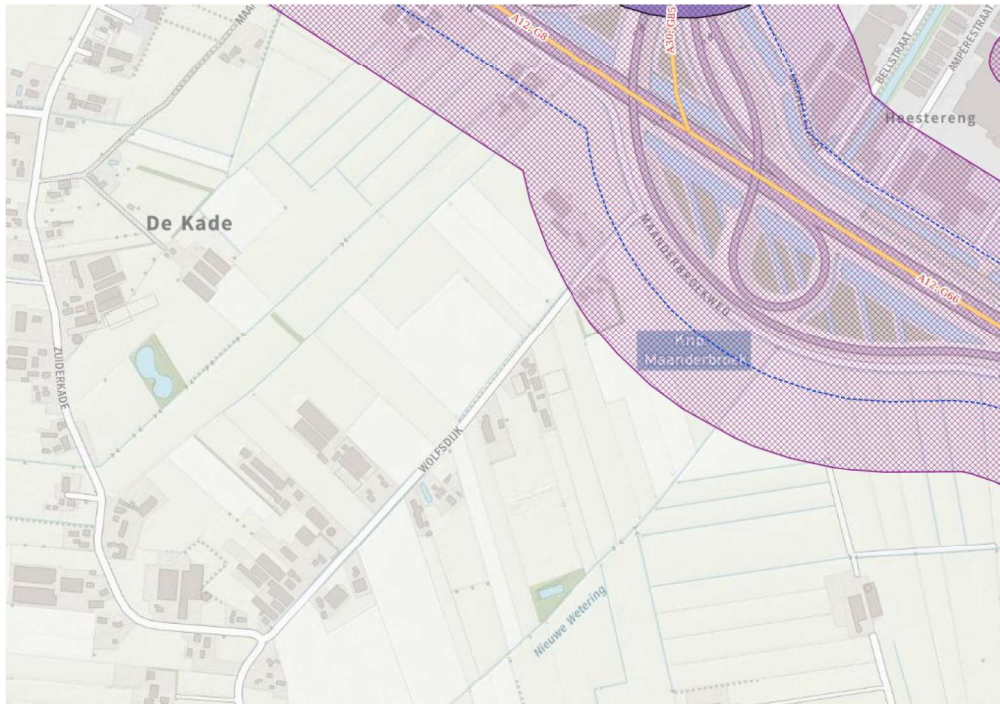
Met betrekking tot buisleidingen wordt het wettelijk kader gevormd door het Besluit externe veiligheid buisleidingen dat op 1 januari 2011 in werking is getreden.

Om meer afstemming te verkrijgen tussen transport van gevaarlijke stoffen, veiligheid en ruimtelijke ontwikkelingen is op 1 april 2015 de Wet basisnet in werking getreden. Tegelijkertijd is het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) in werking getreden. Dit besluit schrijft voor hoe overheden dienen om te gaan met risico's als gevolg van transportassen zoals wegen en spoorwegen. Het basisnet bevat een netwerk van alle relevante routes van gevaarlijke stoffen, zowel via het spoor als over de weg en het water. In het basisnet worden de maximale toelaatbare risico's langs die gevaarlijke routes in zones en tabellen vastgelegd.

Op 9 juli 2009 heeft de gemeenteraad van de gemeente Ede de beleidsvisie externe veiligheid vastgesteld. Hierin staat beschreven hoe de gemeente Ede om wil gaan met het aspect externe veiligheid en de verantwoording van het groepsrisico.

Situatie plangebied

Om in beeld te brengen of er in het plangebied of in de nabijheid daarvan risicobronnen aanwezig zijn, is de risicokaart geraadpleegd (zie onderstaande figuur). Er zijn geen risicovolle activiteiten in de omgeving die van invloed zijn op het plangebied.

Afbeelding: Uitsnede risicokaart Nederland

Een zonneveld is geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object in het kader van externe veiligheid. Binnen het plangebied worden namelijk geen objecten gerealiseerd waar personen kunnen verblijven. Er zijn dan ook geen belemmeringen voor de ontwikkeling van het plan in het kader van het Bevi, Bevt en Bevb. Daarnaast zal door onderhavig plan geen risicovolle functie worden toegelaten die, in het kader van het Bevi, Bevt en Bevb, van invloed zijn op gevoelige functies in de omgeving van het plangebied.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat het aspect externe veiligheid geen belemmering vormt voor het vaststellen van het projectafwijakingsbesluit.

4.15. Brandveiligheid

Beleid/regelgeving

Om een veilige omgeving te creëren of te behouden zijn er op het gebied van fysieke veiligheid een aantal aspecten waarmee rekening gehouden moet worden.

Zo worden er eisen gesteld aan de bereikbaarheid van de openbare wegen voor de hulpverleningsdiensten. Dit leidt tot het stellen van minimale afmetingen en bochtstralen zodat hulpverleningsvoertuigen een object of calamiteit goed kunnen bereiken en adequate hulp kunnen verlenen. Met betrekking tot voldoende bluswater in het openbare wegennet zijn er ook eisen gesteld. Deze eisen hebben betrekking op de afstanden vanaf de bluswatervoorziening tot aan een gebouw en de capaciteit ervan. In de "Handleiding Bluswatervoorziening en bereikbaarheid 2019" (een uitgave van de Brandweer Nederland) worden deze eisen gesteld.

In het Gemeentelijke verkeer en vervoersplan (GVVP 2005) van de gemeente Ede worden de hoofdlijnen van het verkeers- en vervoersbeleid binnen de gemeente Ede tot 2015 geformuleerd. In het GVVP zijn ook de hoofd- en subaanrijroutes voor de hulpverleningsdiensten vastgesteld.

Tevens worden er eisen gesteld aan de opkomsttijden voor brandweervoertuigen. Deze zijn afhankelijk van de bestemming. Voor gebouwen waarin geslapen wordt en verminderd zelfredzame mensen verblijven worden strengere eisen gesteld dan gebouwen waar dit niet zo is. De opkomsttijden zijn gesteld in de Wet veiligheidsregio's (1 oktober 2010) met het daarbij behorende Besluit veiligheidsregio's. In het Besluit zijn de tijdnormen voor de opkomsttijden vastgelegd.

Beschouwing plansituatie

Risico's

- Ontstaan van brand.
De meest brandgevoelige componenten op een zonnepark blijken de omvormers, trafostations, verzamelunits waar stroomvoerende kabels en leidingen samen komen en eventuele energieopslagsystemen (EOS). Uit eerdere branden op zonneparken is gebleken dat een brand zich kan uitbreiden naar de omliggende zonnepanelen. De mate en snelheid van uitbreiding is mede afhankelijk van de toegepaste materialen. Zo dragen glazen panelen in mindere mate bij aan de uitbreiding van brand dan kunststof panelen.
- Branduitbreiding.
Een brand ergens op het park kan zich, met name tijdens perioden van droogte, uitbreiden via de vegetatie onder de panelen.
- Brandbestrijding.
Een reëel gevaar voor het brandweerpersoneel tijdens de bestrijding van een brand op een zonnepark is de kans op elektrocutie.

Advies

Gelet op bovenstaande heeft de brandweer in een voorstadium geadviseerd om bij de nadere uitwerking van het plan rekening te houden met het volgende:

- Bereikbaarheid.
Het zonnepark is bereikbaar via de openbare weg en een verharde toerit naar het perceel aan de Wolfsdijk in Ede. Uit de aangeleverde informatie blijkt dat de infrastructuur niet rondom het gehele park doorloopt. Dit heeft wel onze voorkeur. Het is belangrijk dat de genoemde brandgevoelige componenten voor de brandweer bereikbaar zijn. Hiervoor dienen de paden op het park geschikt te zijn voor een brandweervoertuig. Zie voor uitvoeringsvoorschriften de handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid van Brandweer Nederland 2019, paragraaf 4.1. Indien er toch sprake is van doodlopende wegen/paden dient er aan het eind een keermogelijkheid te zijn.
- Brandgevoelige componenten.
Situeer brandgevoelige componenten zoals omvormers, trafostations en verzamelunits e.d. nabij de door de brandweer berijdbare paden;
- Branduitbreiding.
Compartimentering van de vegetatie op het terrein kan ongecontroleerde branduitbreiding via de vegetatie te voorkomen;
- Optreden brandweer. Elektrocutie is een reëel gevaar voor het brandweerpersoneel bij optreden op het terrein. Met het oog daarop dient er een duidelijke plattegrond aanwezig te zijn. Hierop dient het volgende te staan:

- De risicoaspecten en veiligheidsvoorzieningen;
 - Een instructie voor de brandweer en een voorziening om de installatie spanningsloos te maken en;
 - De contactgegevens van een ter zake deskundig en bevoegd persoon die 24/7 namens de exploitant de brandweer kan ondersteunen en adviseren bij haar optreden.
- Bluswatervoorziening.
Voor het blussen van een brand van geringe omvang zal de watervoorraad uit de tank van een brandweervoertuig vaak toereikend zijn. Echter gelet op de uitbreidingsmogelijkheden van een brand op het zonnepark kan een aanvullende bluswatervoorziening nodig zijn met een capaciteit van minimaal 60 m³/uur, gedurende een periode van minimaal 4 uur. Onbekend is of er op het huidige terrein een particuliere bluswatervoorziening aanwezig is. Zo niet dan zal gebruik moeten worden gemaakt van de dichtstbijzijnde ondergrondse brandkraan op een afstand van ca. 250 meter (ca. 60 m³/uur) vanaf de beoogde toegang tot het park. Een geboorde put bevindt zich op ca. 600 meter (ca. 105 m³/uur) vanaf de beoogde toegang. Het overbruggen van de afstand zal enige tijd in beslag nemen, maar de capaciteit zal naar verwachting voldoende zijn.
 - Energieopslagsysteem (EOS)
Indien een EOS onderdeel is of wordt van het zonnepark gaan wij graag in een vroeg stadium in overleg met de initiatiefnemer en/of de exploitant van het zonnepark over de toe te passen veiligheidsvoorzieningen.
 - Onderhoud.
In de beheerfase is regelmatig onderhoud aan de installatiedelen een middel om mogelijke problemen vroegtijdig te ontdekken en te verhelpen.

Vanwege de aard van het zonnepark en het feit dat het terrein niet bedoeld is voor het verblijf van personen ziet de brandweer geen aanleiding voor het stellen van nadere eisen in verband met externe veiligheidsaspecten en mogelijkheden voor rampenbestrijding.

Bovenstaande adviezen zijn in het definitieve ontwerp meegenomen. Op het gebied van vegetatie adviseert de brandweer om deze zodanig te onderhouden dat de kans op een ongecontroleerde branduitbreiding tot een minimum wordt beperkt.

Conclusie

Er zijn geen belemmeringen voor het realiseren van het voorliggende project voor wat betreft het aspect brandveiligheid.

4.16. Hoogspanningslijnen, kabels en leidingen

Beleid/regelgeving

Magnetische velden afkomstig van bovengrondse hoogspanningslijnen mogen in nieuwe woningen, scholen en kinderdagverblijven niet sterker zijn dan 0,4 microtesla. De overheid adviseert daarom gemeenten, provincies en netbeheerders om rond die hoogspanningslijnen preventief een zone in te stellen die vrij blijft van dergelijke bebouwing. Dit geldt voor situaties waarin nieuwe gevoelige functies in de buurt van een bovengrondse hoogspanningslijn worden gebouwd of nieuwe hoogspanningslijnen bij bestaande gevoelige functies worden gerealiseerd. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft het voormalige ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) ondersteund bij het ontwikkelen van dit beleid.

Het beleid is ontwikkeld, omdat kinderen die in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen wonen mogelijk een hogere kans op leukemie hebben. Het magnetische veld zou daarvoor verantwoordelijk kunnen zijn, al is een oorzakelijk verband niet bewezen. Met het voorzorgsbeleid wil de overheid voorkomen dat het potentiële risico toeneemt.

De magneetveldzone rond de hoogspanningslijnen markeert een gebied waarin het magnetische veld, gemiddeld over een jaar genomen, sterker is dan 0,4 microtesla. De breedte van de zone wordt afgeleid uit de nominale stroom waarvoor de hoogspanningslijn is ontworpen. De keuze voor deze magneetveldzone sluit goed aan bij internationale epidemiologische onderzoeken.

Ook dient rekening te worden gehouden met de mogelijke effecten op technische apparatuur in de nabijheid van het magnetisch veld. De gemeentelijk brandweer dient te adviseren over de blus(on)mogelijkheden nabij de hoogspanningslijn. Tenslotte zal de nieuwe bebouwing zijn gebonden aan bepaalde bouwhoogte als gevolg van de hoogspanningslijn. Een bouwplan binnen de zakelijk rechtstrook (toetsingszone netbeheerder) van de lijn dient ter toetsing voorgelegd te worden aan de netbeheerder (TenneT voor 150 kV lijnen en Liander voor 50 kV lijnen).

De zakelijk rechtstrook bedraagt:

- 17,5 meter aan weerszijden van het hart van de hoogspanningslijn voor 50 kV-lijnen;
- 22,5 meter aan weerszijden van het hart van de hoogspanningslijn voor 150 kV-lijnen;
- 3 meter gemeten vanaf de buitenste kabel voor ondergrondse hoogspanningslijnen.

In de regels moet een afwijkingsbepaling voor bouwen binnen de zakelijk rechtstrook van de hoogspanningslijn opgenomen worden. Bij gebruikmaking van deze afwijking dient de netbeheerder geraadpleegd te worden.

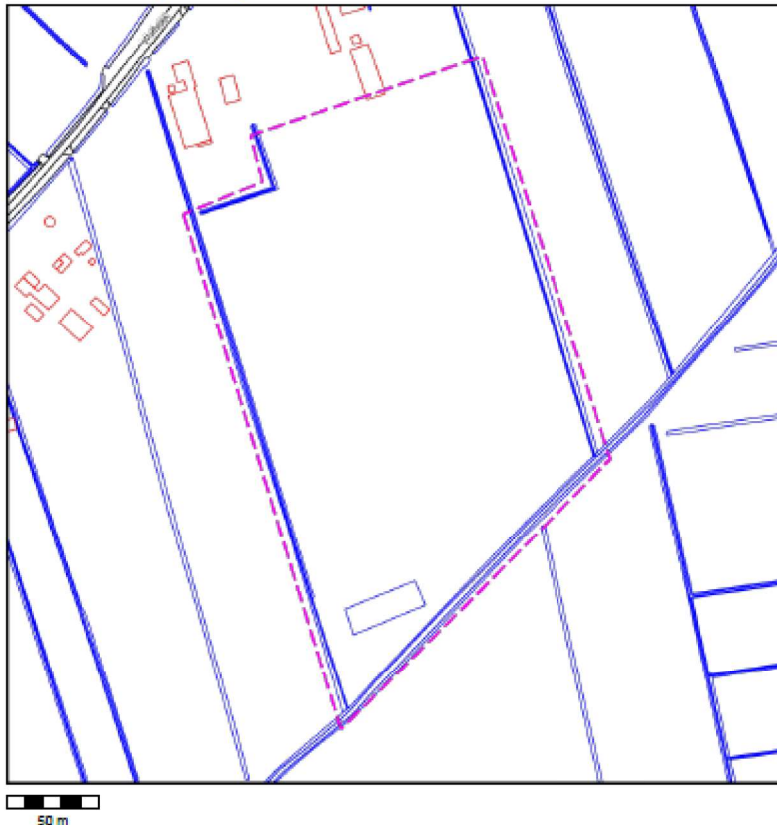
De indicatieve magneetveldzone bedraagt:

- 50meter aan weerszijden van het hart van de hoogspanningslijn voor 50 kV-lijnen;
- 60meter aan weerszijden van het hart van de hoogspanningslijn voor 150 kV-lijnen.

Situatie plangebied

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen (bovengrondse) hoogspanningsleidingen aanwezig.

Verder bevinden zich in het plangebied geen planologisch relevante leidingen. Door middel van een KLIC-melding worden de overige leidingen en kabels inzichtelijk gemaakt. Er bevinden zich geen relevante kabels en leidingen in het gebied.

Afbeelding: KLIC-melding

Conclusie

Het aspect hoogspanningslijnen, kabels en leidingen vormt geen belemmering voor de uitvoering van het plan.

4.17. Lichtreflectie

Zonnepanelen worden vaak in verband gebracht met reflectie van licht. Moderne zonnepanelen hebben echter nauwelijks reflectie, aangezien het licht dat gereflecteerd wordt niet omgezet wordt naar elektriciteit wat ongunstig is voor het rendement van de panelen. Het percentage reflectie gaat om 3 à 5% bij een normale lichtinval⁴. Zonnepanelen worden om deze reden tegenwoordig ook succesvol toegepast langs autosnelwegen en op luchthavens. De reflectie (voor zover nog aanwezig) hangt daarbij af van de locatie (stand en hoogte spiegelend vlak) en de stand van de zon (de tijd en de tijd van het jaar). De hoek van de invallende lichtstraal bepaalt de hoek van de uitvallende lichtstraal. Hoe steiler de helling van de panelen, hoe groter de kans op hinder. Wanneer de panelen vrij vlak (35 graden of minder) worden opgesteld, gaat de reflectie omhoog. Dan is er voor de omgeving geen hinder door reflectie. Logischerwijs is achter de zonnepanelen (noordzijde) ook geen sprake van een spiegelend effect. De zonnepanelen op deze locatie worden gerealiseerd in een hellingshoek van 15 graden. Hinder door reflectie is bij de gekozen opstelling daarom niet te verwachten. Het project heeft geen lichtuitstraling en beïnvloedt de duisternis in het gebied niet. Op het terrein is geen sprake van verlichting. Er wordt gebruik gemaakt van donkere panelen die niet schitteren.

4.18. Electromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van

elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). De GGD-en adviseren om ook bij ander bronnen van ELF-EM velden, zoals onderstations en transformatorhuisjes, dit voorzorgsprincipe te hanteren.

Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van een zonneveld door de afstand van een zonneveld tot woningen en gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt. Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers als de transformatoren tot de dichtstbijzijnde woningen gebeurt dat hier niet.

5. Economische uitvoerbaarheid

5.1. Kostenverhaal

Exploitatieplan

In de Wet ruimtelijke ordening is bepaald dat bij een projectafwijkingsbesluit een exploitatieplan moet worden vastgesteld indien er sprake is van een aangewezen bouwplan in de zin van artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (zie artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening). Via het exploitatieplan kan de gemeente de kosten van de grondexploitatie (bouw- en woonrijp maken, nutsvoorzieningen, groenaanplant etc.) verhalen op de initiatiefnemer. De realisatie van het zonneveld betreft echter geen bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Daarom is het opstellen van een exploitatieplan niet nodig.

Anterieure overeenkomst

Vanwege het feit dat de onderhavige omgevingsvergunning invloed heeft op de fysieke leefomgeving en dat effecten merkbaar kunnen zijn in de directe omgeving kan er eventueel schade op grond van artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening ontstaan. Dit wordt ook wel planschade genoemd. Met de aanvrager van de omgevingsvergunning is een anterieure overeenkomst gesloten waarin staat dat dergelijke planschade geheel voor zijn rekening komt.

De gemeente neemt niet deel aan de ontwikkeling van het plan. Voor de gemeente zijn geen kosten te verwachten. Wel verzorgt de gemeente de planologische kaders na toetsing van de planontwikkeling. De ambtelijke kosten voor de realisatie van het plan zijn voor de gemeente verzekerd via de legesverordening en de anterieure overeenkomst.

5.2. Financiële haalbaarheid plan

Initiatiefnemer NRG2all wil aan de Wolfsdijk in Ede een zonneveld met een netto-oppervlakte (exclusief landschappelijke inpassing) van circa 2,8 hectare realiseren. Het zonneveld zal voor een periode van 25 jaar worden gebruikt. Er is door de initiatiefnemer een optieovereenkomst gesloten tot koop. Na een periode van 25 jaar wordt het zonneveld ontmanteld.

Om de financiële haalbaarheid aan te tonen, heeft de initiatiefnemer een memo opgesteld. Dit memo is als bijlage bij de toelichting gevoegd. Uit dit memo blijkt dat het aannemelijk is dat het project zal worden gerealiseerd.

Kortom, het plan is financieel haalbaar.

6. Inspraak en overleg

6.1. Omgevingsdialoog

Initiatiefnemers hebben de verplichting om de directe omgeving met een omgevingsdialoog te betrekken bij hun initiatief. Een goede dialoog over het plan met de buurt vergroot begrip en draagvlak en haalt informatie op, zodat het plan zo goed mogelijk past in zijn omgeving. Naast draagvlak en begrip kan er ook een (kwalitatief) beter plan ontstaan door participatie met de omgeving.

De initiatiefnemer van het plan heeft omwonenden en andere belanghebbenden zorgvuldig geïnformeerd over het plan. Ook is, waar mogelijk, rekening gehouden met de wensen van omwonenden en andere belanghebbenden. En zijn er mogelijkheden tot participatie. Een samenvatting van het omgevingsproces is weergegeven in de bijlage 'Participatie- en communicatieverslag'. Dit document is als bijlage bij de toelichting gevoegd.

De uitkomsten van de omgevingsdialoog heeft de gemeente betrokken bij de beoordeling van de omgevingsvergunningaanvraag.

6.2. Vooroverleg

In artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening en artikel 6.18 van het Besluit omgevingsrecht is voorgeschreven dat de gemeente bij de voorbereiding van een projectafwijkingsbesluit overleg pleegt met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn. Als gevolg daarvan is een concept toegestuurd naar onze vaste vooroverlegpartners. Onze vaste vooroverlegpartners hebben geen opmerkingen geplaatst, met uitzondering van de Rijksoverheid.

6.3. Zienswijzen

Het ontwerp-projectafwijkingsbesluit is gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegd. Binnen deze periode zijn zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in de bijgevoegde Nota van Zienswijzen en Wijzigingen.

7. Bijlagen

1. Inrichtingsplan met landschappelijke inpassing
2. Ecologische quickscan
3. Onderzoek stikstofdepositie
4. Participatie- en communicatieplan
5. Omgevingsdialoog met afspraken tussen NRG2all en bewoners Maanderdijk
6. Memo financiële haalbaarheid

Bijlage 2: Belangrijke informatie over uw omgevingsvergunning

U heeft een omgevingsvergunning gekregen. Het is belangrijk dat u de informatie in deze bijlage leest. Dit moet u doen voordat u begint met het uitvoeren van uw plan.

1. Algemeen

Bekendmaking van het besluit

Het besluit over uw omgevingsvergunning maken wij bekend op <https://www.overheid.nl/berichten-over-uw-buurt>. Daarnaast wordt dit besluit bekend gemaakt in de Ede Stad. Dat doen wij zodat belanghebbenden weten dat dit besluit is genomen.

Wie is belanghebbende?

Als aanvrager van de omgevingsvergunning bent u belanghebbende. Ook anderen kunnen belanghebbende zijn. Een belanghebbende is iemand die betrokken is bij een besluit of geschil en daar (direct) belang bij heeft. De voorwaarden staan in de wet en rechterlijke uitspraken. Met deze voorwaarden bepaalt de rechter of iemand belanghebbende is wanneer diegene beroep instelt. Voldoet iemand aan de voorwaarden? Dan wordt het beroep inhoudelijk behandeld.

Beroep instellen: zes weken de tijd

De omgevingsvergunning is niet meteen onherroepelijk (definitief). Belanghebbenden kunnen hiertegen beroep instellen. Zij kunnen ook aan de rechter vragen om de werking van het besluit uit te stellen. Dat kunnen zij doen door een voorlopige voorziening aan te vragen. Stelt de rechter de werking van het besluit uit? Dan kunt u in het uiterste geval de omgevingsvergunning niet gebruiken.

U mag uw omgevingsvergunning pas gebruiken nadat de periode van beroep instellen voorbij is én de rechter geen voorlopige voorziening heeft toegewezen.

Wilt u zelf beroep instellen? Bijvoorbeeld omdat u het niet eens bent met een voorschrift? Hoe u beroep instelt, leest u in bijlage 3.

Rechten van anderen

U heeft altijd rechten en plichten tegenover anderen. Bijvoorbeeld tegenover de gemeente of uw buren. Uw rechten en plichten veranderen niet door deze omgevingsvergunning. U kunt daarbij denken aan eigendomsrechten. Wilt u bijvoorbeeld bouwen óp de erfgrans? Dan heeft u toestemming nodig van uw buren.

Uw plan aanpassen

Wilt u uw plan veranderen? Dan heeft u misschien een nieuwe omgevingsvergunning nodig. Neem hierover zo snel mogelijk contact op met team Vergunningverlening. U kunt bellen naar het telefoonnummer 088 - 116 98 03.

Onder punt 2 de niet-relevante informatie verwijderen

2. Andere toestemmingen

U heeft een omgevingsvergunning gekregen voor de werkzaamheden die in de vergunning staan genoemd. De vergunning geldt niet voor andere werkzaamheden. Misschien heeft u daarom ook andere toestemmingen nodig. Misschien moet u nog een vergunning aanvragen. Of misschien moet u een melding doen. Hieronder leest u meer informatie.

Openbaar gebied gebruiken

Moet u openbaar gebied gebruiken om uw plan uit te voeren? Wilt u bijvoorbeeld bouw materiaal op de stoep zetten? Of een machine op de weg parkeren? Misschien heeft u hiervoor aparte toestemming nodig. Dit moet u zo snel mogelijk navragen bij uw gemeente.

Rioolaansluiting

Wilt u een rioolaansluiting aanvragen? Of wilt u hier informatie over? Neem hiervoor contact op met uw gemeente.

Grond afvoeren

Komt er meer dan 50 m³ grond vrij bij de bouwwerkzaamheden? En moet u deze grond afvoeren? In het Besluit bodemkwaliteit staat dat u dit moet melden. Dit moet u uiterlijk vijf werkdagen doen voordat u de grond afvoert. U meldt het afvoeren van grond via de website www.meldpuntbodemkwaliteit.nl.

Waarschijnlijk kunt u deze grond zonder extra keuring toepassen op een andere plek in de Regio de Vallei (gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen). Dit geldt wanneer de grond volgens zintuiglijke waarneming niet vervuild is, of als uit beperkt bodemonderzoek blijkt dat het schoon is.

Blijkt uit onderzoek dat de grond niet schoon is? Dan moet u extra onderzoek (laten) doen: een partijkeuring volgens het Besluit bodemkwaliteit. Dit extra onderzoek bepaalt wat er met deze grond kan worden gedaan.

Wilt u vrijgekomen grond van de bouwwerkzaamheden opnieuw gebruiken op hetzelfde terrein? Dat is altijd mogelijk.

Grond aanvoeren

Wilt u meer dan 50 m³ grond aanvoeren bij de bouwwerkzaamheden? Ook dit moet u melden via www.meldpuntbodemkwaliteit.nl. Meld dit uiterlijk vijf werkdagen voordat u de grond aanvoert.

Sloopmelding doen

Gaat u een bouwwerk slopen voordat u gaat bouwen? Of gaat u een gedeelte van een bouwwerk slopen? En verwacht u dat het slopen zorgt voor meer dan 10 m³ sloopafval? Dan moet u dit melden. Dit kunt u doen via de website www.omgevingsloket.nl. Meld dit uiterlijk vier weken voordat de sloopwerkzaamheden beginnen.

Sloopmelding en asbest verwijderen

Wilt u asbest laten verwijderen? Dan moet u altijd een sloopmelding doen via www.omgevingsloket.nl.

Gaat u gebouwen slopen die gebouwd zijn vóór 1994? Dan moet u bij de sloopmelding een asbestinventarisatierapport toevoegen. Dit rapport moet voldoen aan bepaalde regels en zijn opgesteld door een officieel

asbestinventarisatiebedrijf. Meer informatie leest u op de website www.infomil.nl/asbest.

Bouwen in de buurt van een watergang

Gaat u bouwen in de buurt van een watergang? Bijvoorbeeld in de buurt van een sloot, greppel, kanaal of rivier? Dan moet u overleggen met Waterschap Vallei en Veluwe. Het is namelijk verboden om sommige activiteiten uit te voeren in de buurt van een watergang.

Bijlage 4: Nota van Zienswijzen

Projectafwijkingsbesluit 'Zonneveld Wolfsdijk, Ede'

**Omgevingsvergunning artikel 2.12, lid 1, sub a, onder
3° Wabo**

27 september 2022

Inleiding

De ontwerp-omgevingsvergunning 'Zonneveld Wolfsdijk, Ede' heeft van donderdag 2 december 2021 t/m woensdag 12 januari 2022 ter inzage gelegen. Binnen de bovengenoemde termijn hebben wij 3 zienswijzen via een afzonderlijke brief ontvangen. Daarnaast zijn er zienswijzen ingediend door de medeondertekening van een andere zienswijze. Dit brengt het totaal op 11 zienswijzenindieners.

De zienswijzen worden in deze nota samengevat en van een beantwoording voorzien.

Ingediende zienswijzen

Ontvankelijkheid

Eenieder kan zienswijzen indienen tegen de ontwerp-omgevingsvergunning (artikel 3.12, lid 5 Wabo). De indieners van de zienswijzen hebben tijdig hun zienswijzen ingediend. Hierdoor zijn de zienswijzen ontvankelijk.

Inhoudelijke beoordeling

1. [...], hierna reclamant 1 (ontvangen op 8 december 2021).

Deze zienswijze is ondertekend door de bewoners en/of eigenaren van bovengenoemde adressen.

1.1. Bezwaar tegen zonnepanelen op landbouwgrond

Inhoud zienswijze

Wij maken in het algemeen bezwaar tegen het gebruik van weide- en/of landbouwgrond voor het plaatsen van zonnepanelen zolang er nog zeer veel daken in de gemeente onbenut zijn gebleven voor dit doel.

Gemeentelijke reactie

In de 'Wind- en zonnewijzer' is opgenomen dat de Edese zonneladder alleen geldt bij de afweging en inpassing van middelgrote en grote initiatieven op perceelsniveau. De zonneladder helpt bij het beoordelen van de geschiktheid van een initiatief voor duurzame energie op perceelsniveau.

Bovenstaande betekent dat alleen wordt gekeken naar het perceelsniveau van het initiatief. Er wordt dus niet gekeken naar de overige gronden die een initiatiefnemer in eigendom heeft of naar gronden en daken die geen eigendom van een initiatiefnemer zijn.

Op de locatie zijn geen gebouwen met daken aanwezig (trede 1). Hoewel sprake is van dubbel ruimtegebruik, gaat het bij dit initiatief niet om de voorbeelden uit trede 2. Verder is de locatie niet gelegen op gronden die op langere termijn zijn bestemd voor een bouwbestemming (trede 3). Gezien de ligging en het huidige agrarisch gebruik valt de planlocatie onder trede 4. Hierbij is in dit geval sprake van dubbel ruimtegebruik door het combineren van het zonnepark met de volgende functies:

- Natuur en bijbehorende biodiversiteit.
- Klimaatadaptatie. Momenteel wordt het water zo snel mogelijk afgevoerd i.v.m. intensief agrarisch gebruik. Na aanleg van het zonneveld is dit niet meer nodig en kan de kavel juist als waterbuffer dienen. Door het verlagen van de bodem aan de zuidzijde

van het plangebied wordt het waternet minder (snel) belast bij piekwater en wordt een natte zone gecreëerd.

- Begrazing door kleinvee (schapenbegrazing). Een paar weken per jaar, buiten het broedseizoen, kan het kruidenrijk grasland onder de zonnepanelen worden begraaasd door kleinvee.

Verder geeft de Edese zonneladder geen volgtijdelijkheid aan, maar maximale benutting van de verschillende opties. Het doel voor 2022 is om 132.000 zonnepanelen op daken en 50 ha zonnepanelen in het veld te hebben gerealiseerd. De realisatie van beide opties kunnen parallel aan elkaar plaatsvinden zolang het maximum van 40 hectare grote zonnevelden in de periode 2018-2022, zoals vastgesteld door de gemeenteraad, niet wordt overschreden.

Kortom, het initiatief voldoet aan de Edese zonneladder.

Daarnaast voldoet het initiatief ook aan het nationale en provinciale beleid voor zonnevelden. Ten aanzien van het provinciale beleid en de provinciale regels wordt verwezen naar respectievelijk paragraaf 3.2.1 en paragraaf 3.2.2 van de toelichting.

Ten aanzien van het Rijksbeleid geldt dat voorop staat dat een gemeente niet is gebonden aan Rijksbeleid.⁸ Een bestuursorgaan is namelijk alleen gebonden aan zijn eigen beleid. Een gemeente hoeft daarom slechts rekening te houden met Rijksbeleid. Zowel de Nationale Omgevingsvisie als de 'Wind- en zonnwijzer' hanteren een voorkeur voor zonnepanelen op daken. In de NOVI staat het volgende over de voorkeursvolgorde:

Op dit moment worden in toenemende mate zonneparken in veldopstelling ontwikkeld, soms ten koste van de kwaliteit van het landelijk gebied. Om te stimuleren dat locaties zorgvuldig worden uitgekozen, heeft het Rijk in samenwerking met medeoverheden en andere belanghebbenden een voorkeursvolgorde uitgewerkt. De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Het inpassen op daken en gevels draagt niet alleen bij aan het combineren van functies. Omdat hier al sprake is van bebouwing, zal het introduceren van zonnepanelen op deze plekken doorgaans minder invloed hebben op de kenmerken of identiteit van een gebied. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Ook in dat geval gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties. Hoewel natuur- en landbouwgebieden daarbij niet volledig worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren of areaal in beheer van het Rijk (zoals Rijkswaterstaat, ProRail, Staatsbosbeheer), waaronder waar mogelijk bermen van spoor- en autowegen.

Deze voorkeursvolgorde houdt geen volgtijdelijkheid in. Na het verkennen van mogelijkheden voor het toepassen van zon-PV kan worden begonnen met het gelijktijdig benutten van gekozen

⁸ ABRvS 15 augustus 2007, ECLI:NL:RVS:BB1740.

mogelijkheden. Deze voorkeursvolgorde wordt meegenomen in de Regionale Energie Strategieën. Als onderdeel van het RES-proces zullen deze kwalitatief gewaardeerd worden in het Nationaal Programma RES. In deze waardering wordt gekeken hoe ruimtelijke belangen tegen elkaar zijn afgewogen. Daarbij zal voor zon-PV worden nagegaan of de voorkeursvolgorde uit de NOVI in deze afweging goed is betrokken. Daarnaast zal het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL) worden gewijzigd, waardoor gemeenten meer mogelijkheden krijgen voor het bevorderen van zon-PV op daken. Ook wordt de subsidieregeling SDE++ aangepast waardoor deze bijdraagt aan de voorkeursvolgorde.

Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, is ook in de NOVI niet uitgesloten dat agrarische gronden in aanmerking komen voor een zonneveld. Bovendien voorziet het plan in dubbel ruimtegebruik, waardoor sprake is van 'slimme functiecombinaties' in het landelijk gebied. Daarnaast geldt dat er geen volgtijdelijkheid is. Hierdoor kan er gestart worden met dit initiatief zonder dat eerst alle daken vol moeten liggen met zonnepanelen.

Verder geldt dat de nationale voorkeursvolgorde minder streng is dan de Edese zonneladder. In de nationale voorkeursvolgorde wordt namelijk slechts in zijn algemeenheid een voorkeur uitgesproken, terwijl de Edese zonneladder op perceelsniveau een strakke lijn hanteert.

Kortom, het onderhavige plan voldoet aan de zonneladders uit het gemeentelijke beleid en de NOVI.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

1.2. Bodem

Inhoud zienswijze

Uit meerdere onderzoeken en publikaties is gebleken dat bij gebruikmaking van weide- en/of landbouwgrond voor zonnepanelen dit ernstige nadelige gevolgen heeft voor die betreffende grond én de omgeving daarvan, zoals de aangrenzende waterweg en omgevings gronden. Bodem- en waterverontreiniging dus. Zo is er uit Duits onderzoek gebleken dat door regenval op de zonnepanelen giftige en zware metalen, zoals koper, cadmium, lood en tin, uit kunnen spoelen in de betreffende grond en deze én omliggende gronden kunnen verontreinigen.

Gemeentelijke reactie

Kennis over bij welk ontwerp (hoogte, lichtspleten, helling, expositie) er zeker geen negatieve effecten op het bodemleven optreden is nog niet onderzocht. Momenteel ontbreekt het aan harde cijfers, er zijn alleen literatuurstudies beschikbaar die tegenstrijdige resultaten tonen. De verwachting is dat de meest gekozen opstellingen nu al geen groot effect hebben. Uitgangspunt van de gedragscode van Holland Solar is geen zonnenvelden te bouwen met een negatief effect op de bodemvruchtbaarheid.

Er worden geen chemicaliën en drijfmest gebruikt bij het onderhouden van het zonneveld. Gedurende lange tijd wordt minder en met minder zware machines over de grond gereden. Mogelijk heeft dit positieve gevolgen voor de bodem. Wat exact het gevolg is van schaduw op de lange termijn is nog

niet onderzocht.

Het plan is getoetst aan de aspecten bodem en water. Uit deze toetsing blijkt dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Hierbij wordt verwezen naar paragraaf 4.5 en 4.6 van de toelichting op de omgevingsvergunning.

De verplichte bodemtoets bij ruimtelijke ontwikkelingen en omgevingsvergunningen hoeft alleen te zien op de milieukundige geschiktheid van de bodem voor het initiatief en een eventuele onderzoeksplicht. Tijdelijke verstoringen in de bodem door grond- of graafwerkzaamheden zijn zeer gangbaar bij wijzigingen van gebruik of bestemming. Deze vallen onder algemene wet- en regelgeving van grondverzet zoals de Wet bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit. Er worden hier op dat gebied geen bijzonderheden verwacht. Zie paragraaf 4.6 van de toelichting.

Er is nog zeer weinig bekend over het vrijkomen van chemische stoffen van de bovengrondse voorzieningen van zonneweides. Uitloging van metalen van de frames en palen behoort in feite niet plaats te vinden en zou moeten worden opgevat als nieuwe bodemverontreinigingen als het schadelijke stoffen betreft. Voor aluminium is geen interventiewaarde vastgesteld, omdat het van nature in hoge gehalten voorkomt in de bodem. Hoge concentraties in het grondwater zijn eerder een gevolg van verzuring dan van verhoogde emissies.

Tegen langdurige of langzame effecten vanuit bovengrondse voorzieningen, waarbij stoffen in de bodem terecht (kunnen) komen, wordt in algemene zin niet opgetreden, alleen tegen acute situaties zoals lekkages of ongevallen. Er zijn bij een lopende pilot wel eens verhoogde concentraties aan titanium aangetoond in de vegetatie van de inspoelzone van zonnepanelen. Dit kan afhankelijk zijn van het toegepaste materiaal of de coating van de zonnepanelen. Ook bij toepassing van schoonmaakmiddelen kunnen stoffen in de bodem terecht komen.

Op langdurige effecten is de algemene zorgplicht van toepassing als aantoonbaar sprake is van gevaar, risico of schade door vrijkomende stoffen. Er is op dit moment geen reden om aan te nemen dat dit bij zonnepanelen of zonneweides het geval kan zijn. De initiatiefnemer is daarnaast gehouden aan de algemene zorgplicht onder meer bij het schoonmaken van de zonnepanelen.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

1.3. Calamiteiten

Inhoud zienswijze

Aangrenzende percelen en hun bewoners / eigenaren lopen grote risico's bij calamiteiten zoals een brand. Inmiddels opgedane ervaringen leren ons namelijk dat resten (zoals o.a. kleine stukjes glas) van de zonnepanelen, zeker bij grote geplaatste aantallen, in zo'n situatie tot ver in de omtrek neer kunnen slaan en tot grote schade van deze én omgevingsgronden kunnen leiden. Het blijkt dat het verwijderen van neergekomen resten van de zonnepanelen en het volledig reinigen van de gronden een haast onmogelijke opgave is. Omliggende gronden zullen in zo'n situatie niet meer op een verantwoorde wijze te gebruiken zijn voor het laten grazen van vee of bijv. paarden.

Gemeentelijke reactie

De aanvrager zal de best beschikbare technieken gebruiken bij de aanleg van het zonnepark. Toch blijft er altijd een kans op het ontstaan van brand. In het advies van de VGGM worden maatregelen geadviseerd die het brandrisico tot een minimum

beperken. Daarbij zijn de grootste risico's beschreven. De kans dat een brand overslaat naar een woning (door vlieg vuur) op genoemde afstanden is klein, maar niet geheel uit te sluiten.

De maatregelen uit het advies van de VGGM hebben betrekking op de inhoud van deze zienswijze. Dat wil zeggen, dat als het advies van de VGGM wordt overgenomen het brandrisico minimaal is. In het onderhavige geval is het advies van de VGGM overgenomen.

In de adviesbrief wordt niet inhoudelijk gesproken over de risico's van brandoverslag door vlieg vuur.

Uit het Adviesrapport "Advies vlieg vuur vreugdevuren" van het Instituut Fysieke Veiligheid uit 2020 is gebleken dat 'vlieg vuur nog steeds een relatief ongrijpbaar fenomeen is, zodat het voor de brandweer moeilijk is om te kunnen onderbouwen bij welke omvang en samenstelling van een brandstapel de veiligheid van omstanders te allen tijde gegarandeerd kan worden.' Als de brandbestrijding zo goed mogelijk is, lijkt de kans op vlieg vuur beperkt.

Bij een brand van de zonnepanelen kunnen kleine brandende deeltjes vrijkomen, maar deze kleine deeltjes branden waarschijnlijk niet lang of zijn al uitgebrand voordat ze een rieten kap raken. Als deze deeltjes toch brandend op een rieten kap neerkomen is de vraag of ze dan nog voldoende energie hebben een kapbrand te veroorzaken.

De inzet van de brandweer is van meerdere factoren afhankelijk en wordt per situatie bepaald. De inzet zal echter altijd gericht zijn op het beheersbaar houden van de brand. Daarbij zijn de voorwaarden zoals een goede bereikbaarheid en voldoende bluswater belangrijk. Ondanks een goede bereikbaarheid en bluswatervoorziening blijft er nog altijd een risico over dat er meerdere panelen zullen afbranden. Dit is namelijk mede afhankelijk van de ontdekkingstijd, alarmeringstijd, opkomsttijd en inzetijd. Door optimalisering van bovengenoemde punten is het risico op rondvliegende resten van zonnepanelen voldoende geminimaliseerd. Zie hiervoor ook paragraaf 4.15 van de toelichting.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

1.4. Elektriciteitsnet

Inhoud zienswijze

Momenteel blijkt dat het huidige electriciteitsnet nog helemaal niet geschikt is om grote hoeveelheden inkomende stroom te kunnen verwerken. Men zal derhalve eerst ervoor dienen te zorgen dat toelevering van stroom überhaupt op het bestaande net mogelijk wordt.

Gemeentelijke reactie

De energie die wordt opgewekt door zonnepanelen wordt geleverd aan het elektriciteitsnetwerk. Binnen het elektriciteitsnetwerk zijn verschillende elektriciteitsnetten:

- Laagspanningsnet: het laagspanningsnet ligt overal waar elektriciteit verbruikt wordt. Hier zijn bijvoorbeeld alle voedingspunten voor woningen op aangesloten. Kleinere zonnenvelden kunnen hierop worden aangesloten. Maar alleen als er ruimte is op het elektriciteitsnetwerk.

- Middenspanningsnet: dit verbindt het hoogspanningsnet met het laagspanningsnet. In het middenspanningsnet zijn onderstations en regelstations opgenomen. Is er ruimte beschikbaar op de middenstations? Dan kunnen daar middelgrote zonnepelden op worden aangesloten.
- Hoogspanningsnet: grote zonnepelden worden aangesloten op een onderstation van Liander of op het hoogspanningsnet van TenneT. Dit hangt af van de grootte en locatie. TenneT is de landelijke beheerder van het hoogspanningsnet in Nederland.

De stroom die op het zonnenveld aan de Wolfsdijk wordt opgewekt dient aan het net te worden terug geleverd, zodat deze vervolgens verder gedistribueerd kan worden naar potentiële afnemers. Liander heeft aangegeven dat op onderstation Frankeneng in de gemeente Ede capaciteit is. De initiatiefnemer (NRG2All b.v.) heeft een offerte aangevraagd en aanbetaald, waardoor de capaciteit gereserveerd is en aansluiting op het net zeker is. De aansluiting van het zonnenveld aan de Wolfsdijk was definitief toegezegd voordat TenneT op 2 september 2021 de congestiemelding voor teruglevering van stroom aan het net voor Gelderland afkondigde. Toelevering van stroom van het initiatief naar het net is dus gewaarborgd.

Voor nieuwe grote zon- en windinitiatieven die voor 2 september 2021 nog geen aansluitingsreservering van Liander hadden is het voorlopig niet mogelijk om een aansluiting op het net te krijgen, omdat het hoogspanningsnet in Gelderland de grens heeft bereikt voor teruglevering van elektriciteit.

Projecten met een opwekvermogen van ongeveer meer dan 150 zonnepanelen vallen onder de congestiemelding van TenneT. Voor kleinere opwekprojecten voor kleinverbruikers is aansluiting op het elektriciteitsnet nog wel mogelijk als het laagspanningsnet in dat deel van Ede daar voldoende ruimte voor heeft. De congestiemelding van TenneT geldt namelijk alleen voor grotere aansluitingen. Opwekprojecten waarbij de opgewekte stroom volledig voor eigen gebruik is en levering aan het net niet nodig is, kunnen sowieso worden gerealiseerd.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

1.5. Bodem en ecologie

Inhoud zienswijze

In een aanbeveling van de adviesraad van de overheid is gemeld dat deze van mening is voorrang te geven aan plaatsing van zonnepanelen op daken in plaats van gebruikmaking van weide- en landbouwgronden. Ook natuurbeschermers en ecologen waarschuwen voor zonneparken op gronden. Volgens hen zou het nadelige gevolgen hebben, ja zelfs funest zijn voor het bodemleven, grond vitaliteit, insecten, vogels enz. Zie hiervoor Rijksadviseur voor fysieke leefomgeving Berno Strootman en bodemexpert Michiel Rutgers.

Gemeentelijke reactie

Het plan is getoetst aan de aspecten ecologie en bodem. Uit deze toetsing blijkt dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Hierbij wordt verwezen naar paragraaf 4.4 en 4.6 van de toelichting op de omgevingsvergunning.

Ten aanzien van het Rijksbeleid geldt dat voorop staat dat een gemeente niet is gebonden aan Rijksbeleid.⁹ Een bestuursorgaan is namelijk alleen gebonden aan zijn eigen beleid. Een gemeente hoeft daarom slechts rekening te houden met Rijksbeleid. De door reclamant aangehaalde personen hebben geen Rijksbeleid gepubliceerd. De toetsing aan het Rijksbeleid is verwoord in paragraaf 3.1 van de toelichting. Zowel in de Nationale Omgevingsvisie als in de gemeentelijke 'Wind- en zonnewijzer' is de mogelijkheid geboden om zonnevelden op landbouwgronden te realiseren. Dit project voldoet aan deze beleidsdocumenten.

Verder wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 1.1 en zienswijze 1.2.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

1.6. Uitzicht en haag zuidzijde

Inhoud zienswijze

Ons uitzicht wordt op een negatieve wijze beïnvloed bij plaatsing van zonnepanelen op de betreffende percelen en vinden het een ontsiering van de omgeving. In de digitale bijeenkomst is aangegeven dat het niet wenselijk is (en zelfs de gemeente Ede ertegen zou zijn) aan de zuidzijde een volledig gesloten haag te plaatsen. Als men bereid zou zijn een haag aan alle 4 zijdes van het zonnepark te plaatsen van minimaal 1 meter hoger dan het hoogste punt van de zonnepanelen, deze haag dient ook geplaatst te worden voor- of achterlangs het bestaande bosje gelegen aan de kant van de Maanderdijk, zodat de haag volledig aangesloten staat om het het zonnepark heen dan zou in ieder geval een gedeelte van het zicht op het zonnepark voor de omgeving en de bewoners van de omgeving weggenomen worden. Echter wil het daarmee niet wegnemen dat je alsnog op hogere niveau en op meer afstand je nog steeds zicht zou hebben op het zonnepark.

Gemeentelijke reactie

Er bestaat niet zoiets als een recht op een blijvend vrij uitzicht. Dit neemt niet weg dat de gemeente het belang dat reclamant 1 heeft bij het behoud van hun uitzicht moet betrekken in zijn belangenafweging. Dit belang is door de gemeente in zijn belangenafweging onderkend.¹⁰ De gemeente heeft echter een zwaarder gewicht toegekend aan het belang dat is betrokken bij het realiseren van dit plan waarmee het algemene belang van duurzame energieopwekking wordt gediend. Daarnaast wordt de openheid van het landschap niet onevenredig aangetast en er ontstaat geen verrommeling. Het zonneveld wordt namelijk zorgvuldig landschappelijk ingepast, waardoor het zicht op het zonneveld wordt verzacht.

Los van bovenstaande heeft reclamant 1 na de terinzagelegging overleg gevoerd met de initiatiefnemer. Als gevolg daarvan is het landschappelijk inpassingsplan aangepast. In de tekst is toegevoegd dat er aan de zuidzijde een struweelhaag wordt geplant van 3 meter hoog (even hoog als aan de rest van de randen, behalve aan de noordrand waar de haag 4 meter is) en 4 meter breed. Op pagina 17 is de haag toegevoegd aan de plantekening en op

⁹ ABRvS 15 augustus 2007, ECLI:NL:RVS:BB1740.

¹⁰ ABRvS 25 oktober 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2861.

pagina 19 zit het vernieuwde profiel van de zuidzijde.

Door deze aanpassing wordt verder tegemoetgekomen aan de wensen van reclamant 1. Daarnaast blijft nog steeds sprake van een zorgvuldig landschappelijk inpassingsplan.

Conclusie

Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het plan. Het landschappelijk inpassingsplan is aangepast. In de tekst is toegevoegd dat er aan de zuidzijde een struweelhaag wordt geplant van 3 meter hoog (even hoog als aan de rest van de randen, behalve aan de noordrand waar de haag 4 meter is) en 4 meter breed. Op pagina 17 is de haag toegevoegd aan de plantekening en op pagina 19 zit het vernieuwde profiel van de zuidzijde.

1.7. Compensatie, draagvlak en financiële participatie

Inhoud zienswijze

Graag willen we vooraf in overleg met NRG2all over de compensatie die geboden gaat worden voor eerder genoemde bezwaren in deze brief. De mensen wonende aan de Wolfsdijk hebben wel toezegging gekregen om gecompenseerd te worden doormiddel van een warmtepomp en zonnepanelen voor hun huis zodat deze energieneutraal zou worden. We zien daarbij niets in het door NRG2all ingediende participatieplan. Eerdere punten die genoemd en besproken zijn in de bijeenkomsten en de klankbordgroep worden verdraaid of niet beantwoord door NRG2all. Deze bijeenkomsten en klankbordgroep zijn door NRG2all georganiseerd om een dossier aan te leggen waarbij het lijkt dat er geen bezwaren zijn van de buurtbewoners en dat NRG2all goed gecommuniceerd heeft met de buurtbewoners. Echter is dit niet het geval en zien de buurtbewoners dit volledig anders.

Gemeentelijke reactie

Draagvlak

Er is geen wettelijke regel die bepaalt dat een ruimtelijk plan een ontwikkeling alleen mogelijk mag maken als daarvoor voldoende draagvlak in de omgeving bestaat.¹¹ Of voldoende draagvlak voor het plan bij de omwonenden bestaat is niet van doorslaggevende betekenis. Dit betekent niet dat het aspect draagvlak geen enkele rol speelt in de besluitvorming. Het streven naar draagvlak vormt een aspect dat zich vertaalt in de belangenafweging die het bevoegd gezag bij de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het voorziene zonneveld dient te maken.¹²

Dit neemt niet weg dat, bijvoorbeeld op grond van gemeentelijk beleid, van een initiatiefnemer kan worden verlangd dat hij (specifieke) inspanningen verricht die zijn gericht op het informeren van omwonenden en het verwerven of vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor de gewenste ontwikkeling. Het niet behoorlijk nakomen van een dergelijke inspanningsverplichting kan voor het bestuursorgaan reden zijn de gewenste medewerking niet te verlenen.¹³

In dit geval is in de 'Wind- en zonnewijzer' een inspanningsverplichting voor de initiatiefnemer opgenomen om draagvlak te zoeken via een

¹¹ ABRvS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1781.

¹² ABRvS 20 november 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3917.

¹³ ABRvS 18 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4209.

omgevingsdialoog.

(Proces)participatie omgeving: initiatiefnemers hebben de verplichting om de directe omgeving door de omgevingsdialoog te betrekken bij hun initiatief en betrekken dit bij het participatieplan. De gemeente biedt ondersteuning bij het opstellen van dit participatieplan en hanteert daarbij de uitgangspunten uit de Edese participatieaanpak.

Een goed gesprek over het plan met de buurt vergroot begrip en draagvlak en haalt informatie op, zodat het plan zo goed mogelijk past in zijn omgeving. En wellicht - in combinatie met andere opgaven - meerwaarde kan bieden. Naast draagvlak en begrip kan er ook een (kwalitatief) beter plan ontstaan door participatie met de omgeving. De gemeente Ede vindt het dan ook belangrijk dat initiatiefnemers de directe omgeving met een omgevingsdialoog betrekken bij hun initiatief. De uitkomsten van de omgevingsdialoog worden door de gemeente betrokken bij de beoordeling van het plan.

In de 'Wind- en zonnwijzer' is echter geen resultaatsverplichting opgenomen. Er is in dit gemeentelijke beleid niet een harde randvoorwaarde neergelegd waaraan de consequentie is verbonden dat het plan niet mag worden vastgesteld als draagvlak of een vorm van participatie ontbreekt. Het beleid brengt de wens tot uitdrukking dat voldoende maatschappelijk draagvlak wordt verkregen alsmede de wens inwoners te laten participeren bij de planvorming, een wens waarvan de realisering primair op de weg van de initiatiefnemer is gelegen. Van de initiatiefnemer wordt verwacht dat hij zich inspant om voldoende draagvlak te verwerven en participatie mogelijk te maken.¹⁴

In het onderhavige geval heeft de initiatiefnemer een omgevingsdialoog gevoerd. Zo heeft er in een vroeg stadium afstemming plaatsgevonden met omwonenden, maar ook met andere belanghebbenden. De geplaatste opmerkingen zijn meegenomen in het definitieve plan. Het participatieproces en het omgevingsproces zijn weergegeven in de separaat toegevoegde bijlage 'Participatie en communicatieplan'. Uit dit document blijkt dat de initiatiefnemer zich redelijkerwijs voldoende heeft ingespannen om draagvlak te zoeken.

Daarnaast is bij de omgevingsvergunning een ruimtelijke onderbouwing gevoegd en heeft een zorgvuldige belangenafweging plaatsgevonden. Aan het algemeen belang (*o.a. duurzame energieopwekking, zorgvuldige landschappelijke inpassing, inspanning voor omgevingsdialoog*) wordt een groter gewicht toegekend dan aan het belang van omwonenden (*o.a. verlies agrarische grond, behoud bestaande landschap, beperking uitzicht en gebrek aan draagvlak*).

Financiële participatie en compensatie

Er is geen wettelijke regel die bepaalt dat een ruimtelijk plan een ontwikkeling alleen mogelijk mag maken als financiële participatie plaatsvindt. Dit neemt niet weg dat, bijvoorbeeld op grond van gemeentelijk beleid, van een initiatiefnemer kan worden verlangd dat hij (specifieke) inspanningen verricht op het gebied van financiële participatie.

¹⁴ ABRvS 23 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3580.

In dit geval is in de 'Wind- en zonnewijzer' een inspanningsverplichting voor de initiatiefnemer opgenomen om financiële participatie mogelijk te maken.

Financiële participatie: In de praktijk blijkt dat financiële participatie in het project het draagvlak bij omwonenden vergroot. Daarnaast zorgt dit voor betrokkenheid bij de energietransitie-opgave. In het participatieplan moet een initiatiefnemer dan ook aangeven hoe hij zoekt naar een redelijke (financiële) compensatie. Dit kan bijvoorbeeld door financiële participatie mogelijk te maken en daarnaast door lokaal te investeren in de ruimtelijke kwaliteit via bijvoorbeeld een gebiedsfonds.

Voor de categorie zonnenvelden groter dan 2 hectare streven we naar een financiële participatie van 50%. De haalbaarheid hiervan wordt in overleg met initiatiefnemer, belanghebbenden en omwonenden vastgesteld. Het exacte percentage kan daarom afwijken. De initiatiefnemer verwerkt dit in een participatieplan, conform de werkwijze bij windturbines. Hierbij wordt ook de mogelijke rol van een energie coöperatie betrokken, net als bij de participatie windturbines.

In de 'Wind- en zonnewijzer' is echter geen resultaatsverplichting opgenomen. Er is in dit gemeentelijke beleid niet een harde randvoorwaarde neergelegd waaraan de consequentie is verbonden dat het plan niet mag worden vastgesteld als een vorm van financiële participatie ontbreekt. Het beleid brengt de wens tot uitdrukking dat voldoende maatschappelijk draagvlak wordt verkregen alsmede de wens inwoners financieel te laten participeren bij de planvorming, een wens waarvan de realisering primair op de weg van de initiatiefnemer is gelegen. Van de initiatiefnemer wordt verwacht dat hij zich inspent om financiële participatie mogelijk te maken.

In het onderhavige geval heeft de initiatiefnemer een omgevingsdialoog gevoerd en zijn de participatiemogelijkheden uitgewerkt en besproken. Het participatieproces en het omgevingsproces zijn weergegeven in de separaat toegevoegde bijlage 'Participatie en communicatieplan'. Uit dit document blijkt dat de initiatiefnemer zich redelijkerwijs voldoende heeft ingespannen om financiële participatie mogelijk te maken. De concrete afspraken staan op pagina 10 van deze bijlage. Hierin wordt ook compensatie aan een aantal omwonenden geboden.

Na de terinzagelegging heeft reclamant overleg gevoerd met de initiatiefnemer (NRG2all). Als gevolg daarvan is tussen reclamant 1 en NRG2ALL afgesproken dat reclamant 1 ook compensatie krijgt door meegenomen te worden in het zogenaamde '0-op-de-meter-proces'. Dat wil zeggen dat de woningen van reclamant 1 vanuit het project een warmtepomp en zonnepanelen krijgen en dat de installatie hiervan op kosten van het project zal komen. De bevestiging hiervan is door NRG2all persoonlijk aan de betreffende woningeigenaren gestuurd.

Kortom, de initiatiefnemer heeft aan de inspanningsverplichting voldaan om financiële participatie mogelijk te maken.

Conclusie

Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het plan. De extra gemaakte afspraken worden toegevoegd als extra bijlage aan de toelichting.

2. [...], hierna reclamant 2 (ontvangen op 21 december 2021).

2.1. Draagvlak

Inhoud zienswijze

Ik ben zelf grotendeels eigenaar van [...]; echter de grond waar de zonnepanelen op zouden moeten komen is van mijn vader. Er is door NRG2all op geen enkele manier contact met mij geweest om hun plannen te verduidelijken. Ik heb een van hun medewerkers begin dit jaar kort gesproken, deze zouden bij mij terugkomen maar er komt niks; maar de plannen worden wel doorgedrukt. In de laatste informatiebijeenkomst van 1 december jl. kwamen er ineens allerlei verassingen uit de hoge hoed, wat absoluut niet gewenst is. Ik ben dan ook 100% tegen dit plan.

Gemeentelijke reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 1.7.

Uit de omgevingsdialoog blijkt dat er meerdere bijeenkomsten zijn geweest. Verder geldt dat er op 23 februari 2022 nog een afspraak is geweest tussen NRG2all en reclamant 2. Tijdens deze afspraak is de zienswijze van reclamant 2 besproken en is bekeken of men tot een oplossing kan komen.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

2.2. In- en uitrit

Inhoud zienswijze

Er wordt zomaar een in- en uitrit op papier gezet door NRG2all over mijn erf aan de [...]; NRG2all heeft met mij geen contract of recht van overpad; daarnaast wil ik absoluut geen bouwverkeer over mijn erf hebben; dit kan absoluut niet! Is mijn smalle erf ook helemaal niet geschikt voor.

Gemeentelijke reactie

Op het erf van reclamant 2 is een zakelijk recht van erfdienstbaarheid gevestigd. Dit recht van erfdienstbaarheid ziet echter niet op een recht van overpad om via zijn perceel de gronden van het zonnenveld te bereiken.

Om een oplossing te vinden is de inrit verplaatst. De inrit van het zonnenveld is verplaatst naar de zuidwestzijde van het perceel Wolfsdijk 15 te Ede. Dit betekent dat er niet meer sprake is van een inrit op het perceel van reclamant 2. De nieuwe inrit is afgestemd met de eigenaren van Wolfsdijk 15 te Ede.

Conclusie

Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het plan. De situatietekening en het landschappelijk inpassingsplan zijn aangepast. De inrit is verplaatst naar de zuidwestzijde van het perceel Wolfsdijk 15 te Ede. Dit is ten westen van het perceel van reclamant 2.

2.3. Erfgrens

Inhoud zienswijze

Er is met mijn ouders een hele andere erfgrens afgesproken dan dat NRG2all op tekening zet, dit is al meerdere keren aan NRG2all doorgegeven, maar dit

wordt maar niet aangepast.

Gemeentelijke reactie

Primair merken wij op dat de zienswijze niet nader wordt onderbouwd. Onduidelijk is welke erfgrens wordt bedoeld. Verder merken wij op dat het project voor ons op zichzelf aanvaardbaar is. Hierbij wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 3.6.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

2.4. Uitzicht en schade

Inhoud zienswijze

Er zouden lichte begroeiing/ struiken buitenom het park geplant worden; in het nieuwe plan zijn dit bomen van 4 m1 hoog; Dit gaat mijn uitzicht helemaal weg nemen. En daarbij ontnemt mij dit meters aan zonlicht op mijn aangrenzend grasland; ik krijg daar 25 jaar lang schade van! Niet alleen van de schaduw maar ook van takken e.d. wat in mijn weiland terecht komt.

Gemeentelijke reactie

Er bestaat niet zoiets als een recht op een blijvend vrij uitzicht. Dit neemt niet weg dat de gemeente het belang dat reclamant 2 heeft bij het behoud van hun uitzicht moet betrekken in zijn belangenafweging. Dit belang is door de gemeente in zijn belangenafweging onderkend.¹⁵ De gemeente heeft echter een zwaarder gewicht toegekend aan het belang dat is betrokken bij het realiseren van dit plan waarmee het algemene belang van duurzame energieopwekking wordt gediend. Daarnaast wordt de openheid van het landschap niet onevenredig aangetast en er ontstaat geen verrommeling. Het zonneveld wordt namelijk zorgvuldig landschappelijk ingepast, waardoor het zicht op het zonneveld wordt verzacht.

In het landschappelijk inpassingsplan is als uitgangspunt gekozen voor een karakteristieke rationele verkaveling haaks op wegen, aangezet met inheemse struweelhagen. De omringende haag van circa 3 meter hoog aan de oost- en westzijde en 4 meter hoog aan de noordzijde met boomvormers als uitschieters, maakt het zonnepark nagenoeg onzichtbaar voor voorbijgangers en omwonenden. De inbreuk op het open landschapsbeeld blijft beperkt omdat deze haag – gezien vanaf de Wolfsdijk en de Maanderbroekweg - niet boven de groene horizon uitkomt die gevormd wordt door de populierenrijen aan de andere zijde van het Maanderbroek, langs de Maanderdijk en het bosje aan het uiteinde van het projectgebied. De beperkte impact wordt geïllustreerd in de 3D-impressies op pagina 25 en 26 en op de dwarsprofielen op pagina 18 en 19.

De struweelhaag aan de noordzijde van het zonnepark wordt 4 meter hoog met op een aantal plekken boomvormers die hoger kunnen worden (tot uiteindelijk een volwaardige boom). Dit past in de omgeving omdat de noordzijde als onderdeel kan worden gezien van de erfbeplanting van de erven aan de Wolfsdijk nr. 9, 11 en 15.

Verder is de struweelhaag op minimaal 4 meter gesitueerd van de perceelsgrens met reclamant 2. Hierdoor komen een deel van de schaduw en

¹⁵ ABRvS 25 oktober 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2861.

een deel van de takken niet in het weiland van reclamant 2 terecht. Voor zover sprake is van schaduwwerking, geldt dat de gemeente een zwaarder gewicht heeft toegekend aan het belang dat is betrokken bij het realiseren van dit plan waarmee het algemene belang van duurzame energieopwekking wordt gediend.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

2.5. Gebruiksduur van 25 jaar

Inhoud zienswijze

Er zou een gebruiksduur zijn van 25 jaar; als er 25 jaar bomen staan, dan zijn die al lang geen 4 m1 hoog meer, maar veel hoger; en na 25 jaar mag de grond dan wel weer agrarisch gebruikt worden, maar worden die bomen dan ook weer geheel verwijderd? Die vragen/antwoorden worden door NRG2all ontweken. Dit moet vooraf duidelijk gemaakt en vastgelegd worden. Na 25 jaar het gehele park weg, incl. alle aangebrachte beplanting; weer in de originele staat terugbrengen zoals het nu is.

Gemeentelijke reactie

In dit geval gaat het om een tijdelijk project, omdat het zonnenveld voor een periode van maximaal 25 jaar zal worden gebruikt. Na een periode van 25 jaar wordt het zonnenveld ontmanteld. Om de tijdelijkheid te waarborgen, wordt aan de omgevingsvergunning het voorschrift verbonden dat de vergunning geldt voor een periode van maximaal 25 jaar die begint na aanvang van de bouwwerkzaamheden. Na deze periode dienen alle bouwwerken (zonnepanelen, hekwerken, transformator- en inkoopstation) binnen drie maanden te worden verwijderd en kunnen de gronden weer hoofdzakelijk agrarisch worden gebruikt.

Aan de omgevingsvergunning is het volgende voorschrift verbonden:

- Binnen drie maanden na afloop van de vergunningstermijn (25 jaar na aanvang bouwwerkzaamheden) moet de voor de verlening van de vergunning bestaande toestand zijn hersteld, met uitzondering van de landschappelijke inpassing. De landschappelijke inpassing moet na afloop van de vergunningstermijn in stand worden gelaten. (Kenmerk inrichtingsplan: 'LIP_Zonnepark Maanderbroek_29aug2022').

Dit zorgt ervoor dat de landschappelijke en ecologische winst na 25 jaar niet teniet wordt gedaan.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

2.6. Waardevermindering

Inhoud zienswijze

Door dit zonnepark in mijn 'achtertuin' krijg ik te maken met waardevermindering van mijn bezit; Ik heb daar planschade van; Hoe wordt dat gecompenseerd?

Gemeentelijke reactie

Het staat belanghebbenden altijd vrij om een planschadeverzoek in te dienen

na onherroepelijkheid van de omgevingsvergunning. De gemeente heeft met de initiatiefnemer een anterieure overeenkomst gesloten. Hierin is o.a. geregeld dat bij het toekennen van een eventuele planschadeclaim de kosten op de initiatiefnemer kunnen worden verhaald. Hierdoor is de omgevingsvergunning economisch uitvoerbaar. Verder geldt dat meer gewicht wordt toegekend aan het algemene belang van duurzame energieopwekking dan aan het belang van eventuele planschade.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

2.7. Grond en natuur

Inhoud zienswijze

Wat voor uitwerking hebben de zonnepanelen op de grond en de natuur; is er wel een ecologisch onderzoek naar de gevolgen gedaan? Zo ja, kan dat onderzoek gedeeld worden?

Gemeentelijke reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 1.2 en 1.5.

Verder geldt dat een ecologische quickscan is uitgevoerd. Deze quickscan is toegevoegd als bijlage bij de toelichting en maakt daardoor onderdeel uit van het besluit.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

2.8. Daken niet benut

Inhoud zienswijze

Zonnepark in deze mooie omgeving is een verkrachting van de natuur; Als we zo graag zonnepanelen willen plaatsen; leg de daken van mijn schuren dan maar vol; en die bij de omliggende burelen;

Gemeentelijke reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 1.1.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

3. [...], hierna reclamant 3 (ontvangen op 12 januari 2022).

3.1. Nut en noodzaak

Inhoud zienswijze

De enkele onderbouwing ten aanzien van het nut en de noodzaak van Zonneveld Wolfsdijk is dat het bij zou dragen aan het opwekken van zonne-energie. Deze onderbouwing is zeer summier en klemmt des te meer omdat het hier ontwikkelingen betreft die zullen worden gerealiseerd op gronden die onder meer zijn bestemd voor herstel en ontwikkeling van landschapswaarden.

Gemeentelijke reactie

In de ruimtelijke onderbouwing is het initiatief uitgebreid getoetst aan het geldende beleid. Het initiatief voldoet aan het Rijksbeleid, het provinciale beleid en het gemeentelijke beleid. In deze beleidsdocumenten staat het doel aangegeven. In de Edese 'Wind- en zonnewijzer' staat het volgende aangegeven:

De gemeente Ede heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn, wat betekent dat lokaal net zoveel duurzame energie wordt opgewekt als gebruikt. Dit is opgenomen in het bestuursakkoord Ruimte voor Ede 2018-2022 en sluit aan bij de doelstelling van het Gelders Energie Akkoord (GEA) en het beleid vanuit het Nationale Klimaatakkoord. De energietransitie die nodig is om dit doel te bereiken, vormt een opgave die onherroepelijk impact heeft op onze fysieke leefomgeving en die vraagt om een opschaling en versnelling van realisatie van onder meer windturbines en zonnevelden. Om dit mogelijk te maken moet de gemeente Ede ruimte bieden aan zoveel mogelijk (bewoners) initiatieven. Tegelijk vraagt de opgave om een zorgvuldige aanpak. Zorgvuldig betekent in dit geval dat niet ieder initiatief overal kan. Bovendien worden er eisen gesteld aan de inpassing in de omgeving en de wijze waarop dit met de omgeving wordt afgestemd.

Het is evident dat het onderhavige initiatief een belangrijke bijdrage levert aan deze doelstelling. De ontwikkeling beoogt namelijk het opwekken van 4,5 MWp zonne-energie. Er zullen ca. 9.300 zonnepanelen worden gerealiseerd. Dat staat gelijk aan ca. 1.550 huishoudens. Daarnaast heeft het onderhavige zonneveld een netto-oppervlakte van ca. 2,8 hectare. Hiermee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de beleidsdoelstelling om binnen de periode 2018-2022 40 hectare aan grote zonnevelden (groter dan 2 hectare) te vergunnen.

Met betrekking tot het herstel en ontwikkeling van landschapswaarden geldt dat het plan is voorzien van een goede landschappelijke inpassing. Hierbij wordt verwezen naar het landschappelijk inpassingsplan en paragraaf 4.9 van de toelichting. Hierdoor wordt voldaan aan de randvoorwaarde dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de in de bestemmingsomschrijving genoemde waarden.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

3.2. Strijd met bestemmingsomschrijving

Inhoud zienswijze

De gronden zijn onder meer bestemd voor agrarische doeleinden, in de vorm van agrarische bodemexploitatie met bijbehorende voorzieningen, het behoud, herstel en ontwikkeling van landschapswaarden, het behoud, herstel en bescherming van cultuurhistorische waarden in de vorm van onverharde wegen en paden. De realisatie van een zonneveld past absoluut niet in deze omschrijving.

Gemeentelijke reactie

De gronden met de bestemming 'Agrarisch' zijn onder meer bestemd voor agrarische doeleinden, in de vorm van agrarische bodemexploitatie met

bijbehorende voorzieningen; het behoud, herstel en ontwikkeling van landschapswaarden, en; het behoud, herstel en bescherming van cultuurhistorische waarden in de vorm van onverharde wegen en paden. De realisatie van een zonnenveld past niet binnen de geldende agrarische enkelbestemming, omdat het opwekken van duurzame energie in strijd is met de bestemmingsomschrijving. Bij het opwekken van energie is niet sprake van het voortbrengen van een agrarisch product. Verder is het opwekken van energie niet van zodanig ondergeschikte betekenis, dat deze activiteit geacht moet te zijn opgegaan in de agrarische activiteit.

Kortom, de gemeente ontkent niet dat het project in strijd is met de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Agrarisch'. Omdat het zonnenveld in strijd is met de bestemming 'Agrarisch', is een omgevingsvergunning verleend met een buitenplanse grote afwijking van het bestemmingsplan op grond van artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3 Wabo.

Met betrekking tot het herstel en ontwikkeling van landschapswaarden geldt dat het plan is voorzien van een goede landschappelijke inpassing. Hierbij wordt verwezen naar het landschappelijk inpassingsplan en paragraaf 4.9 van de toelichting. Hierdoor wordt voldaan aan de randvoorwaarde dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de in de bestemmingsomschrijving genoemde waarden.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

3.3. Landbouwvisie

Inhoud zienswijze

De gemeente heeft op 14 november 2019 een landbouwvisie aangenomen, waaruit volgt dat Ede de realisatie van circulaire en natuurinclusieve landbouw stimuleert en bevordert. Uit de landbouwvisie volgt onder meer dat boeren eigenaar zijn van een groot deel van de grond in Ede en dat zij daarmee het landschap hebben vormgegeven en onderhouden. Kostenverlaging en productieverhoging in de sector zijn ten koste van de biodiversiteit gegaan. Boeren zijn daarom onmisbaar bij het herstel van de biodiversiteit, omdat zij landschap en bodem beheren. De gemeente erkent het belang van het behoud van een sterke landbouwsector in de Ede. De gemeente wenst zelf graag diverse vormen van landbouw in Ede te behouden. De landbouwgrond die nu is ingetekend om als zonnenveld te gaan functioneren is goede grond die geschikt is voor agrariërs om te gebruiken als landbouwgrond. Het gebruiken van landbouwgrond voor een zonnenveld gaat dus ten koste van de hoeveelheid beschikbare landbouwgrond. De schaarste van landbouwgrond neemt hierdoor toe, waardoor de prijzen zullen stijgen. Dit heeft uiteraard negatieve gevolgen voor agrariërs.

Gemeentelijke reactie

Op 14 november 2019 heeft de gemeenteraad de 'Landbouwvisie Ede' vastgesteld. Hierin wordt o.a. het volgende overwogen:

Omdat de landbouwsector van belang is voor onze regionale economie, gaan we zorgvuldig met landbouwgrond om. Verandering van bestemming is mogelijk, maar alleen met een goede motivatie en belangenafweging.

Ede kiest voor circulaire en natuurinclusieve landbouw. Circulaire landbouw gaat uit van het feit dat er maar één aarde is, waarop we zo goed mogelijk voedsel voor mensen produceren. We verspillen geen kostbare grondstoffen, maar zetten alles zo hoogwaardig mogelijk in. Dat houdt in dat we op kostbare landbouwgronden zoveel mogelijk voedsel produceren voor mensen. Op gronden waar geen voedselproductie voor mensen mogelijk is, maar waar wel gras kan groeien, houden we grazers (koeien, schapen, geiten).

In de 'Landbouwvisie Ede' wordt het belang van de landbouw en de voedselproductie benadrukt. Het benutten van kostbare landbouwgronden voor duurzame energie wordt echter niet uitgesloten in de 'Landbouwvisie Ede'.

Daarnaast heeft de 'Landbouwvisie Ede' niet de werking die reclamant voor ogen heeft. Als de redenering van de reclamant zou worden gevolgd, dan zouden alle nieuwe niet-agrarische initiatieven - zoals woningbouw, bedrijventerrein, sportveld - niet meer mogelijk zijn op agrarische gronden. De 'Landbouwvisie Ede' bevat een algemene beleidslijn. De realisatie van een zonneveld betekent niet dat onzorgvuldig met landbouwgrond wordt omgegaan. Immers, in de 'Landbouwvisie Ede' is opgenomen dat verandering van een bestemming mogelijk is als deze is voorzien van een goede motivatie en belangenafweging. Hoewel in het onderhavige geval sprake is van omgevingsvergunning in plaats van een bestemmingsplanwijziging, is het onderhavige plan in het kader van 'een goede ruimtelijke ordening' wel voorzien van een goede motivatie en belangenafweging.

Bovendien is de meest recente versie van de 'Wind- en zonnewijzer' op een latere datum vastgesteld dan de 'Landbouwvisie Ede'. Het verlies van agrarische grond is verdisconteerd in de 'Wind- en zonnewijzer'. De realisatie van een groot zonneveld op agrarische grond wordt onder voorwaarden mogelijk gemaakt in de 'Wind- en zonnewijzer'.

Een prijsstijging van omliggende landbouwgronden is niet aan te merken als oorzaak van planschade. Voor zover de prijsstijging ruimtelijk relevant zou zijn, geldt dat in de belangenafweging een zwaarder gewicht wordt toegekend aan het algemeen belang van duurzame energieopwekking.

Verder is sprake van een geringe afname van de beschikbare landbouwgronden.¹⁶ Het Edese buitengebied bestaat uit ca. 11.000 hectare aan agrarische grond en ca. 19.000 hectare aan natuur. Volgens een onderzoek van de WUR met de titel 'Het voedsellandschap van Ede' bedraagt de oppervlakte aan agrarisch cultuurlandschap in Ede ca. 7.652 hectare. Het zonneveld heeft een netto-oppervlakte van ca. 2,8 hectare (zonnepanelen met toebehoren en onderhoudspaden) en een bruto-oppervlakte van ca. 4,5 hectare (netto-oppervlakte + landschappelijke inpassing).

Als men kijkt naar de totale oppervlakte aan agrarische gronden, dan leidt dit project tot een geringe afname van respectievelijk 0,025% (netto-oppervlakte) en 0,041% (bruto-oppervlakte).

Als men kijkt naar de totale oppervlakte aan agrarische cultuurgronden, dan leidt dit project tot een geringe afname van respectievelijk 0,037% (netto-

¹⁶ ABRvS 16 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:3010.

oppervlakte) en 0,059% (bruto-oppervlakte).

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

3.4. Omgevingsverordening Gelderland

Inhoud zienswijze

De keuze voor de ontwikkeling van het zonnenveld op landbouwgrond in strijd met de omgevingsverordening van de provincie Gelderland. Uit afdeling 2.6 van de geconsolideerde omgevingsverordening van de provincie Gelderland van maart 2021 volgt dat de provincie natuurgebieden wil vergroten, in de aangrenzende gebieden meer kleinschalige natuur en landschapselementen wil ontwikkelen en agrarisch natuurbeheer op landbouwgronden wil stimuleren. Daarmee wordt de biodiversiteit vergroot en wordt bijgedragen aan een prettige woon- en leefomgeving. De provincie wil dus juist ontwikkeling van natuurbeheer op landbouwgronden stimuleren. De keuze voor de ontwikkeling van een zonnenveld op landbouwgrond is dus ook in strijd met provinciaal beleid. Deze plannen staan volledig haaks op het bestuursakkoord, de landbouwvisie en de omgevingsverordening.

Gemeentelijke reactie

Ten aanzien van de toets aan de Omgevingsverordening Gelderland wordt verwezen naar paragraaf 3.2.2 van de toelichting. Daarnaast geldt dat de regels uit afdeling 2.6 van de Omgevingsverordening Gelderland niet van toepassing zijn op het onderhavige plangebied. Het onderhavige plangebied ligt namelijk buiten de aangewezen gebieden uit afdeling 2.6 van de Omgevingsverordening Gelderland.

Ten aanzien van de toets aan de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland wordt verwezen naar paragraaf 3.2.1 van de toelichting. Hierbij is van belang dat het plangebied is aangewezen als een gebied waarin grote zonnenvelden mogelijk zijn. Dit zijn gebieden waar de gebiedskwaliteiten geen obstakel vormen voor de ontwikkeling van grote zonnenvelden. De gemeente heeft de uiteindelijke bevoegdheid om hier een groot zonnenveld toe te staan.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

3.5. Zonneladder en locatieonderzoek

Inhoud zienswijze

Uit beleid van de Rijksoverheid en het Klimaatakkoord blijkt dat is afgesproken dat betrokken partijen eerst kijken of zonnepanelen op gebouwen gelegd kunnen worden. Daarna pas op ongebruikte terreinen in bebouwd gebied. Buiten de bebouwde kom gaat de voorkeur uit naar het combineren van functies. Op basis van de Edese zonneladder geldt dat bij de beoordeling van een initiatief moet worden onderbouwd in hoeverre op de locatie alle mogelijkheden van de eerste drie treden zijn benut voordat wordt overgestapt naar de vierde trede. Uit niets blijkt dat de betrokken partijen bij de bepaling van de locatie op de Wolfsdijk de voorkeursvolgorde van de (Edese) zonneladder hebben toegepast. Uit de toelichting volgt slechts dat op de locatie geen gebouwen met daken aanwezig zijn. Over de tweede en derde trede van de Edese zonneladder wordt slechts vermeld dat deze in het onderhavige geval niet van toepassing zijn. Er wordt echter op geen enkele

wijze onderbouwd waarom het zonneveld op de huidige locatie moet worden gerealiseerd. Uit de toelichting volgt enkel dat een groot oppervlakte nodig is dat effectief kan worden gebruikt om een economisch rendabel zonneveld te realiseren dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave. De keuze voor de locatie aan de Wolfsdijk onderbouwt de gemeente echter zeer summier. Hieruit volgt dat de gemeente slechts heeft geconstateerd dat gronden binnen de kernen van de gemeente Ede onvoldoende omvang hebben om een zonneveld te realiseren. Uit niets volgt dat de gemeente ook onderzoek heeft gedaan naar andere gronden buiten de kernen.

Gemeentelijke reactie

Het onderhavige plan voldoet aan de zonneladders uit het gemeentelijke beleid en de NOVI. Voor de beantwoording wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 1.1.

Ten aanzien van een locatieonderzoek wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 3.6.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

3.6. Alternatief

Inhoud zienswijze

Als een zonnepark al kan worden toegestaan op landbouwgronden dan is dat minder bezwaarlijk op landbouwgronden langs de randen van bebouwing of kort langs snelwegen. In de nabije omgeving bevindt zich de A12 en de kruising met de A30. Een zonnepark naast de snelweg ligt dan voor de hand en stuit op minder bezwaren. Cliënten stellen dat daarmee op voorhand duidelijk is dat door verwezenlijking van deze alternatieven een gelijkwaardig resultaat kan worden behaald met aanmerkelijk minder bezwaren.

Gemeentelijke reactie

Ten aanzien van een alternatief geldt het volgende. Het college dient te beslissen omtrent het verlenen van een omgevingsvergunning voor het project, zoals daarvoor vergunning is aangevraagd. Indien een project op zichzelf aanvaardbaar is, kan het bestaan van alternatieven slechts dan tot het onthouden van medewerking nopen, indien op voorhand duidelijk is dat door verwezenlijking van de alternatieven een gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt met aanmerkelijk minder bezwaren.¹⁷

Selectieprocedure voor grote zonnevelden

Op 12 december 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met de uitgangspunten in de aangepaste Wind- en zonnewijzer. Met dit besluit wordt ruimte geboden aan de ontwikkeling van zonnevelden groter dan 2 hectare in de gemeente Ede, tot een maximum van in totaal 40 hectare in de periode 2018-2022. De gemeenteraad heeft eveneens besloten dat de initiatieven aan de hand van een selectieprocedure moeten worden geselecteerd.

Voor grote zonnevelden (netto-oppervlakte groter dan 2 ha) geldt dat de gemeente een selectieprocedure heeft doorlopen om de meest geschikte zonnevelden te kunnen selecteren. Op 25 februari 2020 is voor de invulling

¹⁷ ABRvS 23 januari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:178.

van de selectieprocedure de 'Beleidsregel selectieproces voor grote zonnevelden in Ede 2020' door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld. Vervolgens is aan deze beleidsregel uitvoering gegeven en heeft een selectieproces plaatsgevonden. Er zijn vier inzendingen met schetsplannen binnengekomen. Van deze inzendingen voldeden drie aan de in de beleidsregel gestelde uitsluitingscriteria. Eén inzending voldeed niet aan het criterium dat moet worden aangetoond dat kan worden beschikt over de gronden en werd daarom uitgesloten van de verdere beoordeling. Het resultaat is dat drie inzendingen zijn geselecteerd met een totale omvang van ca. 22,1 hectare. Deze projecten kunnen onder voorwaarden verder worden uitgewerkt tot een vergunningaanvraag. Buiten deze projecten zijn er dus geen alternatieven voor grote zonnevelden beschikbaar. Daarnaast is dit initiatief wenselijk om aan de doelstelling te voldoen van maximaal 40 hectare aan grote zonnevelden in de periode 2018-2022.

De huidige aanvraag is op zichzelf aanvaardbaar, omdat het project is voorzien van een zorgvuldige ruimtelijke onderbouwing. Bovendien is het niet aan het college om locaties aan te dragen bij een aanvraag om het verlenen van een omgevingsvergunning voor een zonnepark.¹⁸ Daarnaast wordt het alternatief van reclamant niet concreet onderbouwd op basis van een businesscase, locatiekeuze en ruimtelijke gevolgen op de betreffende locatie. Hier speelt mee dat een initiatief op de voorgestelde locaties ook tot ruimtelijke bezwaren van omwonenden op die locatie kunnen leiden. Ook heeft zich geen initiatiefnemer voor een alternatief plan gemeld. Kortom, de alternatieven van reclamant 3 zijn onvoldoende concreet en de ruimtelijke aanvaardbaarheid kan niet worden beoordeeld. Daarom is op voorhand niet duidelijk dat er een concreet alternatief is waarmee een gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt met aanmerkelijk minder bezwaren

Overigens is de toelichting ambtshalve aangepast naar aanleiding van de gewijzigde Omgevingsverordening Gelderland. Hierin is o.a. gekeken naar de mogelijkheden om binnen het stedelijk gebied en op daken van gebouwen in de behoefte van energieopwekking door zonne-energie te voorzien. Dit maakt deel uit van de toetsing aan artikel 2.65a van de Omgevingsverordening Gelderland.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

3.7. Financiële participatie

Inhoud zienswijze

In het Klimaatakkoord van 28 juni 2019 heeft de rijksoverheid de kaders geschapen hoe de financiële participatie van de omgeving moet worden vormgegeven (pag. 164):

"De initiatiefnemer doorloopt een proces om te komen tot een wenselijke en haalbare vormgeving van participatie. Het gaat hierbij om de participatiewaai; dit kan zijn procesparticipatie, financiële participatie, financiële obligaties, eigendoms participatie, een omgevingsfonds of een combinatie hiervan. Het bevoegd gezag controleert dat initiatiefnemers en omgeving hierover het gesprek aangaan.

¹⁸ ABRvS 23 maart 2022, ECLI:NL:RVS:2022:844.

- *Afspraken met de omgeving worden vastgelegd in een omgevingsovereenkomst. Op basis hiervan wordt er een projectplan gemaakt waarin wordt beschreven hoe binnen het project de participatie optimaal wordt ingericht.*
- *Om de projecten voor de bouw en exploitatie van hernieuwbaar op land in de energietransitie te laten slagen, gaan in gebieden met mogelijkheden en ambities voor hernieuwbare opwekking, partijen gelijkwaardig samenwerken in de ontwikkeling, bouw en exploitatie. Dit vertaalt zich in evenwichtige eigendomsverdeling in een gebied waarbij gestreefd wordt naar 50 % eigendom van de productie van de lokale omgeving (burgers en bedrijven). Investeren in een zon –en/of windproject is ondernemerschap. Dat vergt ook mee-investeren en risico lopen. Het streven voor de eigendomsverhouding is een algemeen streven voor 2030. (..)"*

Daarnaast staat in het bestuursakkoord 2018-2022 van de gemeente Ede: "Het is een harde eis dat de lokale gemeenschap maximaal profiteert van grootschalige duurzame energieopwekking. "

De ontwikkelaar heeft in het participatie- en communicatieplan op pagina 10 aangegeven welke "afspraken" met omwonenden zouden zijn gemaakt. Het gaat dan om "hulp" verduurzaming van hun woningen, inkoop van zonnepanelen op grote daken tegen een gereduceerd tarief, de inzet van een deskundige voor financiële deelname en zo niet de oprichting van een stichting die gedurende 15 jaar een nader te bepalen bedrag zal storten voor de verduurzaming van woningen.

Cliënten stellen dat de deze door de ontwikkelaar voorgestelde participatie onvoldoende is en niet voldoet aan door de rijksoverheid en gemeenteraad gestelde voorwaarden. Hetgeen ontwikkelaar aanbiedt is niet de optimale participatie. Zo ontbreekt de toezegging dat omwonenden voor minimaal 50% eigenaar kunnen worden van de vennootschap die het zonnepark exploiteert. Ook niet hoe dat dan vormgegeven wordt.

Belangrijk is ook nergens uit blijkt dat de aangeboden financiële participatie is geborgd voor verlening van de omgevingsvergunning. Dat kan eenvoudig gebeuren door de afspraken vast te leggen in een anterieure- of ontwikkelovereenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar. Uit niet blijkt dat een anterieure overeenkomst is afgesproken. Het is daarbij gebruikelijk om de afspraken te versterken door op niet nakoming een aanzienlijke boete te zetten.

Gemeentelijke reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 1.7.

De huidige stand van de jurisprudentie is dat financiële participatie van de omgeving in een energieproject geen ruimtelijk relevant motief dient. Wel of niet financieel participeren door de omgeving verandert immers niets aan de ruimtelijke impact van het project. In gemeentelijk participatiebeleid – en in de afweging om al dan niet planologisch medewerking te verlenen – is onder de Wet ruimtelijke ordening (Wro) het uitgangspunt van een 'goede ruimtelijke ordening' leidend. In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient een bestuursorgaan alle ruimtelijk relevante belangen af te wegen. Beleid dat gericht is op het behartigen van particuliere financiële belangen van omwonenden is niet te relateren aan 'de goede ruimtelijke ordening'. Als

een initiatiefnemer weigert om te investeren in financiële participatie van de omgeving in de productie van hernieuwbare energie, vormt dat geen ruimtelijk relevant motief om bijvoorbeeld een omgevingsvergunning te weigeren.¹⁹

Wel geldt dat in gemeentelijk beleid een inspanningsverplichting kan worden opgenomen. In de 'Wind- en zonnewijzer' is geen resultaatsverplichting voor financiële participatie opgenomen. Er is in dit gemeentelijke beleid niet een harde randvoorwaarde neergelegd waaraan de consequentie is verbonden dat het plan niet mag worden vastgesteld als een vorm van financiële participatie ontbreekt. Het beleid brengt de wens tot uitdrukking dat voldoende maatschappelijk draagvlak wordt verkregen alsmede de wens inwoners financieel te laten participeren bij de planvorming, een wens waarvan de realisering primair op de weg van de initiatiefnemer is gelegen. Van de initiatiefnemer wordt verwacht dat hij zich inspant om financiële participatie mogelijk te maken.

Ten aanzien van de voorgestelde financiële participatie geldt dat er een keuzevrijheid is voor de initiatiefnemer. Doorslaggevend is dat er geprobeerd wordt om draagvlak te creëren door de omgeving financieel mee te laten profiteren van de ontwikkeling. De initiatiefnemer heeft in dit geval de optie tot financiële participatie voorgesteld (zie pagina 6 en 23 van het participatie- en communicatieplan). De uiteindelijk gemaakte afspraken zijn vastgelegd op pagina 10 van het participatie- en communicatieplan dat als bijlage bij de toelichting is gevoegd. Verder heeft de initiatiefnemer extra afspraken gemaakt met reclamant 1. Daarnaast is de initiatiefnemer begonnen aan het opzetten van een structuur waarbij hij ervoor zorgt dat er een buurtcoöperatie wordt opgestart waarbij een deel van het zonnepark in lokaal eigendom komt.

Kortom, de initiatiefnemer heeft voldaan aan de inspanningsverplichting voor financiële participatie.

Een omgevingsovereenkomst is op dit moment niet wettelijk verplicht. Aangezien de initiatiefnemer voldoet aan de inspanningsverplichting kan de omgevingsvergunning worden verleend.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

3.8. Netcongestie

Inhoud zienswijze

In de provincie Gelderland zijn in veel gebieden plannen gemaakt voor de opwek van wind- en zonne-energie. Daarnaast is er veel vraag naar laadpunten voor elektrisch vervoer. Door deze ontwikkelingen is het druk op het elektriciteitsnet in Gelderland. Dit geldt ook voor het hoogspanningsnet. Uit een nieuwsbericht op de website van TenneT uit september 2021 volgt dat TenneT structureel congestie verwacht in het net van Gelderland gedurende de periode 2021-2029. De enige oplossing hiervoor is het verhogen van transformatiecapaciteiten. Dit zal gereed worden gemaakt in de periode van 2026-2029.

¹⁹ Tolsma, H., & Blekkenhorst, G. (2020). *Factsheet Bevoegdheden overheden bij procesparticipatie en financiële participatie*. Nationaal Programma Regionale Energie Strategie.

Het bovenstaande betekent dat het aansluiten van zonne-energieprojecten op het elektriciteitsnet wordt bemoeilijkt. Juist grote zonne-energieprojecten leggen een relatief groot beslag op het elektriciteitsnet, doordat zij relatief hoge productiepikken kennen. Vanwege deze overbelasting kunnen ontwikkelaars van met name zonneparken steeds vaker geen aansluiting krijgen.

Over de netaansluiting staat in de bijlage "Financiële haalbaarheid" het volgende geschreven:

"Netaansluiting: De stroom die op zonnepark Maanderbroek wordt dient aan het net worden terug geleverd, zodat deze vervolgens verder gedistribueerd kan worden naar potentiële afnemers. Liander heeft aangegeven dat op onderstation Frankeng in de gemeente Ede capaciteit is, zie afbeelding 2. Ondertussen heeft NRG2all bv. een offerte aangevraagd en deze zal aanbetaald worden, waardoor de capaciteit gereserveerd is." De aanvraag voor een offerte en de aanbeting door ontwikkelaar wil niet zeggen, dat Liander ook een overeenkomst heeft geaccepteerd. En als die is geaccepteerd of die ook moet die ook wordt uitgevoerd door Liander. Liander heeft al aangegeven dat vooralsnog alle opdrachten worden stopgezet en dat er pas over enkele jaren ruimte is.

Gemeentelijke reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 1.4. De initiatiefnemer heeft met Liander afgesproken dat hij kan terugleveren op onderstation Frankeneng, waar voldoende capaciteit is, maar een tekort aan aansluitmogelijkheden. Binnen een jaar kan de initiatiefnemer terugleveren en dat is ook ongeveer het beoogde tijdspad dat de initiatiefnemer heeft.

Er bestaat geen verschil tussen een opdrachtbevestiging, het aangaan van de overeenkomst en het tekenen van een offerte en aanbetalen. Het tekenen en aanbetalen van de offerte is de opdrachtbevestiging en daarmee wordt de overeenkomst aangegaan. Dit zijn geen op zichzelf staande punten. De opdracht is verleend aan Liander d.m.v. een getekende offerte en een aanbeting.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

3.9. Biodiversiteit en bodemleven

Inhoud zienswijze

Verder heeft de aanleg van het zonneveld een negatief effect op de biodiversiteit en het bodemleven. Zonneparken tasten het leefgebied van insecten, vogels en andere dieren in de voedselketen aan. Verder verstoren zonneparken het bodemleven doordat ze zonlicht en regenwater tegenhouden.

Dit staat haaks op hetgeen uit het bestuursakkoord 2018-2022 van de gemeente Ede volgt.

Uit het bestuursakkoord volgt expliciet dat de gemeente Ede actief maatregelen wenst te treffen voor behoud, herstel en ontwikkeling van biodiversiteit. De ontwikkeling van een nieuw zonnepark past hier absoluut niet in. Zonneparken hebben immers juist een negatief effect op de

biodiversiteit en het bodemleven.

Gemeentelijke reactie

Het plan is getoetst aan de aspecten ecologie en bodem. Uit deze toetsing blijkt dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Hierbij wordt verwezen naar paragraaf 4.4 en 4.6 van de toelichting. Ook wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijzen 1.2 en 1.5.

Het initiatief draagt door de landschappelijke inpassing juist bij aan de ontwikkeling van biodiversiteit. Er wordt hierbij verwezen naar het landschappelijk inpassingsplan.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

3.10. Aantasting kwaliteit woon- en leefomgeving

Inhoud zienswijze

Verder hebben cliënten en andere omwonenden direct zicht op het zonneveld. De realisatie van het zonneveld zal het open zicht vanaf de woning belemmeren. Dit leidt tot waardevermindering van de woning. In de toelichting stelt de gemeente dat het zicht voor omwonenden op de zonnepanelen kan worden geminimaliseerd door een goede landschappelijke inpassing. Op welke wijze dit wordt gerealiseerd wordt op geen enkele wijze onderbouwd.

Gemeentelijke reactie

Er bestaat niet zoiets als een recht op een blijvend vrij uitzicht. Dit neemt niet weg dat de gemeente het belang dat reclamant 3 heeft bij het behoud van hun uitzicht moet betrekken in zijn belangenafweging. Dit belang is door de gemeente in zijn belangenafweging onderkend.²⁰ De gemeente heeft echter een zwaarder gewicht toegekend aan het belang dat is betrokken bij het realiseren van dit plan waarmee het algemene belang van duurzame energieopwekking wordt gediend.

Daarnaast wordt de openheid van het landschap niet onevenredig aangetast en er ontstaat geen verrommeling. Het zonneveld wordt namelijk zorgvuldig landschappelijk ingepast, waardoor het zicht op het zonneveld wordt verzacht. Bij het opstellen van het landschappelijk inpassingsplan is getoetst aan de geldende kaders voor het buitengebied, waaronder het beeldkwaliteitsplan buitengebied Ede uit 2011 en het programma buitengebied uit 2016. Zo is o.a. het bestaande landschap uitgebreid omschreven en is gekeken naar de ruimtelijke kenmerken. Aan de hand van het geldende beleid is een analyse met uitgangspunten voor het landschap opgesteld. Voor een uitgebreide motivering wordt verwezen naar het landschappelijk inpassingsplan en paragraaf 4.9 van de toelichting.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

3.11. Draagvlak

Inhoud zienswijze

²⁰ ABRvS 25 oktober 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2861.

Onder omwonenden bestaat geen draagvlak voor de ontwikkeling van een nieuw zonneveld. Ten onrechte zijn er geen individuele gesprekken gevoerd met omwonenden. Dit betekent dat de communicatie met hen onvoldoende is geweest. Indien de gemeente in gesprek was gegaan met de omwonenden, was voor de gemeente duidelijk geworden dat geen draagvlak bestaat voor het zonneveld.

Gemeentelijke reactie

Voor de beantwoording wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 1.7.

Verder is van belang dat de initiatiefnemer een inspanningsverplichting heeft om een omgevingsdialoog te voeren met de omgeving. De gemeente is hiertoe niet verplicht. De initiatiefnemer heeft aan de inspanningsverplichting voldaan.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

3.12. Geluidshinder

Inhoud zienswijze

Cliënten maken zich zorgen over de te verwachten geluidshinder die afkomstig is van de transformatorstations. Uit de toelichting volgt dat een bovengronds transformatorstation wordt gerealiseerd. In het transformatorstation wordt de opgewekte stroom omgezet naar wisselstroom. Deze transformatorstations leiden zeer waarschijnlijk tot geluidsoverlast.

Gemeentelijke reactie

Het milieuaspect 'geluid' is onderbouwd in paragraaf 4.3 van de toelichting.

Eventuele geluidshinder zou door transformatoren kunnen ontstaan. Het betreft transformatoren die vergelijkbaar zijn aan die in woonwijken. Voor transformatorstations (een buitengewoon conservatieve benadering van de te plaatsen transformatoren; deze zijn doorgaans veel kleiner dan transformatorstations) geldt een te hanteren afstand van 30 meter.

Het inkoopstation en het transformatorstation hebben een bronvermogen van minder dan 10 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstandentabel voor het aspect geluid van 30 meter opgenomen en voor gevaar 10 meter. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden tot geluidsgevoelige functies, zoals woningen.

Tussen de kadastrale grenzen en de omheining bevindt zich een zone van 7 m. Verder ligt er nog een zone van 4 meter tussen de omheining en de zonnepanelen. In deze zone bevindt zich een onderhoudspad ten behoeve van het zonneveld. Binnen een straal van 30 meter rondom de zonnepanelen zijn geen bestaande woningen aanwezig. De transformatoren liggen nog verder in het midden van het plangebied op een grotere afstand van omliggende woningen. De transformatoren veroorzaken daarmee naar alle waarschijnlijkheid geen hinder voor omliggende woningen.

Daarnaast is het niet mogelijk om deze bestaande omliggende woningen of een nieuwe mantelzorgwoning volgens het bestemmingsplan of vergunningvrij op minder dan 30 meter van de twee transformatoren van het zonneveld te bouwen. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

Verder geldt dat de woningen van nr. 2 en nr. 2A op ruimte afstand zijn gelegen van de transformatorstations. De afstand van de netto-oppervlakte van het zonneveld (*de bovengenoemde zones van 7 en 4 meter maken geen onderdeel uit van de netto-oppervlakte*) tot de achtererfgebieden van woonbestemmingsvlakken en agrarische bouwvlakken (waar eventueel vergunningvrij een mantelzorgwoning kan worden gebouwd) bedraagt meer dan 30 meter. Ten aanzien van het agrarisch bouwvlak van de Wolfsdijk 2 bedraagt deze afstand ca. 183 meter. Ten aanzien van het woonbestemmingsvlak van de Wolfsdijk 2a bedraagt deze afstand ca. 296 meter. Dit is ruim meer dan 30 meter. Kortom, er wordt voldaan aan de richtafstanden uit de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering'. De afstand van de buitenste rand van zonnepanelen tot de bestaande (bedrijfs)woningen is overigens nog groter.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

3.13. Tijdelijkheid

Inhoud zienswijze

Tot slot geldt dat de omgevingsvergunning tijdelijk voor een duur van 25 jaar wordt afgegeven vanwege de beperkte levensduur van zonnevelden. Het verlenen van een omgevingsvergunning voor de duur van 25 jaar kan echter niet als tijdelijk worden beschouwd. Verder heeft uw college niet aannemelijk gemaakt dat na een periode van 25 jaar terug zal worden gegaan naar de originele agrarische bestemming, omdat dan sprake zal zijn van kapitaalvernietiging. Dat met het projectafwijakingsbesluit tijdelijk wordt afgeweken van het bestemmingsplan is dus niet aannemelijk.

Gemeentelijke reactie

De omgevingsvergunning geldt voor een termijn van 25 jaar die begint na aanvang van de bouwwerkzaamheden. Dit is geborgd in een vergunningvoorschrift. Na afloop van deze termijn moet het plangebied binnen drie maanden weer worden teruggebracht tot de toestand die bestond voordat de vergunning werd verleend. De landschappelijke inpassing is hiervan echter uitgezonderd. Dit is ook geborgd in een vergunningvoorschrift. Dit betekent dat de zonnepanelen, hekwerken en transformator- en inkoopstation na 25 jaar zullen worden afgebroken, maar dat de landschappelijke inpassing blijft behouden. Dit zorgt ervoor dat de landschappelijke en ecologische winst na 25 jaar niet teniet wordt gedaan. Indien nodig zal de gemeente hierop handhaven.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

Conclusie

Nota van Wijzigingen

De meeste zienswijzen leiden niet tot aanpassing van het plan. Slechts op de volgende punten zal het plan worden gewijzigd:

1. Zienswijze 1.6 leidt tot aanpassing van het plan. Het landschappelijk inpassingsplan is aangepast. In de tekst is toegevoegd dat er aan de zuidzijde een struweelhaag wordt geplant van 3 meter hoog (even hoog als aan de rest van de randen, behalve aan de noordrand waar de haag 4 meter is) en 4 meter breed. Op pagina 17 is de haag toegevoegd aan de plantekening en op pagina 19 zit het vernieuwde profiel van de zuidzijde.
2. Zienswijze 1.7 leidt tot aanpassing van het plan. Tussen reclamant 1 en NRG2all is afgesproken dat reclamant 1 ook compensatie krijgt door meegenomen te worden in het zogenaamde '0-op-de-meter-proces'. Dat wil zeggen dat de woningen van reclamant 1 vanuit het project een warmtepomp en zonnepanelen krijgen en dat de installatie hiervan op kosten van het project zal komen. De bevestiging hiervan zal door NRG2all persoonlijk aan de betreffende woningeigenaren worden gestuurd. De extra gemaakte afspraken worden toegevoegd als extra bijlage aan de toelichting.
3. Zienswijze 2.2 leidt tot aanpassing van het plan. De situatietekening en het landschappelijk inpassingsplan zijn aangepast. De inrit is verplaatst naar de zuidwestzijde van het perceel Wolfsdijk 15 te Ede. Dit is ten westen van het perceel van reclamant 2.

Verder zijn ambtshalve de volgende wijzigingen doorgevoerd:

1. Paragraaf 3.2.2 is tekstueel aangepast, omdat de Omgevingsverordening Gelderland op 1 februari 2022 is gewijzigd.
2. De Omgevingsvisie Ede 2040 is verwerkt in de toelichting.
3. Er is na de terinzagelegging van het ontwerpbesluit een nieuwe versie van de Aeries Calculator uitgebracht. Deze nieuwe versie is verwerkt in de bijlage 'Onderzoek stikstofdepositie'.

Bijlage 5: Informatie over beroep instellen

Ik ben het niet eens met het besluit. Wat kan ik doen?

U kunt de rechtbank laten weten dat u het niet eens bent met het besluit. Dat doet u door beroep in te stellen.

Let op: u kunt alleen beroep instellen als u een reactie ('zienswijze') heeft gegeven op ons voorgenomen besluit.

Hoe kan ik beroep instellen?

Dat doet u door een brief te sturen naar:

Rechtbank Gelderland, Team Bestuursrecht
Postbus 9030
6800 EM Arnhem

U kunt ook digitaal beroep instellen. Dat kunt u doen via de website www.rechtspraak.nl. U heeft hiervoor uw DigiD nodig.

Wat zet ik in mijn beroepschrift?

In uw beroepschrift moet het volgende staan:

- uw naam, adres, telefoonnummer en e-mailadres
- de datum
- het kenmerk: 2021W1059
- een omschrijving van het besluit waartegen u beroep instelt
- een kopie van het besluit waartegen u bezwaar maakt (als dit mogelijk is)
- de reden(en) waarom u beroep instelt
- uw handtekening

Kan iemand anders beroep voor mij instellen?

Ja, dat kan. U moet dan wel een schriftelijke machtiging meesturen. Dat is een brief waarin u toestemming geeft dat iemand anders namens u beroep instelt. Onder deze brief moet u uw handtekening zetten.

Hoeveel tijd heb ik om beroep in te stellen?

U heeft zes weken de tijd om beroep in te stellen. De periode begint op de dag nadat dit besluit is gepubliceerd. Wij publiceren het besluit op <https://www.overheid.nl/berichten-over-uw-buurt>. Daarnaast wordt dit besluit bekend gemaakt in de Ede Stad. Op de laatste dag van de periode moet uw beroep binnen zijn bij de rechtbank. Anders bent u te laat en kan de rechtbank het beroep niet in behandeling nemen.

Hoe weet ik dat mijn beroepschrift is aangekomen?

U krijgt een ontvangstbevestiging van de rechtbank. Ook krijgt u dan informatie hoe het verdergaat.

Ik kan echt niet wachten op de uitkomst van het beroep. Wat nu?

Het besluit blijft geldig wanneer u beroep instelt. Heeft u een dringende reden waarom u niet kunt wachten op de uitkomst van het beroep? Bij een spoedeisende situatie kunt u bij de rechtbank om een voorlopige voorziening vragen. Dit betekent dat u vraagt om een tijdelijke beslissing van de rechter.

Wilt u een voorlopige voorziening aanvragen? Stuur een brief naar:

Rechtbank Gelderland, Team Bestuursrecht
De voorzieningenrechter
Postbus 9030
6800 EM Arnhem

U kunt ook digitaal een voorlopige voorziening aanvragen. Dat kunt u doen via de website www.rechtspraak.nl. U heeft hiervoor uw DigiD nodig.

Let op: u kunt alleen een voorlopige voorziening aanvragen als u eerst beroep heeft ingesteld.

Wat kost het om beroep in te stellen?

Voor beroep instellen moet u griffierecht betalen. Kijk voor het precieze bedrag op www.rechtspraak.nl.

Wat kost het om een voorlopige voorziening aan te vragen?

Ook voor een voorlopige voorziening moet u griffierecht betalen. Kijk voor het precieze bedrag op www.rechtspraak.nl.

Ik heb nog een andere vraag over beroep instellen.

Op de website www.rechtspraak.nl kunt u meer informatie vinden. Wilt u extra vragen stellen? Op deze website vindt u daarvoor de contactgegevens.